

Flacăra

Aproape fără să ne dăm seama s-a scurs un an de la începutul acestei noi formule a revistei noastre. Uitându-ne la ceea ce se întâmplă în țara pe care vrem s-o slujim cu credință și aplicat (pentru că, pînă la urmă, credința trebuie să se însoțească și de o meserie bine știută), participind la eforturile tuturor prin propriul nostru efort, am neglijat, de exemplu, ca în numărul nostru trecut să rupem foaia unui an și, iată, facem asta acum. Multe din cele pe care ni le-am propus nu sînt gata. Nici nu ne-am propus lucruri ușoare. Ne-am propus să fim o revistă a adevărului, și adevărul nu e întotdeauna evident, adevărul nu e adevărul unor persoane, ci al necesității generale. Ne-am propus să fim concreți și am început să fim concreți. Fără să fi realizat nimic deosebit, putem spune deocamdată doar atât: ne aflăm pe drumul pe care am vrut să ne aflăm. Ținta e încă departe și nu e numai a noastră: la ea rivnesc toți oamenii care scriu și gîndesc în această țară scumpă și minunată, această țară care, oricît de scumpă și de minunată ar fi, nu oprește pe om — cum e și firesc — să-și cumpere în fiecare zi piine, să aibă un necaz, să trăiască o durere sau să participe — cum o face fiecare — la lupta de mai bine. Scumpă și minunată e această țară, dar mereu trebuie să simțim asta concret și să dăm celor două cuvinte viața lor reală. Nu putem face asta decît prin atitudine, atașindu-ne definitiv de cauzele drepte pe care acest partid al nostru le apără în această lume, atașindu-ne de oamenii muncii, de oamenii înnoitori, fiind de partea celor care sînt de partea țării și a drumului ei, chiar dacă acest drum nu e ușor sau, mai bine-zis, mai ales dacă acest drum nu e ușor. Însă astea toate, valabile la scara tuturor, trebuie să devină realitate la scara fiecăruia.

Ne propunem să fim, în vremea care urmează, o revistă de mai fățișă atitudine, pregătită să spună DA sau NU — cu toată răspunderea și cu tot

curajul — întâmplărilor concrete, cauzelor concrete cu care vom veni în contact. Nu o gazetărie ex pozitivă, neimplicată, ci o gazetărie scrisă pentru oameni și, cînd e cazul, chiar de ei!

Ne-am propus, încă de la începutul activității noastre aici, să nu luăm în seamă scrisorile anonime sau pe cele cu identitate mincinoasă. Unii erau sceptici și considerau că n-o să se poată purta o corespondență reală cu cititorii dacă nu li se îngăduie să fie, cînd vor ei, anonimi. Putem da acum o veste care ne face foarte fericiți: din 7 423 de scrisori, cîte au sosit pe adresa redacției în ultimele 10 luni ale anului 1973, anonime erau numai 61, iar din cele 3 596, sosite pe adresa redactorului șef, anonime erau 68; în luna ianuarie 1974, din 950 de scrisori adresate redacției, numai 10 erau anonime, iar din cele 457 adresate redactorului șef, 17 erau anonime. Iată dar că se poate, iată dar că, solicitată corect, conștiința reacționează corect. Oamenii spun ei înșiși da sau nu, semnînd și implicîndu-se. Trebuie noi înșine să spunem mai răspicat DA sau NU și să ne implicăm mai profund în lucrurile care se petrec azi în România. Dar nici n-ar fi posibil altfel, ar fi o absurditate.

Între timp a trecut un an și nu un an din viața planetei Venus, ci un an din viața planetei Pămînt și — țineți minte — un an din viața noastră. Cum am putea altfel, cum am putea să ne mai considerăm oameni, dacă n-am merita, prin ceea ce facem, măcar anii care trec? Este viața noastră, cum spunea un poet, viața noastră, opera noastră inevitabilă. S-o dăruim acestei cauze sfînte, de fericire și luminare a poporului român! Adică a fiecăruia dintre cei care compun această încercată, scumpă și minunată obște!

VIZITA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN LIBIA, LIBAN, SIRIA ȘI IRAK

În cursul acestei săptămâni s-a încheiat un nou și important act al politicii externe a României socialiste, un traseu al păcii și colaborării pe care șeful statului nostru l-a parcurs în patru țări arabe, Libia, Liban, Siria și Irak.

În tot timpul acestor vizite, activitatea președintelui Nicolae Ceaușescu a fost însoțită, de aici, din țară, de gândurile și sentimentele de dragoste și de mare încredere ale întregului popor, solidar în fapte și simțire cu primul și cel mai bun fiu al său.

Urmărite cu viu și justificat interes, momentele importante ale vizitelor își merită, fără îndoială, încă o dată sublinierea pentru forța lor de expresie, pentru importanța lor politică.

Nu putea scăpa nimănui, de pildă, satisfacția cu care președintele Moamer El Gaddafi îi declara tovarășului Nicolae Ceaușescu: «salut în persoana dumneavoastră prezența în Libia a primului șef de stat din Europa răsăriteană și vă mulțumesc pentru aceasta». Gînd în întîmpinarea căruia președintele statului nostru a venit cu o replică de largă semnificație: «Sper să fie un început bun și pentru relațiile dintre țările noastre și cu toate țările din Europa răsăriteană. Vom fi bucuroși dacă vizita va contribui la dezvoltarea conlucrării cu toate țările socialiste, cu toate țările lumii».

Ni s-a mai confirmat — pentru a cîta oară? — că vizitele diplomatice ale șefului statului nostru cuprind în vasta lor arie de preocupări numeroase momente care ne reamintesc de obișnuitele sale vizite de lucru din țară, ne reamintesc pentru că le seamănă în chip izbitor. tovarășul Ceaușescu interesîndu-se, cu binecunoscuta-i de noi scrupulozitate, de aspectele vieții social-economice în profunzimea lor. Vizita la șantierul marelui combinat textil Zanzur, la șantierul rafinării Zawia, la stațiunea zootehnică a facultății de agrozootehnie din Tripoli, discuții de specialitate, informări asupra metodelor de lucru, asupra rezultatelor obținute, asupra proiectelor — toate acestea ni s-au părut interesante, instructive și în același timp firești, dat fiind stilul de lucru al secretarului general al partidului nostru care — nu e mult spus — a intrat în conștiința țării.

Referindu-se la deosebirile de păreri în problemele politice, președintele Gaddafi declara: «Deși între noi există unele deosebiri de păreri în probleme politice, eu salut și respect părerile politice pe care mi le-a exprimat președintele Ceaușescu prieten». La aceeași temă, declarația șefului statului român continuă și împlinește în chip fericit ideea: «Este adevărat că asupra unor probleme pot să existe între noi și păreri deosebite. Nu-i nimic anormal în aceasta. Acționăm în condiții istorice, naționale, geografice, sociale deosebite. Ceea ce se impune însă este să vedem nu deosebirile, ci ceea ce este comun, să întărim solidaritatea noastră în acele probleme care sînt fundamentale și care ne preocupă și pe noi și pe dumneavoastră: de a asigura popoarelor noastre o viață liberă, independentă, fericită».

Memorabilă pe multiple planuri, vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în Liban a prilejuit unul dintre cele mai emoționante momente: decernarea titlului de doctor honoris causa al Universității libaneze șefului statului român. Primind înalta distincție cu pilduitoarea-i modestie, ca pe o omagiere și o recunoaștere nu numai a meritelor sale, ci și ca pe un omagiu și un semn de prețuire față de poporul nostru, tovarășul Ceaușescu a exprimat în cuvîntarea ținută în fața Senatului universitar un adevărat crez de azi al românilor: «Vă rog să nu credeți cumva că subapreciem greutatea pe care le-am avut, că subapreciem greutatea pe care le mai avem de invins spre atingerea acestor obiective. Sîntem conștienți că mai avem încă multe de făcut, dar sîntem hotărîți — unind eforturile întregului nostru popor — să asigurăm făurirea societății în care omul să fie stăpîn pe deplin pe destinele sale».

Numeroase au fost momentele cînd aprecierile și marea cinste de care s-a bucurat șeful statului nostru de-a lungul acestor vizite ne-au umplut sufletele de mîndrie. Aducînd un cald omagiu președintelui Nicolae Ceaușescu, ziarista Mary Azoury scria în «La Revue du Liban»: «Președintele român este un om politic, un perfect diplomat. Surîzător întotdeauna, subliniind prietenia, el re-

fuză, totodată, orice concesie la principiile independenței, suveranității naționale, egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne». Și o altă caracterizare, sintetică, dar atît de bogată în conținut: «omul reinnoirii socialiste, al înțelegerii și umanismului». Aprecieri calde, de mare prețuire, auzite în plină stradă, ca și în timpul vizitării obiectivelor economice, cum a fost la «Middle East Airways»-Beirut, unde președintele Consiliului de administrație declara: «Vreau să vă asigur, domnule președinte, cît de înaltă și de extraordinară este cota admirației tuturor cetățenilor Libanului față de dumneavoastră». Sau ce poate fi mai frumos, mai emoționant decît cuvintele primarului Bagdadului care spunea: «Este cea mai mare plăcere pentru Bagdadul revoluționar de a îmbrățișa, astăzi, un frate scump, față de care și față de gloriosul său popor, noi păstrăm cel mai înalt respect (...) Sperăm și dorim să vă bucurați de șederea dumneavoastră în cea de-a doua patrie a dumneavoastră — Irak...»

Același timbru și aceeași mare stimă le întîlnim și în declarația directorului general al «Companiei comerciale industriale naționalizate», cea mai mare întreprindere textilă din Siria, care sublinia: «Cu un sentiment de fericire întîmpinăm în această uzină un revoluționar călit, care a condus cu succes poporul său pe drumul construirii societății socialiste, a contribuit activ la sprîjinirea și întărirea mișcării de eliberare națională din lume».

Înscriindu-se din plin ca un eficient traseu al păcii și colaborării, vizita președintelui Nicolae Ceaușescu a în-

semnat — înainte de toate — largi și fructuoase contacte pe plan politic și economic. Șeful statului nostru a exprimat — repetat și limpede — poziția României față de situația din Orientul Mijlociu, îngrijorarea sa față de menținerea sub ocupație de către Israel a teritoriilor cucerite în urma războiului din 1967. «Considerăm — a declarat tovarășul Ceaușescu — că perpetuarea acestei stări de lucruri creează grave pericole, atît pentru Orientul Mijlociu, cît și pentru pacea întregii lumi. De aceea, România s-a pronunțat în mod constant pentru o soluție dreaptă și durabilă în Orientul Mijlociu».

Creșterea rolului activ al O.N.U. pentru instaurarea unei păci juste și durabile în Orientul Apropiat, lichidarea și eliminarea diferențelor dintre nivelul de dezvoltare industrială și economică între țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare, factor de mare însemnătate pentru viitorul umanității și civilizației, au făcut și ele parte, constant — printre atîtea alte subiecte abordate — din agenda temelor discutate în cursul acestor vizite, realizîndu-se o subliniată unitate de vederi.

Firește, în afara beneficiului politic și moral cu care s-a soldat recenta vizită a tovarășului Nicolae Ceaușescu în cele patru state arabe — ea urmînd, de fapt, vizitării altor patru state arabe, Maroc, Algeria, Sudan și Egipt, întreprinsă în anii precedenți — importante acorduri economice, proiectarea unor societăți mixte, cooperarea pe planuri industriale, agrare, culturale, în diverse sectoare economice reprezintă un important act al politicii externe a României socialiste, o pagină vie, convingătoare, a istoriei lumii contemporane.

Marius POPESCU

1 Cu ocazia vizitei protocolare făcute președintelui Republicii Liban, președintele Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceaușescu, a înmănat președintelui Suleiman Frangieh «Ordinul Steaua Republicii Socialiste România» cl. I, iar președintele Republicii Liban i-a înmănat președintelui Nicolae Ceaușescu «Ordinul Meritul Libanez».

2 Tovarășul Nicolae Ceaușescu rostindu-și cuvântarea la Universitatea libaneză.

3 Pretutindeni, președintele Nicolae Ceaușescu a fost întâmpinat cu căldură de populație.

4 Parcurgând secțiile marii întreprinderi «Compania comercială industrială naționalizată» — cea mai mare întreprindere textilă din Siria.

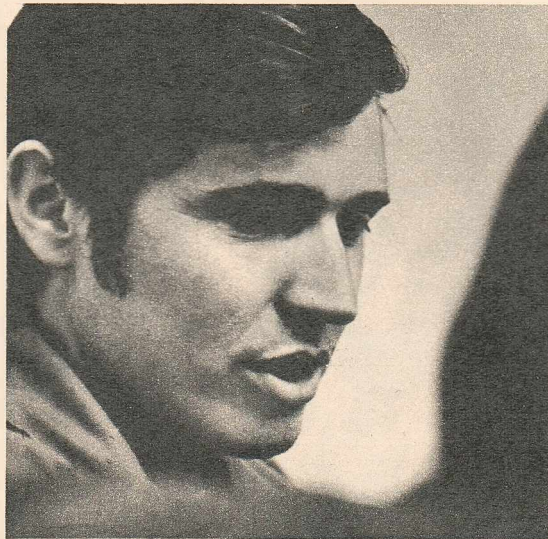
5 Președinții Nicolae Ceaușescu și Hafez Al-Assad la solemnitățile înmănării unor înalte distincții române și siriene.

6 Președintele Nicolae Ceaușescu împreună cu președintele Republicii Irak, Ahmed Hassan Al-Bakr.

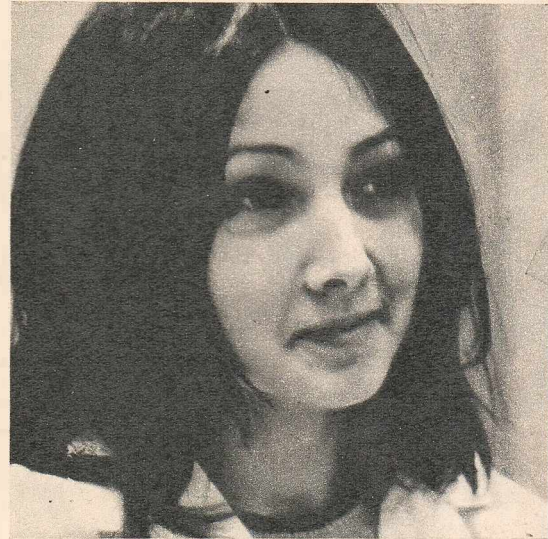
TELEFOTO AGERPRES

TIMPUL NOSTRU VIITOR NU ESTE BĂTRÎNETEA, CI MATURITATEA

Gheorghe Mustăță

Silvia Chiș

ca să știți: o bună parte din calculatoarele românești sînt făcute de tineri care pînă mai ieri purtau pantaloni scurți și-l adorau — unii — pe Dan Spătaru

Cuvîntul magic: electronică. Dacă acum cîteva decenii tinerii țineau morțiș să devină ofițeri, avocați sau pur și simplu funcționari (exagerez puțin evident, dar numai puțin...), astăzi, din zece băieți și fete, șapte ar dori să se ocupe de electronică (iarși exagerez, dar din nou, foarte-foarte puțin!). Ce a provocat o asemenea fascinație? Nu e greu de aflat: radio, tv, op, top, pop ș.a.m.d., asta ca să vulgarizăm un pic, fiindcă dacă în general tînărul la început asociază electronica tranzistorului purtat în bandulieră peste tot, atunci cînd cercetează mai adînc, descoperă cu adevărat lumea circuitelor electronice, labirintică și fascinantă, chiar dacă într-alt mod decît și-o imagina la început.

La Fabrica de calculatoare electronice din București tinerii sînt într-o atît de zdrobitoare majoritate — și cînd zic «tineri» mă refer la băieți și fete de 20-24 de ani — încît cele afirmate de mine mai sus ar părea să nu mai necesite comentarii. Electroniști de 20 de ani. Ingineri de 24. Șefi de sectoare de 27. Cei cîțiva specialiști de vîrstă medie sînt atît de puțin numeroși și în atît de flagrantă opoziție cu zulfii, pletele și pantalonii evazați din jur, încît ai realment impresia că se află aici doar pentru obținerea efectului de contrast amintit mai înainte.

Dar dacă tinerețea înseamnă în cele mai multe cazuri mobilitate de spirit, deschidere spre nou, prospețime, într-un cuvînt (cam deteriorat, ce-i drept, prin folosire abuzivă), entuziasm, într-o întreprindere de o asemenea anvergură, unde rigoarea profesională este lege fundamentală, ea mai poate fi asociată — să fim drepti! — și cu inexperiența.

Despre aceasta și încă multe altele am discutat cu un grup de tineri și tinere din întreprinderea sus-amintită. Cadrul: imensa sală de montaj, de un alb mat, odihnitor, silențioasă, curată ca o farmacie. Interlocutori: surorile Chiș (Silvia și Magdalena), electroniste, Petru Marin, inginer electromecanic, Mircea Eruşenco și Gheorghe Mustăță, primul — electronist, al doilea — trasator.

Surorile Chiș sînt orădence, dar de la vîrstă de 13 ani locuiesc în București. Cînd a terminat liceul, Silvia a vrut să urmeze dreptul, a dat examen, dar n-a reușit. Magdalena făcea sport de performanță, visa I.C.F.-ul, dar un accident stupid (cum se spune) a silit-o să renunțe.

Așa au ajuns la Fabrica de calculatoare electronice. În 1971, chiar de la început. Cum a fost?

Silvia: Aveam nostalgia facultății. Sufeream știindu-i pe unii dintre colegi pe băncile amfiteatrelor. Iar eu... muncitoare. Chiar dacă titlul suna oarecum pretențios: «electronistă». Numai că munca m-a prins și încă într-un asemenea mod, încît astăzi pot să afirm, și nu așa că sinteti dumneavoastră de față, că da, meseria asta a mea este cu totul și cu totul deosebită, ce mai, aș putea zice unică!

Magdalena: Cu mine lucrurile s-au petrecut identic. O anumită reticență, idei preconcepute despre munca în fabrică. Și realitatea: circuitul electronic, aparatul ultraperfecționat, munca de mare finete, aproape de bro-

derie pe care trebuie să o execuți. Apoi decorul care, nu-i așa?, are comun cu imaginea tradițională despre fabrică — fum, zgomot, șpan etc. — tot atît cît pescuitul subacvatic cu muzica de cameră.

Aflu însă că adaptarea la exigențele muncii rigurose organizate, «de fabrică» — n-am alt termen — s-a produs mai puțin idilic decît s-ar părea după afirmațiile celor două surori. Dovadă, calitatea slabă a primelor calculatoare, rebuturile numeroase, urmare pînă la un punct firească a inexperienței acestor tineri.

Inginerul Petru Marin din Brașov, «naturalizat» cu mari dificultăți bucureștean («dacă ați aflat că sînt din Brașov, mă înțelegeți, sper!»), își amintește de o întîmplare, poate singulară din acele «îndepărtate vremi»: trec prin secție, mă opresc în fața unei muncitoare angajate de foarte puțin timp. Privesc cum lipește diodele. Una așa, una așa. Cum îi venea mai bine. Stau și mă crucesc: «ce faci, fată?» «Păi cum ce fac, parcă are importanță cum le lipesc?» «mi răspunde.

S-au vînturat ceva tineri prin Fabrica de calculatoare electronice. Unii, pentru care universul electronicii se confunda în mare parte cu audiția ultimei imprimări realizate de formația «Middle of the Road», cît mai fidelă, dacă se poate, au fost, firește, dezamăgiți. Ce formație, ce top! Aici se cerea o muncă riguroasă și disciplinată, opt ore pe zi, și cîteodată, cînd cerințele producției o impuneau, chiar mai mult. Drept care au plecat. Ceilalți, adică majoritatea, au știut să vadă dincolo de anecdotic și, lăsînd copilăria la o parte, să se apuce serios de muncă. În 7-8 luni s-a realizat o adevărată selecție și nu este o coincidență că tot în această perioadă calitatea calculatoarelor și mașinilor de calcul fabricate a crescut simțitor.

Iată dar că responsabilitatea și tinerețea nu sînt noțiuni antitetice.

Pauză. Dintr-o dată sobra și concentrata atmosferă ce domnește în secția explodează, se metamorfozează într-un vacuum generalizat și sonor, poate doar ceva mai puțin intens decît cea care domină o recreație școlară sau o pauză universitară. Este un fel de memento adresat celor ce se ocupă de bunul mers al întreprinderii: nu uitați, optzeci la sută din personal este format din tineri! Tineri cu problemele și preocupările lor specifice.

Și fiindcă veni vorba, atît surorile Chiș, cît și Petru Marin, ori Mircea Eruşenco, ori Gheorghe Mustăță, moldovean de prin părțile Vasluiului, au ținut să-mi spună «of»-ul lor comun, care-i atît de comun, încît aparține și subsemnatului: problema transporturilor. Se pierd minute prețioase, se consumă nervi (chiar și la 21 de ani), și se compromite de multe ori producția, fiindcă băieții și fetele acestea pentru a ajunge la Pipera sînt nevoiți să aștepte în stații uneori ore, în orice caz, să circule în autobuze supraîncărcate. Dar subiectul respectiv este atît de uzat, despre I.T.B. s-a mai scris de atîtea ori — și fără rezultat —, încît un om serios îl evită cu grijă. Ca și cum ne-am indigna că afară e frig și plouă.

Problema cantinei mi se pare însă mai abordabilă. Peste 1 000 de salariați au la dispoziție la ora aceasta doar un bufet care spre ora prînzului, cînd l-am vizitat, nu se putea mîndri decît cu țigări, ciocolată și două chifle anemice. Ba, să nu greșesc, parcă am zărit și cîteva sticle de apă minerală. Totuși, cam subțire pentru apetitul solid al suteleor de tineri. Rețin angajamentul ferm al celor în drept de a amenaja cît mai repede o cantină cu autoservire de mare capacitate.

Îmi spunea cineva să asist la ieșirea din schimb, la momentul plin de culoare cînd sutele de tineri se îndreaptă spre autobuze și tramvaie. Să vezi atunci metamorfoză! Halatele albe dispărute. Apar trencurile, scurtele de blană, jerseurile helanca, cizmele din scai etc., etc. Fiindcă tinerii se respectă și, ca să fim sinceri, așa le stă și bine. Și în capacitatea aceasta de trecere aproape fără tranziție de la atitudinea concentrată, responsabilă, la veselia cea mai «gratuită» văd eu viitorul calculatoarelor noastre electronice.

Ceea ce spun vi se pare paradoxal? Întrebați-i atunci

pe specialiști. Vă vor răspunde că electronica, ramură tînără, ramură de vîrf, se face mai ales cu tineri. Adică se face cu pasiune, tensionat, cu fantezie.

Mihai HETCC

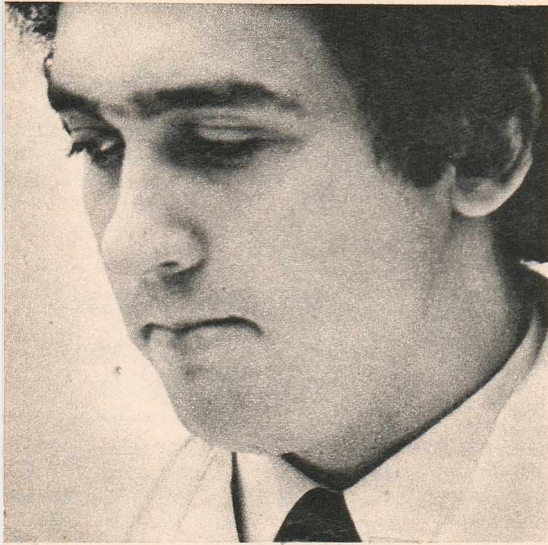
acest idiot genial

Ca să vă spulber de la bun început orice spaimă, precizez doar că paradoxul calificativ din titlu nu se referă la un om. E drept, l-am auzit spus de un tînăr. Spus cu patimă și cu nepăsare. Adică să vedeți, eu, în dragoste aceasta am dat tot ce am avut, ce am fost în stare și mai departe nu mă interesează.

Mințea.

Cum se-ntîmplă adesea în viață, la subiectul «idiotului genial» am ajuns pe un drum cam întortocheat. Mă aflam la «Tractorul»-Brașov și secretarul comitetului U.T.C era convins că pentru ceea ce caut eu, cei mai potriviți interlocutori sînt inginerii (uteciști) Dorin Ursoiu și Carol Ambruș. Cel dintîi plecase într-o delegație la Săcele Ghinion. Dar nu într-atît de mare, dacă puteam să vorbesc totuși cu inginerul Ambruș. Că puteam vorbi — un fel de-a spune, fiindcă sus-numitul mi-a declarat, de la cele dintîi cuvinte, că el e un personaj foarte neinteresant și, pe deasupra, nici nu are ușurința comunicării verbale. Dealtminteri asta este o deficiență a întregii bresle. Poate zicea el, ar trebui instituit la politehnică un curs de retorică, firește, facultativ. L-am întrebant bruscat ce crede despre invocarea lipsei de condiții favorabile. Mai pe înțeles: are un om ceva în minte, uneori ideea devine chiar o obsesie și deodată, sau rînd pe rînd, răsar opreliștile ori, cum se mai spune, apare lipsa condițiilor. Ce face omul într-un astfel de moment? Stă de vorbă cu sine însuși, îmi răspunde rar și dus pe gînduri inginerul Ambruș. El, inginerul Carol Ambruș, de exemplu. A terminat mecanica de patru ani, își face meseria cinstit la proiectarea agregatelor pentru autoutilare. Dar, dinaintea de absolviere îl tot frămîntă problema aplicabilității motoarelor electrice liniare în transportul uzinal. S-a înscris la Universitatea populară ca să învețe engleza, franceză mai știa din facultate, în limba maghiară citește curent. S-a zbatut să facă rost de reviste, s-a înscris la doctorat, cu aceeași temă. Și-a expus, în fine, ideile, public, la sesiunea de comunicări «Tînărul inginer» — organizată în uzină. De asta s-a temut cel mai mult: ce vor crede, ce vor zice oamenii? Transportoarele suspendate se practică de zeci de ani, soluțiile sînt superverificate, nimeni nu se mai îndoieste de utilitatea lor și vine deodată el, Ambruș, cu o trăsnaie! Auziți dumneavoastră, oameni buni, mișcarea rectilinie liniară fără intermediar mecanic duce la simplificarea soluțiilor în domeniul transportoarelor suspendate, consumul de metal va fi mai mic, flexibilitatea mai mare și viteza reglabilă. Da, s-a temut să nu-i spună cineva că sînt aiureli.

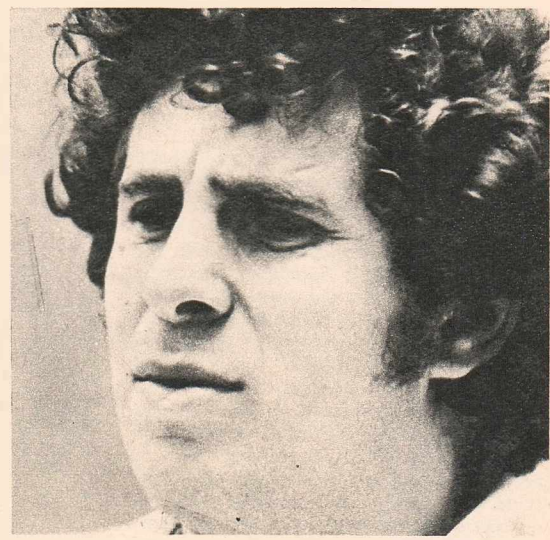
Inginerul Carol Ambruș are aerul că s-a speriat de propria sa voce, își întrerupe monologul și-mi recomandă cu o insistență aproape patetică: «Vă rog să-i căutați pe Iacob și pe Hîlil de la calculator. Au făcut băieții ceva extraordinar. Sînt matematicieni. Și vorbesc mult mai bine decît inginerii. Zău, fără glumă». Îi asigur că-i voi căuta de îndată ce am să aflu sfîrșitul poveștii cu transpor-

Mircea Eruşenco

Magdalena Chiş

Petru Marin

Fotografii de Elena GHERA

toarele. N-a ajuns încă la sfârşit. Îşi mai dă un an, maximum. Nu fiindcă este obligaţie de serviciu. Nimeni nu l-ar amenda propriu-zis, dacă ar lăsa totul baltă. Dar nu poate el. Mai ales acumă cînd un număr neaşteptat de mare de oameni de la «Tractorul» se interesează de ideile lui şi-i dau chiar sugestii, şi-l încurajează. A crezut, pînă de curînd, că trebuie să proiecteze singur motoarele electrice liniare şi să încerce imposibilul fabricării lor la «Tractorul». Dar în octombrie anul trecut la o sesiune ştiinţifică la care a participat s-a nîtlit cu inginerul Gh. Constantin de la «Electromotor»-Timişoara, foarte dispus a colabora cu el. A fost deci tentat să acuze condiţiile şi doar întîmplarea de a merge la Sibiu i-a revelat posibilitatea producerii motoarelor electrice respective. «Nu puteam să aflu mai devreme?! Numai eu sînt vinovat, e cît se poate de clar». Şi din nou mi se face recomandarea de a-i căuta pe băieţii de la calculator, dacă vreau să aflu cu adevărat un lucru de valoare.

Mă adresez, aşadar, fără nici un preambul tînrului matematician Paul Iacob: am auzit că aţi făcut nu ştiu ce minune! Şi mi se răspunde cu o mimică şi cu un ton care amintesc stilul replicii lui Columbo din serialul de sim-bătă seara. «N-au văzut-o destui oameni pentru concluzia unei... minuni».

Aflu cu destulă căznă şi destul de vag — chiar dacă matematicienii vorbesc bine — despre ce este vorba. Calculatorul electronic de la «Tractorul» (cum sînt doar vreo patru în toată ţara), în afara utilizărilor sale curente în operaţii utile aprovizionării, lansării şi urmăririi producţiei, situaţii contabile şi necontabile, în afara acestora, a mai fost probat într-un domeniu nou. Cei doi matematicieni amintiţi — Iacob şi Hüll — împreună cu medicul braşovean Adrian Restian au încercat virtuţile de diagnostician ale calculatorului. Diagnostic medical, bineînţeles. Despre încercările şi reuşitele echipei din Braşov s-a vorbit, oarecum, ca despre o veritabilă noutate, cei în cauză n-au făcut nici un secret din strădania lor, au scris şi articole, au venit o dată la Bucureşti aducînd şi casetele cu fişe pentru demonstraţie, la Cluj se ştie, ba chiar se pare că s-a dus vestea şi în străinătate. Şi gata.

Adaugă Paul Iacob la succintele sale desluşiri: «Pe mine nu mă mai interesează. Am elaborat modelul matematic, l-am îmbunătăţit în două faze. Mă pot ocupa şi de altceva. Calculatorul găseşte omul cel mai potrivit pentru un loc de muncă. Poţi descoperi un infractor pe baza aceluiaşi elemente ale sistemului personal. În bibliotecă mari, căutarea cărţilor, a titlurilor... Lumea medicală? Treaba ei! Nu mă mai interesează. Se spune că diagnosticul e artă, e fler, e talent. Şi doctorii nu sînt curioşi să afle ce este în stare să scoată acest idiot genial — calculatorul aibiem. (I.B.M.). Nu sînt curioşi, îi priveşte!»

Încerc, timid, să-i propun ajutorul revistei, poate că scriind, poate propunînd, într-un fel, cine ştie... Matematicianul sare ca fript: «Pe cine să ajutaţi? Cu ce? Cum? Să le insuflaţi medicilor pasiune pentru propria lor meserie? Nu văd. Şi nici nu mă interesează!»

Dar aşa, neinteresîndu-l chiar deloc, Paul Iacob îmi mai spune cum ar putea «idiotul genial» să evite oboseala medicului, nervozitatea lui, faptul de a nu mai fi citit demult într-o anumită direcţie din specialitatea lui sau nu este capabil atunci pe loc să-şi sintetizeze informaţiile. Şi, în definitiv, calculatorul poate face abstracţie în diagnostic şi de subiectivismul doctorului, care a luat sau nu bani de la pacient, înaintea. De fapt, asta nu-l scuteşte pe medic de responsabilitate, depinde ce-i dai să mestece şi calculatorului. Ar fi multe de spus, de verificat, de testat. Dar dacă pe ei înşişi, pe medici, nu-i interesează de ce l-ar frămînta pe el, ca matematician? El nu mai are nici un amestec.

Parcă la sfârşit ar fi vrut totuşi să-mi mai spună ceva. Dar s-a răzgîndit. Oricum, ştiu că minţea. Ştiu că nu-i era indiferent ce se întîmplă mai departe cu diagnosticile medicale prin aibiem. Îi pasă şi încă foarte tare.

Viorica CIORBAGIU

10 lucrează degeaba, dacă al 11-lea a greşit!

Aici, la Alba Iulia, se naşte o tradiţie, al cărei «obiect de preţ cu zmalţul nepătat» se plămădeşte la «Porţelanul» din pasiunea muncii şi dragostea pentru frumos a românului, din dorinţa de a înobilă ceramica populară. Aici, pe fostul maidan, unde se afla o biată ţiglarie, întîlnim acum o întreprindere nouă, frumoasă ca o bijuterie. După Cluj, vechea citadelă a porţelanului românesc, Alba Iulia a devenit un centru recunoscut în industria ceramică.

Tînră-i întreprinderea, tineri sînt şi făurarii porţelanului de Alba. Vîrsta medie este de 21,3 ani, iar din cei peste 1 500 de lucrători mai bine de o treime sînt absolvenţi de liceu. Tineri care nu au avut de la început clară noţiunea despre fabrică sau despre tehnică, nu au ştiut ce înseamnă acela porţelan sau cum arată disciplina muncitorească.

Impactul tînrului cu producţia rămîne — cum se vede — o problemă crucială pe care nu schemele organizatorice o rezolvă, ci materializarea unei concepţii realiste despre îmbinarea învăţămîntului cu practica. «Este mult mai uşor să scrii pe o coală de hîrtie nescrisă — îmi spunea directorul întreprinderii, Silvestru Moldovan. Asociam aceste cuvinte cu un aspect ce m-a frapat la «Porţelanul» prin amplexarea lui. Aici se produce într-adevăr o metamorfoză impresionantă — absolventul de liceu sau plugarul de ieri devine ceramistul de astăzi. Numai de această metamorfoză, cu implicaţii sociale profunde, cere a fi condusă cu multă pricepere şi răbdare — lucru general valabil — deoarece altfel se poate întîmpla ca după un timp, în care s-au investit muncă şi bani pentru calificare, tînrul să «fugă» de fabrică sau să-şi însuşească parţial meseria ori deprinderea de a munci. La început, mulţi tineri s-au angajat la «Porţelanul», dar cam tot atîtea plecau după cîteva luni. Şi producţia şchiopăta, şchiopăta mult, iar porţelanul era produs scump. Era nevoie să se schimbe ceva şi nu pentru că fusese numit de curînd alt director şi anume tovarăşul Silvestru Moldovan, ci pentru că tocmai omul a cam fost aici neglijat, oamenii din conducere lăsîndu-se furaja aproape exclusiv de tehnica modernă şi de plan. Într-adevăr, calităţile tineretii sînt excelente, de nepreţuit, dar este bine ca pe acest fond să se cultive în conştiinţa tinerilor nu numai deprinderea meseriei, ci şi etica profesională. «Să deşlăşim vocaţia lor şi s-o «armăm» cu disciplină, rafinament tehnic şi gust artistic — cum îmi spunea tovarăşul Silvestru Moldovan. Pentru cît ştie şi nu face tînrul nu trebuie iertat, dar pentru ce nu ştie şi nu face trebuie ajutat. Este un bun cîştigat că învăţăm cu toţii, de la mic la mare, fiind în acelaşi timp şi profesori, şi elevi. Şcoala avem producţia, experienţa ce-o acumulăm zi de zi, greutăţile. Totul este ca tînrul să se dezvolte multilateral, să fie un bun ceramist, demn în societate, şi nu un plimbăreţ».

Am desluşit aici serioase intenţii pentru umanizarea muncii — unele dintre ele materializate de pe acum. Aici planul, producţia nu sînt privite ca un scop în sine şi nici plasate deasupra întreprinderii, ci prin prisma capacităţii umane de a se exprima în valori materiale şi spirituale. Omul hotărăşte. Şi ca să poată face acest lucru tot ce se înfăptuieşte în întreprindere urmăreşte calificarea, crearea unor condiţii bune de muncă şi de viaţă. S-a pus în valoare, îndeosebi, forţa feminină, care reprezintă 60% din totalul salariaţilor. Mărturie semnificativă este utilizarea superioară a timpului de muncă faţă de media existentă pe judeţ, ceea ce dovedeşte, dacă mai este cazul, randamentul bun pe care îl dau femeile atunci cînd li se pun

în valoare calităţile. «Fără femei — îmi spunea tovarăşul Silvestru Moldovan — mă îndoiesc că se poate face porţelan. Ele au sensibilitate şi graţie, sînt receptive la frumos şi au multă dexteritate la muncile fine. Sînt calitativi fără de care porţelanul nu este porţelan». La fel mi-a vorbit şi despre atenţie, această calitate atît de dezvoltată la femei. Or, în industria porţelanului aceasta are un mare preţ, pentru că altfel se poate întîmpla ca 10 oameni să lucreze degeaba dacă altul greşeşte. Nu întîmplător în marea majoritate a secţiilor de producţie responsabilitatea conducerii este încredinţată femeilor, iar la sectorul creaţie ele reprezintă majoritatea absolută. Binecunoscuta sîrguinţă a femeilor a devenit molipsitoare. Şi poate şi din acest motiv nu este de mirare de ce aici, într-adevăr, ideile «ard». Pentru că există o mare foame de a cunoaşte, de a pătrunde în tainele fabricării porţelanului în condiţii industriale. Or, întreruperea studiului te scoate din specialitate după un anumit număr de ani, aruncîndu-te la periferia meseriei. Cu multă migală este «rumegată» experienţa cadrelor valoroase din întreprindere cum sînt; soţii Ion şi Elisabeta Girboan sau Kudelasz Eduard. Cei mai dotaţi dintre tineri, şi nu sînt puţini, se desăvîrşesc în meseria de ceramist, «trăgînd» şi cu ochiul la mairii lor, pentru că întîmităţile şi subtilităţile meseriei nu se pot exprima nici prin vorbe şi nici prin tratate de specialitate. Iar producerea porţelanului pe cale industrială impune un anumit specific creaţiei artistice.

Este şi motivul pentru care la «Porţelanul» se cheltuieşte multă energie pentru reducerea decalajului existent între condiţia umană şi condiţia tehnologică. Cel mai incompetent fuge de tehnica modernă ca dracu' de tîmnie. Şi la «Porţelanul» au fost asemenea aspecte. A existat tendinţa de a coborî tehnica la nivelul omului. Astfel, la linia automată de ceşti s-a găsit motiv pentru a se înlocui un dispozitiv automat cu munca manuală. Motivul? Cel ce era pus să dirijeze acest proces nu era pregătit, şi în consecinţă a încercat să demonstreze că nu se poate susporta ritmul impus de maşină. Cînd nepriceperea a fost înlăturată totul a revenit la normal, munca fiind uşurată cu mult. Iată unde poate duce impactul omului nepregătit cu tehnica modernă, consecinţele putînd fi destul de mari. Dealtfel, aşa cum îmi relata tovarăşul Silvestru Moldovan, unii specialiştii, pentru a evita asemenea stări de lucruri, au fost de părere să se aducă utilaje potrivite pregătirii oamenilor şi pe măsura ridicării calificării să se aducă maşini moderne. Or, o asemenea viziune cultivă spiritul rutinier, determinînd o evoluţie lentă a calităţii forţei de muncă. De aici preocupările susţinute pentru ridicarea pregătirii oamenilor la nivelul performanţelor tehnice ale utilajelor.

Am spicuit cîte ceva din confruntarea ceramiştilor din Alba cu tainele porţelanului industrial. Şi sînt convins că multe ar mai fi de spus. Dar acolo unde sînt modestie şi competenţă se pare că vorbele nu prea au loc. Acest lucru l-am verificat la directorul Silvestru Moldovan. Nu este ceramist, ci specialist în mecanică fină, domeniu în care a realizat zece invenţii. S-ar crede că este vorba de un nechemat. Nici pomeneală. Ar fi multe de spus, dar plin de semnificaţie ni s-a pîrut răspunsul ce ni l-a dat cînd l-am întrebat ce este mai important în funcţia de director.

— «Să-ţi iei în serios misiunea, mi-a răspuns, pentru că a fi director nu este o funcţie ci o meserie. Vrem, a continuat, ca porţelanul de Alba să-şi aibă personalitatea lui, ca expresie artistică, motiv de decor şi formă a obiectului în consens cu locurile de pe aici unde ceramica populară are o mare tradiţie. Nu va trece mult şi porţelanul de Alba se va impune şi pe plan mondial».

A fi director nu este numai o funcţie, ci şi o meserie — mi se pare un demn şi serios crez, nu cuvinte goale care nu ajută nimănui şi pe nimeni, desigur nici porţelanului.

Ion CHIRCULESCU

sănătatea pământului

«Să presupunem că se sparge o conductă. E un caz destul de frecvent, din păcate. Motivele fiind ori diferențele de temperatură, ori presiunea prea mare, ori sudura de slabă calitate. Defecțiunea se observă însă destul de repede, în funcție și de atenția parcagului, de felul cum ține sub control manometrele. Dacă se vede o scădere bruscă a presiunii, asta înseamnă că pe undeva s-a produs o fisură. În același timp, la capătul liniei, un alt om constată același lucru. Atunci pleacă o echipă de la un capăt, iar de la celălalt capăt altă echipă și se-ntînesc pe drum. Ce vreau eu să spun este că această operație se face într-un timp foarte scurt. Pentru că țigeliul, chiar și cel greu, viscos, cum e cel de la noi, curge, se poate întinde. Mai ales când plouă. Rețineți deci că oamenii lucrează nu numai cu grija de a nu se pierde țigeli, dar și de a nu se strica pământul. Dacă veniți cu mine o să înțelegeți mai bine despre ce e vorba».

La câțiva kilometri după ce am ieșit din Videle, inginerul Mircea Alexandrescu, directorul Schelei de extracție, îmi prezintă: — Zoilă Constantin, operator injecție, din comuna Crevenicu.

— Camența Dumitru, operator tratare, din Parisești.

— Florea Nicolae, operator injecție, tot din Crevenicu.

Și alții. Se lucrează la o conductă de apă sărată. Și apa sărată poate vătăma pământul. «Pământul nostru», spun oamenii, și li se pare că se poate de nimerit să spună așa. Da, cuvântul nu li se pare deloc «mare». Pentru că la Videle, trebuie să știți, petro-

liștii sînt de două feluri: muncitori-muncitori și muncitori-tărani. Primii devin, după terminarea orelor de lucru, orășeni. Stau la bloc, au apă caldă, ies în balcon să fumeze o țigară, mă rog, oameni mai fără grijă. Dar ceilalți, mult mai numeroși, însumînd aproape 80 la sută din numărul salariaților Schelei, se adună la ieșirea din schimb grupuri-grupuri și așteaptă să vină mașinile să-i ia și să-i răspîndească prin comunele de pe unde sînt. La serviciu, prin munca lor, asigură o parte din producția de petrol a țării. Iar acasă redevin gospodarii dintotdeauna, iar mai cu treburi mărunt: de spart un lemn, de adăpat o vită, iar vara și toamna la muncă, la cîmp, ajutîndu-și nevestele. Și atunci e ușor de înțeles de ce spun și fac totul, ca petroliștii, pentru a ocroti cât mai mult pământul lor.

Dar pericolul țigeliului și al apei sărate nu înseamnă numai conducte sparte, ci și deficiențe în întreținerea sondelor. Deficiențe care te pot duce cu gîndul la niște piraie-piraișe negre, uleioase, lucitoare, peste pământul negru, poros, mat. Se întîmplă însă rar, foarte rar. Intră în categoria «situațiilor-accidente».

Pentru că mai există o categorie de situații: a celor previzibile. A celor care fac parte, firesc, din procesul de exploatare a țigeliului. E vorba, de exemplu, despre «milul sapropelic» — pământul care se depune în rezervoare în urma separării țigeliului de apă. Se scoate cam o dată pe an și se ajunge la 50 000-60 000 de metri cubi în cazul unui rezervor de capacitate medie. A-l arunca la întîmplare ar fi iarăși un atentat la sănătatea pământului.

Se poate vorbi, nu mai puțin, despre transporturi. Pentru fiecare sondă și pentru fiecare parc s-au făcut drumuri de acces. Înainte se mai întîmpla ca tractoarele grele și camioanele de mare tonaj să calce griul.

Și drumul dintr-o zi să nu semene cu cel din ziua următoare. Acum nu se mai circulă la întîmplare. Adică nu acum, ci e destul de mult timp de cînd nu se mai circulă la întîmplare. Nici mașinile, nici oamenii. Fiindcă și pasul unui om, cît zici că e neînsemnat, tot poate face rău. Dacă fiecare ar lua-o pe scurtătură, pe acolo pe unde crede el că ar ajunge mai repede unde vrea să ajungă, terenul ar fi împînzit de mii de poteci. De mii de drumuri.

— Dar apele?, îl întreb pe inginerul Alexandrescu.

— S-au făcut stăvilare. Ce se strecoară la unul, se captează la celălalt. Reușim așa să facem și recuperarea țigeliului care altfel s-ar pierde.

Mă gîndesc că n-ar fi rău să vorbesc și cu președintele unui C.A.P., să aflu și părerea lui, și mă opresc la C.A.P.-Tămășești, unde îl cunosc pe președintele Vasile Ioan. Îi spun despre ce e vorba și-mi răspunde scurt că n-au fost pagube, s-au mai întîmplat accidente dar cu urmări atît de puțin grave încît nu merită să se vorbească prea mult despre ele. Nici nu s-ar putea altfel, doar sondorii sînt oameni de prin partea locului și au tot interesul ca pământul să fie păstrat așa cum e, adică bun pentru recoltă.

Mă mai gîndesc să vorbesc și cu niște copii, și pentru asta intru în școala generală din același sat, la clasa a VII-a B, unde diriginte e profesorul Drăgan Tudor, al cărui tată e, v-ați închipuit, petrolișt. Am intrat în această clasă cu convingerea că de la copii — care, se știe, umblă pe unde nici nu te gîndești — pot să aflu adevărul absolut. Ochii curajii ai copiilor, mi-am zis, prind și nu iartă nimic. De data aceasta însă nu era nimic de iertat.

«Față de ce e prin alte părți, se spune că la noi e grădina», mi-a mai spus directorul Schelei de extracție. Nu știu ce e prin

alte părți, dar îmi vine să cred că directorul avea dreptate. Și poate că și el, ca și mine ne-am gîndit atunci la oamenii de aici, pe troluștii de la Videle — oameni care-și duc viața între a avea ceea ce, cu încredere putem numi conștiință muncitorească, da și a-ți iubi, mai departe, ca un țaran, pământul. Sănătatea pământului. A pământului lor

oamenii vin pentru că au treabă

Lumea modernă a lăsat în paragină imaginea copistului oficiind în tihnă taina scrierii și multiplicării de acte, punînd în loc un om în fața siluetei metalice, lucioase, mașinii de scris, pe ale cărei clape abi așteaptă să-și arunce virfurile degetelor grăbit, cum grăbită este însăși lumea în care trăiește.

Vorbesc cu Vanghelato Eftimița de la biroul de scris și copiat acte, unitatea nr. 1 (cooperativa «Deservirea»), Splaiul Unirii nr. 9.

— V-au trecut mii de acte prin mîni. Este și asta o posibilitate de a cunoaște oamenii, cred.

— Dactilografiam nu numai acte cu date de stare civilă ci și unele din care, vrînd nevrînd, aflăm atît de multe — romane — despre cei care ne solicită. Sigur, una e o copiezi un certificat de naștere și alta un memoriu în care se arată o întreagă poveste...

— Despre oamenii care vin aici, la dumneavoastră.

SUB SEMNUL URGENȚEI

ciudata poveste a unui medicament românesc care nu se mai fabrică tocmai pentru că este solicitat

Tovarășe redactor-șef,

Mă numesc Gheorghiu Vladimir, de profesie inginer electronist, actualmente pensionar, domiciliat în București, Calea Călărași nr. 92, telefon: 62 20 09. Mă adresez dumneavoastră solicitîndu-vă să interveniți în problema medicamentului E.T.O. care nu se mai găsește pe piață. În anul 1963 am fost depistat cu glaucom — tensiune oculară de către profesorul Petre Vancea; boala s-a agravat și am pierdut complet ochiul drept. Cel stîng este într-o oarecare măsură salvat datorită tratamentului specific și prin utilizarea Extractului Total de Ochi, produs excepțional de eficace în cazul meu. De curînd însă am aflat din mai multe farmacii bucureștene, că fabricarea acestui produs se va sista. Cred că este vorba despre o mare greșeală sau despre o neînțelegere. La gîndul că ultima mea posibilitate de a mai vedea se irosește, vă adresez aceste rînduri cu rugămîntea de a cerceta, prin intermediul revistei, cauzele unei situații nefirești. Semnat: ing. V. Gheorghiu, la 12.II.1974.

1. Să ne întorcem puțin în timp. La 25 februarie 1971, ziarul «Informația Bucureștilui» lansa o întrebare publică: «De ce lipsește din farmacii produsul românesc E.T.O.?» A doua zi, în cadrul rubricii «Răspuns la întrebarea de ieri», directorul Fabricii Biofarm, ing. Ștefan Manea, dădea următoarea explicație: «Sesizările menționate de dumneavoastră și de bolnavi sînt juste. În necesarul său pe 1971, Ministerul Sănătății nu a solicitat acest produs. Informații de situația din teren, am rugat Centrala industrială de medicamente și coloranți, forul nostru tutelar, să intervină la nivel corespunzător în Ministerul Sănătății pentru a curma această anomalie. Ca urmare, într-o suplimentare de plan din luna februarie, ni se cer 2500 ambalaje, 25 000 fiole. Arătăm că s-au produs și livrat extraplan în această perioadă circa 4 000 ambalaje, la solicitarea directă a oficiilor farmaceutice regionale. Aceasta susține că cele 2 500 ambalaje solicitate sînt foarte departe de necesarul real, dacă avem în vedere și faptul că, din cit sîntem informați, produsul

este «cules» din farmaciile din București în special de turiști străini, care au luat cunoștință despre calitățile produsului din presa străină. Ca atare, este «justificată» lipsa din farmacii, deși noi dispunem de capacitatea de producție care ar putea satisface în orice cantitate cererile pieței interne... Subliniez că primim scrisori, adresate fie fabricii, fie autorului, atît din țară, cît și din străinătate, prin care se solicită date suplimentare de utilizare, comunicîndu-ni-se rezultatele bune obținute de acest produs chiar acolo unde alte medicamente nu au dat rezultate, ca în miopia forte și în complicațiile ei, în scleroza ochilor, în glaucom etc.»

Aceasta era deci situația în urmă cu trei ani. Ce se întîmplă astăzi cu Extractul Total de Ochi, datorat profesorului Petre Vancea, membru corespondent al Academiei, președintele Comisiei pentru răspîndirea cunoștințelor științifice de pe lângă Consiliul F.U.S. al municipiului București?

Am căutat răspunsul la Fabrica de medicamente Biofarm, proprietara brevetului de invenție nr. 51054/1967. Cu amabilitate,

gazdele ne-au pus la dispoziție documentația necesară, risipindu-ne orice dubiu cu ajutorul adresei nr. 16784 din 7 mai 1973, prin care Centrala industrială de medicamente, cosmetice, coloranți și lacuri, direcția comercială, comunica fabricii necesarul informativ de medicamente al Ministerului Sănătății pentru anul 1974. Pe pagina a II-a, la poziția 14, apare produsul E.T.O., iar în dreptul lui rubrica rămîne goală!! Așadar, produsul urmează a fi scos din fabricație, deși — dintr-o simplă omîtere sau, poate, din mai mult — pe Agenda medicală a anului în curs, la pagina 438, se află, trecut medicamentul respectiv, cu indicații terapeutice și mod de utilizare.

La aceeași fabrică am consemnat opinia inginerului Sanda Zamfirescu, de la serviciul tehnic: «E.T.O. este un produs pe care îl putem lucra în orice moment. Nu presupune o tehnologie dificilă, avem materie primă suficientă în acest sens. Ba mai mult, am dori să producem acest medicament ieftin, atît din rațiuni de plan, cît și din rațiuni umanitare».

2. Ne aflăm față-n față cu profesorul Petre Vancea, inventatorul medicamentului E.T.O. Cunoaște situația sistării producției, dar nu înțelege justificările care au condus la o asemenea decizie. Se pare că Ministerul Sănătății a procedat la o măsură atît de drastică în urma unui raport al Clinicii oftalmologice din Cluj, raport care pune la îndoială, după investigații superficiale, calitățile terapeutice ale Extractului. — Tovarășe profesor, cîți oameni folosesc în

prezent serviciile medicamentului E.T.O.?

— E.T.O. este un produs care a dat rezultate într-o serie întregă de afecțiuni ale miopiei în care alte medicamente s-a dovedit ineficiente. Am susținut numeroase prelegeri pe tema lui, la diferite congrese internaționale, confrății avînd numai cuvînt de laudă despre randamentul său terapeutic. După aprecierile mele, în prezent, car 22 000 de bolnavi utilizează E.T.O., în cadrul unui tratament strict, controlat. În mod normal, acest număr poate fi înmulțit cu trei. Asta la noi în țară. În străinătate s comercializează după metoda mea în Spania brevetarea pentru Canada și Republica Federală Germania fiind în curs de defini-tivare.

— Să înțelegem de aici că peste cîteva săptămîni, cînd toate rezervele din farmaciile noastre se vor epuiza, bolnavii din România va fi nevoiți să caute E.T.O. la Paris sau Madrid?

— Din nefericire, da. Ministerul Sănătății manifestă o optică cel puțin ciudată față de E.T.O., produs cu valoare terapeutică și economică verificată. Iată, după aprecieri relative, numai în 1973 medicamentul a adu un beneficiu de 2 milioane fabricii producătoare. Dar asta pare să nu intereseze pe nimeni... De cîteva ani, după metoda Vancea spaniolii fabrică un produs asemănător Totalex, care are însă calități inferioare Extractului. Culmea ironiei este că el s exportă în multe țări ale lumii. În America de Sud în special, deși are la bază o formulă românească, menționată de altfel și pe cutiile de medicamente. Mi-a fost foarte gret și-mi este, să înțeleg de ce n-am făcut nicăci acest lucru și de ce reușesc să-l fac spaniolii. Asta este situația. Bolnavilor le recoman să-și procure, în măsura posibilităților, Totalex de la Paris sau din alte părți. Dacă nu cumva într-o bună zi, cineva va decide că este foarte bine să importăm medicamentul spaniol. Pe mine o asemenea hotărîre, recunosc cu mîhnire, nu m-ar surprinde în mod special.

— Tovarășe profesor, care ar fi beneficiu dumneavoastră de inventator în cazul în care producția Extractului ar continua?

— Ar fi vorba de cîteva sute de lei pe an

— Sînt oameni care au treburi cu procuratura, tribunalul, notariatul, sau pur și simplu probleme de serviciu. Noi batem sentențe, memorii tehnice, acte, lucrări de diplomă. Lucrările astea tehnice sînt cele mai grele pentru că sînt cu formule și trebuie multă atenție. Încolo, ce să spun, oamenii trec parcă în fugă pe aici, fiecare cum vine vrea imediat să fie servit dar nu poate mereu așa, se întîmplă să mai tepte și la rînd.

— Nu sînt mașini destule?

— Ba da, chiar prea multe.

— Nu pricep.

— Mă refer la spațiu. Aici, de exemplu, întem 14 salariați. Observați însă că e cam aghesuală, și de aici zgomotul prea apropiat al mașinilor. S-au făcut însă încercări, la spart — se vede — zidul din spate și e-am mai extins, s-a mai îmbunătățit puțin situația.

— Așadar, un fel de «poluare sonoră» și, oare, o oarecare nervozitate care e posibil să se manifeste și în relațiile cu publicul?

— Nu, eu lucrez de 17 ani și vă spun deschis că n-am avut nici o reclamație și aici unitatea nu prea a avut parte de așa ceva (m-am convins, conștient de sugestii și reclamații e destul de «albă», ultima reclamație datează din 2 noiembrie '73 — o reșeală, reparabilă, la un tabel — căreia i e răspunde trei zile mai târziu că s-au luat măsuri ca dactilografa respectivă să fie anționată cu mustrare. Nu e nici o tragedie, zicem noi, ca în atîta hărmălaie, cu tîta litere și cifre fugind prin fața ochilor, să se mai și greșescă uneori, foarte rar, drept).

— În ce privește calitatea mașinilor?

— Avem mașini noi, foarte bune. Dacă e întîmplă totuși vreo defecțiune avem mecanici care vin imediat.

— Ce este totuși cel mai greu în munca

dumneavoastră?

— Redactările. Pentru a da, de exemplu, o declarație, clientul nu aduce totdeauna o ciornă ca să meargă lucrul mai ușor, și atunci stăm și chibzuim, împreună cu el, cum s-o facem. E drept că avem formulare după care ne ghidăm, dar fiecare om are situația lui aparte pe care vrea să o expună...

— Cum resimțiți sprijinul, îndrumarea, controlul conducerii cooperativei?

— Se fac, foarte des, controale: prezența, felul de încadrare a materialelor ca tarif, calitatea (materialele să fie fără greșeli, să aibă un aspect estetic), controlul periodic al gestiunii. Pînă acum la noi n-au fost probleme deosebite.

— Așadar, de 17 ani ați continuat să ră-

mîneți zilnic în fața unei mașini de scris...

— Ce să fac, aș putea eu să-i spun clientului că am o scolioză, un fel de boală profesională, o deviere a coloanei, și că asta mă mai deranjează uneori? Nu, caut să mă port ca și cum n-aș fi auzit de așa ceva. Dar nu mă plîng deloc. Avem aici un colectiv foarte bun, foarte încheat, în care ne simțim de minune. Condiție principală pentru a munci cu plăcere, zic eu. Și muncim, fiindcă știm și noi, cele mai în vîrstă, și cele mai tinere, cum ar fi Lupea Silvia, Haneș Cristina, Man Suzana, că oamenii vin aici nu pentru ochii noștri frumoși ci pentru că, pur și simplu, au treabă.

Dumitru ELIADE

secunda șantierului

Șantierul e ca un vacarm, ca un furnicar. Străzi pline de noroaie și gropi cu apă și var, maldăre de materiale de tot felul, macarale, barăci (adică birouri!), oameni care merg în toate direcțiile, fiecare cu treaba lui. Miros de var, ciment, strigăte.

Trec printr-un fel de labirint și ajung în biroul șefului de șantier. Se discută. Tonul era aparent amical, dar în același timp tăios, aprig, la obiect. Șantier, plan, realizări, aprovizionare, recepționări, finisaj, apartamente. Se discută despre toate deodată și parcă era un galop de cai peste obstacole. I-am lăsat pe cei trei tovarăși — inginerul Tănase Paul, directorul ICM 4 București, Gheorghe P. Gheorghe, secretarul Comitetului de partid, și inginerul Răican Emil, șeful șantierului 2 din Drumul Taberei — să dezbată acolo, pe loc, problemele respective. Am reținut că în după-amiaza acelei zile avea loc adunarea oame-

nilor muncii. Fac cunoștință, prin intermediul inginerului Răican, cu doi șefi de echipă, reprezentanți ai șantierului la această adunare.

Bondar Dumitru este dulgher, are 32 de ani, blond încăruntit, căsătorit și lucrează în construcții de la vîrsta de 18 ani. Mai precis, obiceiul acesta, de a munci, l-a deprins cam de pe la 14 ani. Zice că pentru el munca este un fel de relaxare. «Chiar așa ușoară este munca în construcții?!» «Nu, nu este ușoară. Chiar deloc nu este ușoară. Dar eu m-am obișnuit. Îmi place să muncesc, să câștig bani, cît mai mulți. Dar nu numai banii contează». «Vreau să mai întreb ceva — ce veți dezbate la adunarea oamenilor muncii?» «Voi spune că unii dintre colegii mei, constructori, n-au locuințe. Uneori avem cîte o garsonieră, dar se poate discuta (cu folos) despre gradul lor de confort.

Sînt surprins aflînd acest paradox al șantierelor bucureștene, pînă cînd apare și celălalt constructor care se numește Iordache Daie. «Bat Drumul Taberei de la începutul începuturilor. Aproape 75 la sută din acest cartier a crescut sub ochii mei». «Este asta un fel de mîndrie?» «Păi, eu așa aș zice că orice om ar simți la fel». «Vă place munca?» «Îmi place, dealtfel muncesc de cînd mă știu». «Despre ce veți discuta la adunarea oamenilor muncii?» «Avem o problemă care ne doare. Noi muncim ca să câștigăm. De asta vin oamenii pe șantier, că se câștigă bine. Și problema noastră este așa: un bloc trebuie terminat repede, foarte repede. Pentru asta, la blocul acela se mobilizează mai mulți oameni ca de obicei. Iar oamenii, în loc să lucreze, stau. Stau că nu au cu ce lucra. Nu sînt destule materiale pentru toți oamenii». «Adică despre aprovizionarea cu materiale de lucru. Și ce propuneți conducerii?» «Foarte simplu. Să ne aprovizioneze platforma și locul de muncă în timpul nopții sau în orele de pauză. Să nu mai fie timpi morți».

Desigur, șantierul își trăiește secunda încărcată de adevăr și esență, iar eu, desigur, aș fi avut la îndemînă întrebări mai subtile, mai așa și pe dincolo. Dar în fața acestor oameni veniți direct de pe platforme, plini de var și de ciment, cu o privire sinceră și deschisă, nu am putut să-i întreb decît așa, de-a dreptul.

Victor NIȚĂ

Mult stimat domnule profesor,
Subsemnata Marja Drolc, educatoare, domiciliată în Ljubljana, Gasilska 2, suferînd încă din anul 1952 de o boală de ochi. Deoarece de la începutul maladiei nu am fost tratată în mod corespunzător, am rămas fără vederea ochiului stîng. În anul 1971 m-am îmbolnăvit și la ochiul drept — diagnosticul conform certificatului medical din 23.XII.1971. Am fost tratată medical la Sarajevo. Starea sănătății mele e o dată mai bună, altă dată mai rea, aproape în fiecare an stau cîte 2-4 luni de zile în spital.

De curînd, am primit din partea unei cunoscută medicamentului dumneavoastră E.T.O. și încă de la a noua injecție starea mea s-a îmbunătățit. După a 24-a injecție, ochiul mi-a devenit mult mai clar, încît medicul meu curant s-a mirat, recomandîndu-mi să-mi procur medicamentul dumneavoastră în continuare. Din păcate nu am posibilitatea procurării acestuia, întrucît mi s-a spus că se găsește tot mai greu și în România.

Rog respectuos a-mi comunica dacă ar exista o posibilitate în acest sens.

Cu deosebită stimă
MARJA DROLC
LJUBLJANA — Iugoslavia

Françoise Bitner
43 Blvd. Stalingrad
06300 -Nice/France
Le 21-8-1973

Domule profesor, vă rog să mă scuzați că vă inoportunez din nou, dar nu mai pot continua tratamentul din cauza lipsei de medicamente. Am scris fabricii, cum m-ați sfătuit, dar n-am primit nici un răspuns. Am fost în Italia pentru a găsi E.T.O., dar în primul oraș de după frontieră mi s-a răspuns că s-au terminat. Prin ce mijloc să-mi procur E.T.O.? Dacă nu voi reuși, voi încerca cu Totalex, dar toată lumea spune că este mai slab. Vă rog să primiți...

Originalul scrisorilor alăturate se află la redacție. Ele fac parte din numeroasele scrisori de mulțumire adresate autorului și fabricii din diferite țări ale lumii, ca Iugoslavia, Franța, Polonia, U.R.S.S., Canada, Tunisia, Volta-Superioară, Indonezia, R.F. Germania, Italia, Liban ș.a.

3.

Evident, nu avem datoria să acordăm credit total unor opinii care se recomandă drept subiective, pînă cînd uneori să se îndepărteze de adevăr. Avem însă datoria de a zăbovi asupra unor aspecte cel puțin curioase legate de problema producerii sau neproducerii Extractului. Să le luăm pe rînd:

a) Referatul întocmit de Clinica oftalmologică din Cluj și semnat de prof. I. Păcurariu, raport în urma căruia — apreciază inventatorul — Ministerul Sănătății a ordonat suspendarea fabricării medicamentului, este puțin concludent, dacă nu chiar suspect din punct de vedere științific. Referatul se bazează pe experimentarea clinică sub formă de injecții subcutanate, la un număr de 11 (!!) bolnavi care au primit în medie 20 de injecții. Treceam peste faptul că numărul «subiecților» este — pentru acordarea unui asemenea verdict — nepermis de mic, omitem faptul că tratamentul s-a făcut pe o perioadă extrem de scurtă, dar nu putem să evităm observația — notată cu raportul în față — că experimentarea medicamentului s-a executat pe bolnavi cu afecțiuni oculare pentru care E.T.O. nu era recomandat (retinopatie pigmentară, coroidită atrofică, deslipire de retină etc.)! Situația este de-a dreptul comică, de vreme ce se solicită un punct de vedere ferm asupra virtuților unui medicament pe care inventatorul îl recomandă în anumite afecțiuni, iar cei chemați să se pronunțe îl folosesc la bolnavi suferinzi de... alte maladii!! Dealtfel, iată un citat din finalul referatului: «Preparatul E.T.O. este bine tolerat de bolnavi, nu dă nici un fel de reacție nedorită, ameliorează starea subiectivă a acestora, fără ca rezultatele să poată fi confirmate în cea mai mare parte a cazurilor, prin metode clinice și de laborator uzuale. Constituie un adjuvant util în cazurile incurabile prin mijloacele uzuale de tratament».

Într-adevăr, științific mod de a-ți spune cuvîntul. Ferm, nu altceva...

b) Producerea unui medicament asemănător pe piața spaniolă, sub egida Institutului Iberhis, și exportarea acestuia în mai multe

țări ale lumii, constituie — din punctul nostru de vedere — un lucru nefiresc, o anomalie, trimițîndu-ne cu gîndul la o întrebare foarte simplă: dacă un român a inventat medicamentul respectiv, dacă același român l-a făcut cunoscut lumii prin intermediul unor congrese de specialitate și al unor mostre, de ce nu același român — evident, nu ca persoană fizică — exportă produsul, ci o firmă străină, care nu are nici un fel de obligație materială față de industria farmaceutică românească? Și ar mai fi ceva: din documentele pe care le-am avut la dispoziție am înțeles că instituțiile în sarcina cărora stă popularizarea produselor farmaceutice românești peste hotare acționează cu nepermisă încetineală, tratează superficial o serie de probleme, fragmentează discuțiile comerciale, împiedicînd răspîndirea medicamentelor autohtone — nu credem să fie vorba numai de E.T.O. — pe piețele lumii. Este aproape incredibil faptul că invenția profesorului Vancea n-a putut fi brevetată în străinătate la timpul ei, permițîndu-se astfel unei firme spaniole să producă un medicament similar numai după informații culese din comunicări științifice. Din păcate, șirul acestor nedumeriri poate continua: de ani de zile brevetarea E.T.O.-ului în Canada și R.F. Germania se amîna datorită unor completări neexpediate în termen solicitantilor, numai traducerea prospectului necesităndu-se după o mărturisire surprinsă la Biofarm — o muncă de cîteva luni!!

4.

Aceasta ar fi, în puține cuvinte, ciudata situație a fabricării — sau sistării fabricării — a medicamentului românesc E.T.O., a cărui lipsă din farmacia o deplîngea, la începutul acestor rînduri, inginerul V. Gheorghiu din București.

Neîndoios, dincolo de elementele care în de logică sau de informația medicală elementară, nu este cazul nostru să ne pronunțăm, să dăm un verdict în această dispută, să susținem un punct de vedere foarte ferm într-o polemică mult mai aprinsă

decît lasă să se înțeleagă aparențele. Credem însă că dacă E.T.O. — chiar cu o terapeutică limitată, cum susțin unele voci — ajută însănătoșirea a 100 de bolnavi din cei 22 000 aflați în tratament, atunci această operație este suficientă pentru ca produsul respectiv să fie reintegrat în circuitul farmaceutic, spre binele cetățenilor țării.

E mai grav și mai trist să stăruim într-o greșeală decît s-o comiți — spune un vechi proverb.

Ov. NEGOIȚĂ

CONSTRUCTORII DE AUTOTURISME DIN PI-TEȘTI anunță producerea unei variante îmbunătățite a automobilului «Dacia 1300». Noua variantă prezintă o serie de caracteristici deosebite: sistemul de frinare va acționa într-un dublu circuit independent pe roțile din față și din spate, geamul din spate va putea fi încălzit pentru a nu mai îngheța, iar amatorii de muzică vor avea la dispoziție un aparat de radio cu antenă telescopică. Drum bun, «Dacia 1301»!

CARTEA DE VIZITĂ A ORAȘULUI. De la Lupeni sosește știrea unei acțiuni inițiate de Comitetul de partid și Consiliul popular al orașului: este vorba de declanșarea campaniei pentru curățirea și înfrumusețarea orașului. La prima ieșire, peste 400 de tineri utești au prestat 1 200 de ore.

PRIETENUL OBIDIȚI-LOR. Sub titlul «Haiducii» a apărut la Praga, în editura «Svoboda», romanul «Prezentarea haiducilor» de scriitorul român Panait Istrati (1884-1935).

IMPRESIONIȘTI. Prima emisiune filatelică a anului 1974, «Impresionismul», este compusă din mărci care reproduc opere ale unor mari pictori impresionisti (Monet, Pissaro, Renoir) aflate în muzeele din țara noastră. Amatorii de filatelie sînt numai ochi și urechi.

DE LA BRUTĂRIA DE PE BULEVARDUL ȘULEA pînă la centrul de desfacere a pîinii nr. 366 din Baba Novac nu sînt decît cîteva sute de metri. Cu toate acestea, centrul vinde pîine veche și la ore nepotrivite, rafururile fiind totdeauna goale în orele de vîrf, la ieșirea salariaților. Din păcate, situația nu este mai bună nici la centrele din vecinătate, anomalie care ar trebui să dea de gîndit forurilor de resort.

CÎNTEC DE CIOCÎRLIE. Spectacolele cunoscutului nostru ansamblu folcloric «Ciocîrlia» la Rotterdam, Haga, Amsterdam și în alte localități olandeze se bucură de imens succes, ca și noul ciclu de concerte prezentate de Gheorghe Zamfir și formația sa pe scena pariziană «Théâtre de la Ville».

PĂMÎNTUL ROMÂNILOR ANTICI. Sub acest titlu, televiziunea japoneză a difuzat, pe un fond muzical de folclor românesc, un program de 30 de minute închinat României.

ISTORIE ȘI TURISM. Pentru a face cunoscut turisților tezaurul de vestigii istorice din județ, autoritățile din județul Hunedoara preconizează ca în apropierea cetăților dacice Bli-daru, Costești, Piatra Roșie și Grădiștea Muncelului să se amenajeze zone turistice de agrement și de odihnă adiacente.

CETĂTENII DIN OCNA SIBIULUI lucrează cu pasiune pentru înfrumusețarea orașului lor. Un obiectiv important al acestuia an: construirea unei grădinițe cu 120 de locuri. Pînă aici e foarte bine, numai că n-ar trebui uitată nici... amenajarea trotuarelor de pe unele străzi!

PRINTRE ANGAJAMEN-TELE luate de colectivul de la Metalul Roșu din Cluj în cinstea celui de-al XI-lea Congres al partidului sînt înscrise: depășirea planului producției globale cu 2 milioane de lei, reducerea consumurilor specifice cu 50 tone de metal, creșterea productivității muncii cu 500 de lei pe fiecare salariat etc.

A SOSIT UN CERB ÎN GARĂ. Pe peronul gării din Jibou se desfășoară zilnic un spectacol cu totul inedit: este vorba de plimbarea matinală a unui cerb de dimensiuni apreciabile. Explicația? Înainte de a fi colonizat în pădurile Sălajului, blindul patruped a trăit multă vreme într-o mică rezervă, în vecinătatea oamenilor. Obșnuit să primească din partea admiratorilor pîine, bomboane, biscuiți etc. cerbul a revenit la Jibou în mijlocul oamenilor.

ENERGETICIENII DIN BORZEȘTI. De la începutul lunii ianuarie și pînă de curînd I.E.C.-Borzești a pulsat suplimentar în sistemul energetic național 31 760 000 kWh. Angajamentul anual în curs este de 45 000 000 kWh. Un debut deci mai mult decît promițător.

ȘCOALĂ CU ETAJ LA RĂUSENI. La Răuseni, în județul Botoșani, locuitorii au hotărît să treacă la etajarea școlii din localitate pe baza unor contribuții bănești. Suma globală va permite și construirea unei grădinițe de copii în satul învecinat Rediu.

FANFARĂ LA GURA MINEI. Conducerea minei Lupeni a hotărît ca la încheierea săptămînii de lucru (vineri, la ora 14 și 30 de minute) fanfara sindicatului să-și întîmpine pe mineri la ieșirea din șut. Iată o inițiativă demnă de laudă.

I.T.B.-UL ȘI GRAMATICA! Scrie cu litere de tipar pe cabina vatmanului din vagonul de tramvai nr. 2302 de pe linia 14: «Este interzis conductorului de vehicul să nu discute în timpul conducerii». Asta așa, ca să fie foarte clar...

RECITAL UMORISTIC. Recent, la Casa de cultură a sectorului 1 a avut loc un reușit recital umoristic, susținut de tînărul artist amator Dumitru Negrea. După calitatea textelor (proprii) citite și după originalitatea interpretării, Dumitru Negrea a apărut asistenței drept un veritabil profesionist.

TRATAMENT PENTRU APE. Casele orașenești de cultură ne-au obișnuit cu cele mai diverse cursuri de calificare și perfecționare. Un record al originalității îl înregistrează Casa de cultură din Sfîntu Gheorghe, care inițiază un curs pentru laboranți-operatori cu tema «Tratarea apelor industriale».

RECLAMAȚIE. Ziarul «Cuvîntul nou» a întreprins un raid-anchetă în unitățile comerciale din județul Covasna. Rezultatul a fost exprimat într-o formă spirituală și concisă: «Reclamăm condicile de sugestii și reclamații».

UN PARIU CÎȘTIGAT CU PREȚUL VIEȚII. Ion Turcu, muncitor la Uzina mecanică Moreni, a intrat într-un bufet împreună cu mai mulți prieteni și din una în alta, a ajuns să parieze că poate consuma un litru de rom în cinci minute. Într-adevăr, a cîștigat pariul. Ajuns acasă, s-a culcat și nu s-a mai trezit niciodată.

CUMPĂRAȚI... DINO! Nu este vorba de simpaticul Dino pe care îl întîlnim în «Aventuri în epoca de piatră», ci de un nou tip de mobilă, conceput de întreprinderea de prelucrarea lemnului Timișoara. DINO reprezintă o cameră pentru copii compusă din masă, două scaune, dulap, două corpuri de bibliotecă, un corp de depozitare, pat pentru o persoană, executate în diferite culori.

UN TAXI NUMIT SPERANȚĂ. Cel mai important vad al taxiurilor din Capitală, Gara de Nord, este în continuare văduvit de prezența satisfăcătoare a autovehiculelor. Drept care, după fiecare tren de cursă lungă sosit pe această poartă feroviară în București au loc pasionante urmări om-mașină, urmări de genul «leapșa pe furate», în care următorii rămîn de obicei cu buza umflată.

UN CHIOȘC DE ZIARE ȘI REVISTE-MUZEU... Se află la întretăierea Drumului Sării cu Calea 13 Septembrie, în București. Închis vara, închis iarna, închis dimineața, închis seara. Cine se încumetă să-i fixeze și «ore de acces»?

ACEASTA-I ÎNTREBAREA... Corespondentul nostru Gheorghe Lupu din Țicleni (Gorj) caută de aproape un an de zile filme Carat pentru aparatul de fotografiat Pentax 1. Sesizîndu-ne această lipsă din magazinele de specialitate, Gh. Lupu se întreabă pe bună dreptate: dacă există aparate, de ce nu sînt și filme pentru ele?! Poftim?

LA BACĂU UN CÎNTEC NOU: «am avut, dar s-a terminat»! Gospodinele din Bacău — în numele cărora semnează Florica Năstase — ne scriu că-l aud de șase luni în magazinele în care caută dresuri pentru copii de 5-10 ani. Cîntecul respectiv nu distrează, dar îl transmitem și noi, cu speranța că poate va fi auzit de organele comerciale locale.

NUMĂRĂTOARE INVERSĂ LA ROMARTA DIN CRAIOVA. La magazinul Romarta din Craiova — ne informează cititorul Emanoil Sterescu din Curtea de Argeș — într-una din vitrine se află un anunț mare, «Noutăți 1973». Pe bună dreptate, cititorul se întreabă pe cînd viitoarea vitrină cu Noutăți 1972?!

ÎNMULȚIT CU ZECE. Cunoscind prețul autoutilității, colecționul întreprinderii de celuloză și hîrtie Palas-Constanța a hotărît ca numai pe această cale să obțină, în acest an, un volum de lucrări de zece ori mai mare decît în 1973.

SALVAȚI ACTORII! În cronica pe care ziarul «Gazeta Gorjului» o dedică filmului «Trecătoarele iubiri», autorul (Cornel Boacă) îl distribuie în rolul Costea pe Coman Șova, deținătorul rubricii noastre «Cronica spectacolelor». Numele adevăratului interpret, Cornel Coman, nu i-a spus nimic. Se mai întîmplă...

«PUTEȚI SĂ AȘTEPTAȚI ȘI O ORĂ, TOT NU VĂ SERVIM. Trebuie să facem hîrtiile! — iată răspunsul vinzătorilor de la raionul de lactate al magazinului «Franzelărie» (atîta scrie pe firmă) din Calea Dorobanți, colț cu Ștefan cel Mare. Ora la care se poate auzi, în unele zile, acest răspuns: 7,45, deci la o oră de maximă solicitare.

CE E VIS, CA VISUL TRECE. Lansat pe piață, nu de mult și foarte apreciat de cumpărători, săpunul «Vis» a dispărut cu desăvîrșire de cîteva luni. Să fi fost doar un vis?!

GARANTAT — 6 MINUTE. Noile cizme, așa-zise impermeabile, produse ale Fabricii de încălțăminte «Finca»-Drăgășani, sînt garantate 6 luni. Așa scrie pe prospect. Muncitorii de la șantierul Captări-nord, aparținînd de T.C.H. Lotru-Voineasa, care execută lucrările de betonare pe tronsonul Blidaru-Hoteagu, garantează că apa trece prin cizme după 6 minute. Dacă n-or fi citit prospectul...

ISTORICI, VIZITAȚI TOPLITA! Pentru că în incinta gării, în sala de așteptare a clasei I, veți vedea panouri din care puteți afla date prețioase în legătură cu realizări economice de acum... două decenii! Grăbiți-vă, ocazia e unică.

MISTIFICARE. Ați fost la Reghin și vreți să demonstrați că v-ați plimbat prin Brașov sau pe litoral? Nimic mai simplu: în autobuzele care circulă în Reghin vi se eliberează bilete tipărite de «I.T. Brașov» sau «I.T. Constanța». Ne-o certifica — anexînd biletele — cititorul Paraschiv Rădulescu.

CU OCAZIA ZILEI DE 16 FEBRUARIE, Comitetul sindicalului de linie din stația C.F.R. Ploiești Sud (președinte, St. Mitrescu) a organizat un concurs «Cine știe cîștigă», dotat cu premii. Cîștigătorii — Gheorghe Șerban și Ion Prodan, ambii conducători de bilete — au primit cîte un stilou, un pix și trei cărți.

UNDE SÎNT SECURILE MICI? La Sighișoara poți să dai și cu tunul și nu vei găsi becuri de 15 sau 25 de wați, foarte bune pentru iluminarea dependințelor, scăriilor etc. Dacă vorbim de economii, la energia electrică, poate ar fi bine să găsim și mijloacele de realizare a lor.

ÎN CADRUL «CERCLULUI PRIETENILOR MUZEULUI MEMORIAL G. BACOVIA», a luat de curînd ființă și un cerc literar, pentru prozatorii și poeții amatori din școli, licee, facultăți, fabrici și uzine. Doritorii se pot adresa muzeului: str. G. Bacovia nr. 63 — sector 5 (tel. 23 05 17). Succes!

CONTRASTE. Din cele patru chioșcuri alimentare (un aprozar, o gogoșărie și două tutungerii) care funcționează în Piața Școlii, la capătul autobuzului 31, cele menite a aproviziona cumpărătorii cu dulciuri, țigări și chibrituri sînt în permanență în inventar. Sau închise pentru diverse motive. În schimb, gogoșăria este aprovizionată din plin cu... bere la sticlă, ce se vinde la «botul calului», în plină stradă. E firesc așa?

PĂCAT!... Un excepțional calet-reclamă pentru ARFO, realizat în condiții grafice cu totul deosebite, apărut în urmă cu 8 luni de zile și pe care nu l-am zărit încă în magazinele de specialitate, zace aruncat în maldăre la gunoaiile unor depozite din Buzău.

GATA CONFECTIONATĂ. Ministerul Industriei Ușoare ne asigură că, începînd cu acest an, țesăturile late și extralate pentru lenjerie de pat nu vor mai fi deficitare. Ba mai mult, vom găsi într-un procent majoritar lenjeria gata confecționată într-o gamă larg diversificată de țesături (în sfințit, chiar și din materiale imprimate), de modele și dimensiuni.

CASE NOI PENTRU TINERET. În acest an din planul de investiții al M.I.U. se vor construi cămine muncitorești pentru 15 000 de tineri nefamiliști, ponderea cea mai mare fiind repartizată marilor centre textile — București, Timișoara, Lugoj, Iași, ș.a.

CONSULTAȚII JURIDICE. Dintre multiplele activități ale Casei de cultură «Mihai Eminescu» a sectorului 2 semnalăm că în fiecare duminică, la ora 17,00, se organizează consultații juridice. La întrebările numeroșilor participanți răspund cadre de specialitate cu o înaltă pregătire.

FOTBAL FEMININ. La 21 februarie începe noul campionat de fotbal feminin. Am urmărit în iarna aceasta multe meciuri de minifotbal de un apreciat nivel tehnic și spectacolar. Dumniacă, pe multe din terenurile Capitalei au avut loc întîlniri de fotbal feminin care au atras un număr public. Ne întrebăm deci: cît va mai dura ligiferarea acestui sport?! De ce se tergiversază această problemă?! Nu poate da cineva un răspuns?

«MÎNĂ LUNGĂ». Lucrînd la moara din comuna Lăceni județul Teleorman, lui Dragne Constantin, zis Rașcu, i s-ar mai putea spune, pe bună dreptate și «mînă lungă», intrucît a fost prins pentru a treia oară sustrăgînd făină. Va fi trimis în judecată

OLT '73. De curînd, a avut loc la Slatina vernisajul unei expoziții de pictură cuprinzînd lucrări ale membrilor Uniunii artiștilor plastici, care au participat la o tabără de creație găzduită, cu cîteva timp în urmă, în orașul de reședință al județului.

LĂUDABILA INTENȚIE a primăriei din comuna Liesti județul Galați, este cuprinde rea, încă din acest an, a tuturor copiilor preșcolari în grădinițe. Pe lîngă cele 7 grădinițe sezoniere existente în cadrul C.A.P.-urilor de pe raza comunei și care cuprind 280 de copii, în primăvară va începe construirea a încă două grădinițe-creșe cu cîte 60 de locuri fiecare.

DE CURÎND LA CASA DE CULTURĂ a sindicatelor din Reșița s-a deschis expoziția tînărului grafician din localitate, Horia Chioreanu. Deși la primul său contact cu publicul, cîteva uleiuri din ciclul: «Trecut glorios», «Horia, Cloșca și Crișan» și «Miorița» au atras deja atenția.

În aceeași sală, după data de 18 februarie a.c., va avea loc vernisajul pictoriței Nora Szalkay.

TERMENE. Casa de cultură a sindicatelor din Slatina trebuie dată în folosință în urmă cu aproape doi ani. Între timp au fost date două termene, dar fără nici un rezultat. Acum, la ordinea zile este un al treilea termen. Voc optimiste susțin însă abia al patrulea s-ar putea să fie cel adevărat. Dacă tot am început să numărăm de ce să ne oprim aș curînd?

RECORD. Uzina mecanică din Balș a îndeplinit planul pe primii patru ani ai cincinalului. Analizînd cu maturitate și răspundere comunistă posibilitățile sale de autodepășire, colectivul de muncitori, ingineri și tehnicieni a uzinei speră să realizeze cincinalul în trei ani și zece luni.

SEMNE BUNE. În cadrul secției de cabluri a întreprinderii de prelucrare a aluminiului din Slatina s-au asimilat de la 1 ianuarie douăzeci de tipuri de cabluri electrice armate și nearmate, precum și alte sortimente ce corespund unei secțiuni de 25 milimetri. După cum se vede, pentru slătineni semne bune anul are...

TUTUN ȘI UN PASIONAT. De 18 ani, inginerul Ion Butuc de la Stația experimentală Tămășești-Videle, județul Teleorman, cercetează și verifică posibilitățile de creare a unor noi soiuri de tutun mai productive și superioare calitativ. Dintre reușite notăm linia D-Ghimpați, rezistentă la peronospera, tabacina 55. În timpul său liber, inginerul cercetător îngrijește colecția de plante exotice pe care și-a alcătuit-o de-a lungul anilor.

Localitatea Hălmașiu, din județul Arad atestată documentar din anul 1439, a constituit de-a lungul secolelor cadrul unor evenimente de o importanță deosebită pentru istoria neamului nostru. Pe aici și-au purtat pașii răsculații lui Horia, Cloșca și Crișan, căutând dreptatea moșilor.

Hălmașienii au fost aceia care și-au împletit destinul cu acela al revoluției din 1848 și al conducătorului ei, Avram Iancu. Aceiași oameni au înțeles înflăcărea inimii și noblețea ideilor revoluționare ale tinărului vidran și de aceea au fost alături de el, atât la strălucitele izbâzi, cât și în momentele de grea încercare ce-au urmat revoluției.

În clipele dramatice ale vieții sale, Iancu a îndrăgit mult aceste plaiuri și a brăzdat în viers de fluier drumurile ce leagă satele hălmașiene de Vidra sau de Tebea și Baia de Criș.

Hălmașiu este leagănul multor legende și cintece populare, care poartă prin timp chipul îndrăgii al lăncului, dovadă că poporul a dăruit în sufletul și amintirea sa un trainic sălaș pentru slăvitul crai al munților. În vara acestui an se împlinește 150 de ani de la nașterea acestui erou.

Noi, printre care și eu, Ioan Păiușan, profesor la școala generală din Hălmașiu, care participăm la marile realizări ale epocii prezente, trebuie să aducem prinosele recunoștinței noastre tuturor aceluia care au apărut acest pământ cu singele lor în vremuri de restriște și s-au hrănit cu lacrimile și sudoarea lor în ceasurile de muncă istovitoare.

S-ar cuveni, cu ocazia acestui eveniment, să cinstim memoria lăncului, prin ridicarea unui bust al său în centrul Hălmașului. De la începutul acestui an, Hălmașiu a trecut în rîndul satorilor turistice prin ordinul Ministerului Turismului. În acest sens, bustul lui Avram Iancu și-ar găsi un loc binemeritat alături de celelalte vestigii materiale și spirituale ale Hălmașului, care atrag atenția și stărnesc admirația călătorilor și turiștilor.

În aceste vremuri, când s-au împlinit cele mai scumpe visuri ale lăncului, călătorul care trece pe drumul Hălmașului ar întoarce cu recunoștință privirea spre acest bust. Omagiind în felul acesta memoria lăncului, ne-am umple sufletul cu sentimente de aleasă prețuire față de marii noștri înaintași, fără de care noi n-am fi cei care simțim astăzi. Am face în felul acesta un nou pas spre a ne întări în dragostea față de acest pământ străbun, răcinu să țîșneasca din ei cât mai multe lacrimi spre viitor.

Subsemnatul Stancu Constantin — operator comercial din Divizia comercială, Direcția Regională C.F.R.-București, referitor la articolul «Tr 5005» din revista «Flacăra» din 02. febr. 1974 — semnat de Eugen Seceleanu, contestez în totul ceea ce a scris — Intrucît nu corespunde cu realitatea nici o vorbă. Pentru elucidarea acestui fapt vă voi relata în continuare așa cum au decurs faptele.

În ziua de 18/II/1974 la tr. 5005 am fost la «Barul vagon» unde am cerut o sticlă 1/2 apă minerală. Am întrebat înaintea de a primi — cât costă? și mi-a răspuns: 3 lei. Am întrebat de ce așa scump? iar barmanul a răspuns: Cu garanție. Deoarece nu aveam momentan 3 lei, ci numai circa 2 lei, am mai insistat spunându-i că o consum în bar în fața dumneavoastră — totuși refuzînd și aceasta. Simțind nevoia acestei ape, am mai încercat o variantă, adică l-am întrebat dacă pot avea garanție morală. Și de această dată răspunsul a fost negativ.

În urma acestui refuz categoric i-am arătat legitimația de control, punindu-i în vedere cu cine a vorbit și în felul acesta am renunțat la apa minerală.

Dar după ce am plecat, a început să comenteze că pot să fiu eu cine oi fi — etc.

În urma acestor cuvinte m-am reîntors la «Bar» și am căutat să citeșc pe mobilier eticheta cu numele barmanului, care este obligatorie. Nu am găsit acest lucru.

Din acest motiv m-am dus la șeful trenului, pe cale oficială în prezența acestuia am cerut raportul de parcurs — document cu care călătorul este în interesul serviciului.

Înaintea de a mi se prezenta documentul cerut, barmanul mi-a cerut legitimația.

Cu toate că subsemnatul în prezența șefului de tren nu trebuie să fiu legitimat, m-am supus și în felul acesta după ce barmanul a notat datele mele, mi-a înapoiat-o prezentîndu-mi și raportul de parcurs, după care barmanul furios zice: La prima stație închid «barul».

Un consumator, cred că tocmai redactorul Seceleanu, a început să facă gălgie la mine, că cine sînt eu? Ce doresc... etc. Dînsul era în toiul chefului și nu ar fi dorit închiderea barului, ca să nu mai poată bea bere.

Eu nu l-am luat în considerație iar dînsul mi-a cerut legitimația mea, după care i-am cerut eu buletinul de populație — ca să-i aplic o amendă de 200 lei conf. HCM 2507 art. 23, lit. D deoarece organul de control nu poate fi legitimat în prezența șefului de tren.

Deci nu am cerut buletinele de populație la călători așa cum scrie în articol că dînsul este în cauză care ilegal mi-a cerut legitimația. În sfîrșit, am părăsit «Barul», am plecat la

compartiment și am încheiat dificultatea.

Ceea ce a urmat în lipsa mea nu mai știu însă datele mele au fost luate de către Seceleanu de la barman, intrucît un barman nu știe atîta carte, încît să știe să citească corect, ca dovadă că barmanul i-a furnizat:

— Stancu Constantin — în loc de Stancu Constantin — revizor — în loc de operator comercial

Aceasta este una din jignirile cele mai grave. La calea ferată este interzisă băutura în timpul serviciului cu desăvîrșire atît consumînd cit și transportul sau introducerea în unitate. Această afirmație mincinoasă adusă de redactorul Seceleanu pe cale publică conducerea regională C.F.R.-București mă poate sancționa pînă la desfacerea contractului de muncă.

Față de această situație creată de salariatul dumneavoastră, vă rog să binevoiti a dispune cercetarea cazului și în concluzie să fie dezmințit că eu aș fi încălcat fărădelegile enunțate de redactorul Seceleanu, în primul număr posibil al revistei «Flacăra».

Mă numesc Iordache Constantin, sînt din București și vă scriu următoarele: Editura Meridiane, Editura pentru turism și unele publicații tipărese ilustrate cu reproduceri după operele de artă ale artiștilor noștri plastici, fără să specifice numele autorului, trecînd în schimb numele fotografului.

Astfel au apărut reproduceri după operele sculptorilor Ion Georgescu, Cornel Medrea, Gheorghe Anghel, Constantin Popovici și alții.

În schimb, Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, deși nu este o instituție de artă, pune în vînzare cărți poștale, plicuri etc., care reproduc diferite opere de artă. De exemplu: pe cartea poștală C.B. 5087/73 citim următoarea explicație: «Madonă» de Fredric Storck (1872—1942), Muzeul Storck.

De asemenea, pe ilustrațiile care reproduc monumente ale arhitecturii românești, creații ale arhitecților Ion Mincu, Petre Antonescu, I. Ghica, A. Berindei, C. Cerchez, nu apar numele acestora.

Consider că difuzarea ilustratelor, cărților poștale etc. care reproduc opere de artă se face în scopul cunoașterii și popularizării operelor artiștilor noștri plastici; dar modul în care această acțiune se realizează nu duce la îndeplinirea scopului propus.

Sperăm că instituțiile vizate vor lua măsuri grabnice de îndreptare.

Sînt Boșcan Ion, locuiesc pe str. Pandurilor 19, din Focșani. În acest municipiu există o singură baie publică a cărei capacitate este prea mică pentru a satisface cerințele publicului.

Din cele două cazane în dotare funcționează numai unul, celălalt fiind stricat. Cît timp trebuie să mai treacă pentru a se găsi un cazan corespunzător? Doar nu este vorba de un produs din import a cărui achiziționare presupune valută.

Foștele cearsafuri au aluns niște zdrente, aproape de mărimea unui prosop și cu un aspect foarte neplăcut.

Nici pînă nu se găsește pentru confecționarea unor cearsafuri ca lumea? Se pune și în acest caz problema unor investiții?

În ambele cazuri cred că este vorba de superficialitate din partea celor plătiți de a se ocupa de soarta acelei băi unice în orașul nostru.

Sînt educatoare în comuna Valea Mare, satul Drăganu, județul Vilcea și mă numesc Bărbuț Elena. Doresc din adîncul inimii ca rîndurile mele să fie publicate în revistă, considerînd că și la grădiniță unde sînt educatoare este necesară construirea unei sobe pentru încălzirea sălii de clasă. Menționez că am anunțat verbal cit și în scris despre această problemă. Nu pretind să se cumpere pe lîngă sobă și calorifer electric, așa cum este înzeștră Consiliul popular Valea Mare.

În anul 1973 au început lucrările de electricare a acestei instituții dar tot cu mari greutăți din partea tovarășilor de la Consiliul popular care nu au permis echipei de electricieni să înceapă lucrarea, iar aceștia au fost nevoiți să plece acasă. Lucrarea se găsește și în momentul de față neterminată, deși avem toate materialele.

Acum nu știu ce să fac și cum să mai procedez fiindcă dacă i-am spus tovarășului primar despre aceste probleme mi-a răspuns că vreau funcția de primar? Iar copiii care sînt încredințați să-i educăm suferă din lipsa creării unor condiții minime.

Domiciliul în București, pe strada Constituției nr. 52, și mă numesc Gociman Virgil. Prin faptul că sînt salariat am ghinionul de a fi clientul întreprinderii de transport-București, de ce spun ghinion, aveți să vedeți:

zîlnic călătoresc cu autobuzul pe linia 105 și ceea ce se întîmplă pe această linie vă relatez cronologic: vine autobuzul la capăt dar nu trage imediat în stația de urcare, ci stă pasiv undeva pe lîngă stație așteptîndu-se momentul cînd în stația de urcare se formează o mare de oameni, pornește apoi spre stația de urcare în sfîrșit cînd oprește se formează o busculadă de nedescris, nu stă mai mult de un minut și apoi pleacă cu pasageri țîrși pe scări, aș propune să nu se mai facă această staționare în afara stației de urcare, cred eu că ar fi mai civilizat, deoarece tot nu se fac remedieri sau curățenie în autobuz în timpul care stă în afara stației. Eu, personal, am o propunere în legătură cu întreprinderea de transport București. După cum v-am scris mai sus sînt călător pe linia 105. Ce am observat pe această linie: se adună la capăt 4—5 autobuze și așteaptă pornirea în cursă dar cum o așteaptă? Cu motoarele mergînd, deci făcînd numai o sumară socoteală se ajunge la o risipă de combustibil deloc neglijabilă dar făcînd socoteala la întregul parc de autovehicule I.T.B.

Am stat în stația Piața Scintei și am observat un autobuz dublă în 31 care a stat în pauză 15 minute în care timp șoferul a servit masa și motorul a mers în gol. Tovarășii de la I.T.B. nu au luat cunoștință de Directivele partidului nostru? Poate nu au stat la autobuze, ar fi cazul să le dea cei în drept startul «timp+economie».

Întreprinderea de transport-București ne răspunde: Aspectele semnificate de corespundentul dumneavoastră în legătură cu deservirea călătorilor ce folosesc autobuzele liniei 105 au format obiectul unei ample analize cu factorii de răspundere din întreprinderea noastră, în urma căreia s-a luat măsura de mărirea capacității de transport pe această linie cu 10%.

De asemenea s-a intensificat controlul în traseu pentru respectarea programului de circulație și a disciplinei, iar în autobaza pentru asigurarea stării tehnice corespunzătoare și scoaterea integrală a parcului conform programului.

Pentru economisirea de combustibil s-a luat măsura ca autobuzele la capetele de linie să staționeze cu motoarele oprite.

Prin măsurile luate și cele ce se iau în continuare în cadrul întreprinderii noastre se fac importante economii de combustibil, lubrifiant și energie electrică, înlăturîndu-se risipa și neglijența.

Mulțumim corespondentului pentru preocuparea sa în legătură cu rentabilitatea prestației de transport și efectuarea de economii.

director
ing. Horia Iacob Teiușan

director adj. comercial
ing. Const. Nedelcu

Vă spun și eu cîte ceva, ca ecou la rîndurile dr. Alin Ionescu «De ce neapărat în zece ani?» din nr. 1—2 al revistei.

Sînt profesoară de matematici la o școală generală din Craiova și mă numesc Ghenea Maria și mă bucur că oameni de alte profesii au observat unele din necazurile noastre.

Am crescut și am învățat odată cu Republica, am început școala în 1947 și am absolvit facultatea în 1963 și niciodată în anii de studii n-am crezut că poți obține ceva fără muncă, n-am bînuit măcar că în jurul meu ar exista o pînză de păianjen uneori destul de rezistentă care te face uneori să abdică de la corectitudinea.

Ajunsă la catedră, mi-a fost dat să înlînesc nu odată oameni care nu gîndeau ca mine și încercau să-mi impună punctul lor de vedere.

Sînt destul părinți care nu trec pe la școală cu lunile și vin în ultima zi a trimestrului sau a anului și te imploră cu lacrimi în ochi să nu-i lași odrasla repetență. Poate n-o să credeți dar am avut părinți care mi-au spus că le «stric» concediul dacă le las băiatul corigent. Alții merg direct la director care le rîndul său te cheamă în cabinet și-ți ordonă să-l treci pe elevul despre care nu știe nimic și care un an întreg a sfidat prin comportare obiectul respectiv. Refuzînd, îi atragi asupră-ți suficiente necazuri.

Nu vreau să cred că sînt de acord cu repetenția în a doua treaptă a școlii generale, adică clasele V-X. Ea nu este decît un argument în sprijinul afirmației «tinărul să vadă încă de copil că în viață nu se poate reuși decît prin muncă». Deci, o astfel de repetenție poate să aibă o valoare educativă.

Consider că din punct de vedere instructiv este mult mai cîștigat elevul care repetă clasa I și nu alta și aici cred că s-a greșit foarte mult cînd s-a luat măsura de a nu se mai lăsa repetenții la clasele I-IV. Elevul care nu știe să scrie și să citească, să socotească bine pînă la 20 (cel puțin) la sfîrșitul clasei I va fi handicapat toată viața de aceste grave lacune. Am elevi care sînt argumente zdrobitoare în acest sens.

Învățătorul meu era născut și crescut în sat, era conștient, dar nu-i era nici teamă, nici rușine ca din cei 9—11 copii care începeau clasa I (lucra simultan cu două clase I și a

III-a sau a II-a și a IV-a) să lase repetenți chiar într-a I cel puțin 2 copii.

N-aș vrea să credeți că acești repetenți erau rebuții ale muncii dascălului meu, ci dimpotrivă mulți dintre acești elevi, mai slabi la minte în clasa I sînt azi oameni de nădejde la locul de muncă.

Și aș mai puncta o idee care mi se pare absolut demnă de luat în seamă. Azi cînd matematica își găsește cele mai nebănuite terenuri de a fi aplicată mi se pare că facem prea puțin — noi, părinții, educatorii, psihologii — pentru a dinamiza, a mobiliza, a exersa creierul copilului de la vîrstă cit de fragedă. După 10 ani de muncă la catedră cred că am dreptul să fac afirmația că la 2/3 din elevi le lipsește mult «exercițiul minții» cum l-aș numi eu. În speranța că am pus unele probleme care mai preocupă și pe alți colegi închei.

Locuiesc în Galați, pe strada Republicii bloc P/12, ap. 7, ne scrie tehnicianul Păun Dumitru. De cîțiva ani pe Dunăre, în dreptul falezii, se află vasul «Libertatea» care este amenajat ca unitate comercială, hotel și braserie. La circa 500 metri în sus pe Dunăre spre Brăila, cu același profil se află și fostul vas de pasageri «Anghel Saligny» — amenajat ca o frumoasă «Cafetărie și braserie».

Tot pe faleză sub scara de acces dinspre strada Republicii pe cheul Dunării este amenajată o berărie cu o atrăgătoare și destul de mare terasă. Primăvara și vara foarte mulți gălățeni ies după-amiază la aer curat pe faleză și de asemenea turiști străini ori din țară, vasele respective constituind un punct de atracție.

De la o vreme însă aprovizionarea acestor unități lasă mult de dorit. Mă veți întreba, de ce? Începînd din anul 1970 la conducerea T.A.P.L. Galați s-au perindat la fiecare început de an, cîte un nou director. Deci în decurs de 4 ani s-au perindat, nu mai puțin de 4 directori, la care se adaugă și 3 directori comerciali!

Totuși cauza pare a fi alta. Și anume o idee năstrușnică a unui șef din conducerea locală, care a întrerupt fără drept de apel accesul mijloacelor de transport pentru aprovizionarea acestor unități cu produsele necesare. Ceva mai mult, în 1972 s-au plantat la intrarea pe faleză stîlpi metalici care n-au mai permis accesul mijloacelor de transport cu cele necesare aprovizionării.

În aceste condiții salariații acestor unități cără marfurile cu spatele pe distanțe între 300—700 metri. Acesti cărăuși sînt ospătarii și personalul ajutor, iar activitatea lor lasă impresia unui lucru haotic, fără cap, de care se pare că nu vrea să se ocupe nimeni așa cum ar trebui. Datorită acestor factori, aprovizionarea acestor unități a slăbit considerabil și de aceasta suferă oamenii muncii din Galați, vizitatorii orașului și turiștii străini.

Ideile de aprovizionare nu dau, dar cred că o soluție s-ar putea găsi.

Ceea ce vă rog e să verificați această anomalie a orașului Galați și să determinați conducerea locală să găsească ea soluția.

Consiliul popular al județului Galați răspunde: la scrisoarea adresată redacției revistei «Flacăra» de către Păun Dumitru din Galați, str. Republicii, bloc P/12, ap. 7, prin care arată o serie de nereguli care se petrec la deservirea cetățenilor precum și în funcționalitatea propriuzisă a vaselor «Libertatea», «Anghel Saligny» și terasa «Valurile Dunării», relatăm:

Aprovizionarea vaselor respective și a terasei «Valurile Dunării» se efectuează de către întreprinderea de stat de alimentație publică Galați.

Se confirmă faptul că aprovizionarea se face cu autocamioanele pînă la strada principală, iar de aici prin intermediul unor motoscutere pe o distanță de 500 metri pînă la vasul «Libertatea» și 1 700 metri, pînă la vasul «Anghel Saligny». Manipularea s-a efectuat în perioada de sezon de către 4 angajați sezonieri, iar în momentul de față de către personalul operativ.

Este adevărat că la intrarea pe faleză s-au plantat stîlpi metalici care împiedică accesul tuturor autovehiculelor pe faleză, aceasta fiind destinată numai pentru promenadă.

Din verificările efectuate de echipele de control obșteșc și de către inspecțiile specializate ale statului, nu au rezultat referiri privind lipsa de marfă, sortimente de băuturi, bere, dulciuri etc. decît în perioadele cînd acestea lipseau în exclusivitate din rețea.

Totodată se confirmă faptul că din anul 1970 și pînă în prezent la conducerea întreprinderii de stat pentru alimentație publică Galați s-au schimbat directorii coordonatori și comerciali de patru ori, ca urmare a măsurilor luate de către organele locale de partid și de stat tocmai pentru întărirea muncii în acest sector de activitate.

Referitor la diversificarea preparatelor și pentru buna deservire a consumatorilor, au fost stabilite măsuri concrete împreună cu conducerea întreprinderii.

Comitetul executiv al Consiliului popular al județului Galați a luat de asemenea măsuri de dotare cu aua electrocăere pentru care se va construi o stație specială de încărcare.

vicepreședinte,
Bucur Bloancă

t. e. s. 25

La Teatrul «Nottara» a avut loc premiera unui nou HAMLET pus în scenă de Dinu Cernescu. În fotografie: Ștefan Iordache și Anda Caropol. Săptămîna viitoare în aceste pagini — cronică spectacolului Hamlet.

Fotografie de Elena GHERA

GONG LA OPERA

● Săptămîna aceasta, spectacolul cu opera «Cio-Cio-San» de G. Puccini ne-a oferit surpriza debutului a doi dintre valoroșii noștri interpreți de operă: tenorul Ludovic Spiess în rolul Pinkerton și soprana Eugenia Moldoveanu, considerată «cea mai bună Cio-Cio-San a anului» la Concursul internațional de canto de la Tokyo, ediția 1973.

Aceeași surpriză a debutului într-o nouă partitură ne-a oferit-o și baritonul Eduard Tumageanlian, protagonistul operii «Don Pasquale» de G. Donizetti; tînărul interpret și-a etalat, alături de calitățile sale vocale, pe cele de interpret comic.

● Un spectacol așteptat cu mult interes este cel din 26 februarie cu opera «Flautul fermecat» de W. A. Mozart, în regia lui Herman Wedekind și cu participarea soliștilor operii din Saarbrücken (R.F.G.), avînd la pupitru pe dirijorul I. Köhler. Acest spectacol se înscrie în cadrul schimburilor culturale dintre Opera Română din București și opera din Saarbrücken.

● Tot în săptămîna ce urmează se va relua opera pentru copii «Motanul încălțat» de Cornel Trăilescu.

● Spectacolul «Povestirile lui Hoffmann» de J. Offenbach din 6 martie prilejuieste debutul a patru tineri soliști: Florin Diaconescu, Mihaela Mărăcineanu, Dan Zancu și Pompei Hărășteanu.

Românul e născut poet. E adevărat. Dar tot atît de bine se poate spune că românul e născut actor. Argumentul? Șirul neînterupt al marilor nume care au ilustrat scena românească, prisosul de talente dăruite teatrului francez, explozia contemporană formidabilă de actori și actrițe pe care le-ar rîvni orice teatru din lume de veche tradiție.

Poate că și istoria a avut cuvîntul ei în nașterea acestui miracol, o istorie dramatică, zguduitoare, în care trebuia să rîzi cînd sufletul era îndoliat, să te păstrezi tu însuși cînd păreai a fi un altul. Într-un joc pe scena vieții de unde izbucnește, misterios, poezia.

Dar ce este oare altceva actorul dacă nu un poet al scenei? Dintr-o replică, rostită pe o gamă de tonuri, dintr-o emoție tensionată, dintr-un suris trecător sau durabil, dintr-o mișcare decisă sau nedecisă, dintr-o privire îndurerată sau fericită, seducătoare sau diabolică, creînd un vis frumos sau un groaznic coșmar, fantomă a imaginației tuturor, cine ne aduce într-o stare de grație? Trăită într-o seară, într-o unică seară, inefabilă?

Un scriitor poate realiza într-o viață, reușind mereu în singurătatea cea mai tainică, o operă, dacă nu o capodoperă nemuritoare. În cel mai deplin anonim, Actorul, proiectat de luminile crude ale rampei, ca un prestidigitator, este obligat să întrușeze actul magic în prezența ta și a altuia, urmărit de ochii noștri nemiloși. Uitînd de miile de ore cenușii de repetiție, de chinuri, de iritari, pentru ca să apară acea unică scînteie care topește zăgăzurile dintre scenă și sală. Într-un acrobatic dans pe sîrmă, cînd te așteaptă abisul sau cerul. Butonul de radio sau de televizor poate fi întors, filmul sau cartea începută pot fi abandonate fără ca artistul să știe de acest lucru. Actorul bea pînă la capăt, prezent, din cupa succesului sau a eșecului. De aceea el este condamnat, seară de seară, să strălucească, să tindă spre capodopere efemere. De aceea căile cele mai primejdioase sînt singurele accesibile, singurele practicabile. Ori dezastrul, ori nemurirea de-o noapte.

Ca un atlet constrîns să-și îmbunătățească tot timpul performanțele, pentru a fi un altul, într-o veșnică reîncarnare în care inteligența controlează acest joc de-a viața și de-a moartea, înfruntînd o tăcere de gheață sau o fierbințeală de vulcan încins, într-o aceșază liber consimțită și într-o uzură amar resimțită, cine este histrionul, cabotinel, scump și ipocrit spectator?

Celor ce slujesc o capricioasă și crudă meserie, unde bucuria de a crea se însoțește tot timpul cu teroarea de a crea — a fi sau a nu fi — în vîzul tuturor, cum putem juca și noi pe spectatorii decît dăruindu-le aplauzele noastre intime, durabile, visul prelungit, dragostea, neuitarea?

Ion MIHĂILEANU

*) Începînd din numărul viitor, în «Flacăra» va apărea o rubrică de portrete de actori și actrițe ale României.

Tradițiile teatrului evreiesc din România își au rădăcinile în veacul trecut cînd, în Iași, la vestita grădiniță «Pomul verde», trupa lui Goldfaden și-a prezentat primul spectacol (1876), recenzat de Mihai Eminescu.

Începutul, desigur, nu a fost ușor din cauza precarelor condiții materiale care au împiedicat decenii în șir constituirea unei trupe permanente. De-abia în anii socializmului, cînd artistului i-a revenit sarcina de educator spiritual al maselor, s-au înființat, pe lângă multe alte instituții culturale, numeroase teatre de stat, printre care și Teatrul evreiesc din București. Sîntem astăzi în anul 25 al existenței sale. Personalitatea acestei instituții este marcată stagiune de stagiune de politica sa de repertoriu încercînd «o sinteză între tradiție și inovație, însușindu-și creator tot ce s-a realizat mai valoros în trecut pentru a transmite contemporanilor din comorile milenarei culturi evreiești, fiind totodată o prezență activă în permanentul progres cultural al țării». Dacă am trece în revistă numai spectacolele programate cu acest prilej festiv am observa varietatea și temeinicia opțiunilor repertoriale («Culorile nemuririi» — evocare din viața pictorului pașoptist C. D. Rosenthal — de Ștefan Tita, «Moartea unui comis voiajor» de Arthur Miller, «Nathan înțeleptul» de G. E. Lessing, «Dibuk» de S. Anski, «Lozul cel mare» de Șalom Alehem.

«DIBUK»

Piesa, cu o lungă carieră artistică pe scenele lumii, a prilejuit T.E.S.-ului unul dintre spectacolele sale de răsunător succes atît la noi cît și în turneele efectuate în alte țări. Sensurile majore ale mesajului umanist, frumusețea stilistică, încărcătura folclorică sînt atuurile care au făcut posibilă cariera sa internațională. Un poem închinat dragostei, merită să se împlinească asemenea unui destin de la care nu te poți abate, un imn al purității și al tăriei sentimentelor, o nesfîrșită sete de trăire a adevărului și a dreptății fără de care viața este împotriva firii. Spectacolul, în regia definitivă a lui Franz Auerbach, creează o atmosferă îmbătătoare de legende, cîntece, zicale, pilde și tîlcuri însumînd sentimentele unei întregi colectivități evreiești care datează de acum patru mii de ani. Numai un colectiv încheșat în decursul unei lungi activități putea să-și ia sarcina transpunerii scenice a piesei «Dibuk». Cuplul Lea și Hanan ridică simbolul dragostei la simbolul existenței lumii. Lea (Leonie Waldman-Eliad) traduce în faptă scenică un personaj complex, reușind cu sensibilitate și talent să redea lumea lăuntrică a unei figuri feminine neasemuit de pure și neînchipuit de nefericite. Fiorul tragic, prezent în aerul vorbelor rostite și în ochii mirați de tenebre, dau personajului aura legendei. Hanan (Adrian Lupu) pătrunde cu fine mijloace actoricești în adîncimea unui suflet zbuciumat de o nedreptate predestinată. Discursul său este mistuitor ca o credință hasidică. Carol Marcovici în rolul Solului aduce mister și atmosferă cu o voce teribilă, mesianică. Trecerea sa prin scenă, venind din nicăieri și trecînd în nicăieri, pare un dangăt de clopot într-o noapte nesfîrșită. Restul personajelor, văzute ca un tot, parcurg textul fără asonanțe, într-o mișcare expresivă ce culminează cu dansul cerșetorilor.

«Dibuk» — spectacol de neuitat, încununarea eforturilor artistice remarcabile ale unui colectiv de actori și regizori talentați cărora le dorim acum, la cei 25 de ani de activitate, noi și trănice succese.

Coman ȘOVA

Întoarcerea lui magellan

Într-un eventual panoramic al debuturilor ar fi lipsit de interes — cred — să surindem dincolo de timbrul profesional al paspeților autori (atunci când îl au cu evărat) și aerul cu care aceștia își revenă dreptul de a fi luați în seamă. Cu alte cuvinte — să încercăm a-i cunoaște și după cum deschid, de la bun început, ușa. Din viața debuturilor noastre din ultimii ani — păcate, destul de răzlețe — nu au lipsit orgolioșii pretimpuriu dedați la arta a se bate cu pumnii în piept, nici timizii și pipăie locul de șapte ori înainte de a face un pas. O notă cu totul și cu totul nouă a înscris acum tânăra cineastă Cristina Nicolae, al cărei debut l-aș situa sub semnul unei siguranțe înțelepte, lipsite de afă, sau, mai frumos spus (pentru că doamna merită acest *mai frumos*), sub semnul liniștii. Filmele se fac odată pentru deauna și nu se întâmplă prea des să-ți dai seama pe regizorii care ne servesc povestea filmului din capul autorului. Nu știu dacă a avut vreodată declarație în acest sens Cristiana Nicolae, dar această *opera prima* pare, realitate, transcrierea pe curat a unui film atârșit și purtat cu ea, bucată cu bucată, vreme lungă. Și, chiar dacă toate acestea sunt, la urma urmei, speculații, chiar dacă, în absurd, filmul ar fi prins cheag doar cu câteva zile înaintea primului tur de manivelă, portanță este senzația că ne aflăm în fața unui autor împotriva căruia cinematograful se poate răzbuna, stăpînit fiind nu numai de dragoste și jinduială, ci și în deplină cunoștință de cauză. Doar un talent matur, care a sărit peste faza jocurilor de-a v-ați-amuzat cu filmul poate nara fără ezitări fără înflorituri cum se transformă o simfonie omenească într-o experiență de viață fundamentală. Ne aflăm în fața unui autor de dragoste, a unui dintre puținele filme de dragoste care nu înregistrează capriciile și avatarurile înduioșătoare — sau moralizatoare — ale sentimentelor, ci ne amintește, stăruitor și îndrăzneț, că iubirea, lupta, libertatea sînt unități măsurate ale integrității individului. În anii războiului, un tânăr activist (Bucur) moare într-o bună noapte (nu zi) o fată rătată din cer, mai precis dintr-o altă lume, o fată rătăcitoare și vulnerabilă, care încearcă să-și învâluie existența fragilă într-un univers de poezie. Băiatul are misiuni de îndeplinit, fata nu are decît obligația de a înfrumuseța, prin prezența ei prezentă, viața altora. El se mută din casă în casă pentru că legile luptei respirative o cer, pentru că «i se pregătește mereu o altă locuință». Ea fuge de la un acoperiș care nu a însemnat nicotă casa ei. Primul îndemn ar conduce spre ideea că adolescenței aeriene și misterioase îi va fi mai greu să priceapă rostul căroră li s-a dedicat Bucur, că, în schimb, tinărul călit și cu ochii deschiși, va afla pe cine are de-a face. Printr-un joc delicat contrapunct al sentimentelor cu privire la cei doi iau cunoștință unul de altul, ceea ce aduce povestea de dragoste într-un an din care sînt excluse locurile comune, peșterile care se opun rigid unul altuia. Între ei doi, băiatul este cel mirat, el spune el unic «m-ai înnebunit» (întors de Vladimir Găitan pe toate părțile), pentru că el, ezind că iubirea poate fi amînată într-un timp care să fie doar al ei, în exclusivitate te surprins de propriile sale tresăriri. Fata nu amînă nimic din ceea ce cunoaște; momentul în care răspunderile celui rănit sînt limpezi, aruncă acea superbă treabă: «tu crezi că eu n-aș putea iubi tot ce te iubesc și tu»? Dintr-o dată, filmul se descoperă și sub un alt unghi, al încreierii. Fără nici un adaos exterior, realitatea psihologică a filmului capătă o nouă intensi-

tate, sensurile se îmbogățesc, o replică spusă cândva la întâmplare, sau într-o clipă de îndoielă, capătă acum un accent precis. «Tu crezi că eu n-aș putea să iubesc tot ceea ce te iubesc și tu?» este, într-un fel, un răspuns la neliniștea eroului, obosit «să aibă încredere doar în el și în legătura lui apropiată».

Fata care se ascunde în spatele unui nume de băiat (Magellan), dar care știe că «eu sînt eu» înțelege, iubind, zbaterea unei lumi aflate dincolo de subsolul în care se refugiază. Cinematograful nostru din ultimii ani mai cunoaște astfel de eroine, dar îndrăznesc să afirm că nici una nu egalează profunzimea și delicatețea ciudatei Magellan care, crezînd că are tot timpul înainte, amîna un singur lucru: propriile destăinuri. Mai important decît a vorbi despre sine era a înțelege ce se întâmplă cu ceilalți. Moartea ei, întâmplătoare ca atîtea altele în vremuri de răscruce, putea fi tot atît de bine, cîndva, și o moarte la datorie. Cristiana Nicolae a știut să răsfire toate aceste semnificații — și altele — pe parcursul filmului, cu o sobrietate stilistică egală cu ea însăși chiar și în momentele poetice (exceptînd vreo două imagini suprasolicitate de atîtea pelicule — hirjonelle pe după copaci, mîinile înlănțuite). În deplină consonanță cu sugestiile scenariului și ale regiei, decorurile lui Marcel Bogos și imaginea lui Dinu Tănase aduc, la modul propriu, raza de lumină căutată, așteptată. Un joc de geamuri misterioase face trecerea din subsolul cinematografului într-o grădină de vară, același joc îl întîlnim și în locuința fetei, casa profesorului-tutore. Orașul, văzut de pe cheiul Dimboviței, așteaptă parcă ora cînd se va ridica norul de ceață. În general, refugiul celor doi pare ocrotit, dacă se poate spune așa, de lumină.

Maturitatea tinerei debutante este recomandată deopotrivă și de intuiția cu care și-a ales interpreții acestei povestiri. Pe Vladimir Găitan îl cunoaștem, este o carte pe care am jucat cu încredere mai demult, încredere pe care o reconfirmă acum: este același interpret care nu se pierde în nimicuri dar care are harul de a însufleți și colora într-un chip cu totul personal chiar nimicul dintr-o simplă vorbă: «m-ai omorît» sau «ești nebună» par în gura lui totuna cu «te iubesc».

Cît despre Magellan, adică Mihaela Marinescu, aceasta este, realmente, o revelație. Se așază cu discreție dar cu siguranță în familia acelor actrițe ale noastre care cer să fie privite cu ochi de îndrăgostit pentru că ele însele, la rîndul lor, ne aduc omagiul de a descoperi ceea ce noi nu putem vedea dincolo de aparențe.

Debutantă și ea, în film, mai încercata actriță de teatru Cornelia Gheorghiu, pe

lîngă bucuria de a o vedea pe ecran într-un rol demn de inteligența ei, ne răscolește o tristețe mai veche: cite interprete posibile a sacrificat filmul nostru în veșnica lui alergătură după chipuri de păpușă?

Au acceptat să slujească, prin personalita-

tea lor, destinul unor roluri secundare, Radu Beligan și George Motoi, tocmai din convingerea că vor fi implicați într-un film care îi onorează.

Magda MIHĂILESCU

TELEGRAMS

● **Oklahoma**, celebrul musical al lui Richard Rogers, reținut de istoria spectacolelor nu numai pentru meritul de a fi deschis calea unui gen de mare succes ci și pentru recordul de încasări al timpului (1943), se află în pline repetiții la Teatrul de stat de operă din București, în regia lui George Zaharescu și sub conducerea muzicală a lui Liviu Cavassi.

În distribuție — Bugarin Dușan, Eliseu Simulescu, Constanța Ciompeanu, Mihaela Popa — Mihaela Voicu, Daniela Voicu. Scenografia — Hristofenia Cazacu, Coregrafia — Mihaela Atanasiu.

● La sfîrșitul acestei luni, Teatrul Giulești își va invita spectatorii la deschiderea unei noi săli — «Studioul '74». Spectacolul inaugural — «Năpasta» lui I.L. Caragiale, pus în scenă de Alexa Visarion, în decorurile lui Vittorio Holtier. Dragomir, Anca, Gheorghe și Ion vor fi interpretați de Corneliu Dumitreaș, Dorina Lazăr, Dan Tufaru și Florin Zamfirescu.

● Între 8-15 martie Dida Drăgan, Aurelian Andreescu și formația Sincron vor participa la Festivalul internațional Primăvara estradei ce va avea loc în mai multe orașe din Polonia.

CINE, CE, UNDE, CIND?

- Peter Fonda (fiul lui Henry Fonda) și Susan George sînt parteneri într-un film pe care John Hough (autorul) l-a botezat «Dirty Mary, crazy Larry», adică «Mary nespălată, Larry trîsnitul».
- Un proiect insolit al lui Peter O'Toole: un musical după «Contele de Monte Cristo» nu numai interpretat, dar și finanțat de el.
- Cineastul polonez Henryk Kluba, ale cărui filme au stîrnit întotdeauna discuții aprinse, ecranizează în momentul de față o năvelă a lui Andrzej Braun, «Rugămintea». Protagonist — Jan Novicki, văzut de noi, nu de mult, în filmul «Anatomia dragostei».
- Înainte de a se reîntoarce pe scena musicalului, Serge Reggiani va fi eroul unui film al lui Claude Sautet intitulat «Vincent, François, Paul și ceilalți». Ceilalți fiind: Yves Montand, Michel Piccoli și Antonella Lualdi.
- Grigori Ciuhrai, autorul neuitatelor filme «Cer senin», «Balada soldatului», «A fost odată un moș și o babă», intenționează să realizeze o nouă adaptare cinematografică după romanul lui Alexei Tolstoi «Aelita».
- Furturile de tablouri celebre — subiecte eterne pentru producătorii de filme polițiste. În noua sa peliculă «Delict de autor», Anthony Green își imaginează urmările dispariției unui Rubens. Un alt merit al filmului se pare că este prezența Sylvei Koscina (în fotografie).
- Cary Grant a refuzat să fie sărbătorit cu

prilejul celei de-a 70-a aniversări. Printre altele, actorul a declarat că a da proporții unei astfel de ocazii festive ca atîtea altele, i se pare ridicol, în comparație cu evenimentele care au loc astăzi în lume.

De curind Bucureștiul a trăit un eveniment care a fost subliniat și comentat. Un grup de săteni din comuna Șanț, județul Bistrița-Năsăud, a fost poftit să dea un spectacol de teatru pe scena «Modern Club»-ului.

Ca unul dintre cei care au fost martori la înghetarea acestei formații artistice, doresc să aduc unele amănunte, peste tot ce s-a scris în această privință. Țin însă să precizez din capul locului că, nefiind om de teatru, mă feresc să fac aprecieri ce ar depăși specialitatea mea. Găsesc nimerit să vorbesc despre «trupa de la Șanț» și pentru că în momentul de față prezența lor la București a dat naștere la o seamă de probleme ce caută a fi luate în considerație.

Cu privire la înființarea colectivului artistic al sătenilor din Șanț țin să precizez că acest eveniment s-a produs drept consecință a prezenței echipei monografice a Institutului social român, de sub conducerea și îndrumarea savantului sociolog, profesor Dimitrie Gusti. Aceste echipe, care studiau realitatea satelor, desfășurau și o însemnată acțiune socio-culturală în mediul rural. Din ele făceau parte specialiști consacrați în diferite domenii, alături de studenții seminarului de sociologie din București. În anul 1935, echipa s-a stabilit în comuna Șanț, la poalele Muntelui Ineu. În scopul stabilirii unor legături cât mai strânse cu sătenii se organizau dese șezători în casele locuitorilor sau manifestări culturale în sala căminului cultural. Cu acest prilej, alături de programul propriu-zis artistic, realizat atât de săteni cât și de unii dintre monografiștii mai înzestrați, în fața sătenilor erau dezbătute probleme de igienă, de bună gospodărie etc.

La una din adunări, doctorul Moisil, de la Năsăud, s-a adresat femeilor dându-le îndrumări în legătură cu igiena nou-născuților. Conferențind, medicul sorbea din cînd în cînd câte o înghițitură din paharul cu apă pregătit pe masă, arătându-le cum se înfașă copiii, cum nu trebuie strînși prea tare, de ce nu e permis să li se dea rachiu spre a-i liniști, precum și altele de acest fel. Asistența asculta, dar fără prea mare interes, din pricina comportării prea «academice» (ex cathedra) a vorbitorului. La câteva zile, unul dintre tinerii noștri monografiști, atunci student, astăzi profesorul Aurel Boia, avu o idee năstrușnică. Uns pe față cu praf de cărbune, cu o cămașă ferfeniță pe el, în picioarele goale și purtînd o traistă ponosită, el apăru ca vai de mama lui, în chip de conferențiar. Adresîndu-se femeilor, el le înfățișă, exact pe dos, cum ar trebui să-și crească plozii. Prin cuvinte, mimică și gesturi caraghioase, el le explica cum trebuie să se poarte cu copiii: să-i înfeșe strîns, cit mai strîns, pînă la învinețire, pînă la înțepenire, dacă plîng, să le toarne pe gît rachiu, dar din cel mai tare, ca micuții să amețească pe loc, și dacă se poate, de tot: în nici un caz să nu-i îmbăieze, ca nu cumva. Doamne ferește, să nu răcească copilașii și să le mai și moară etc.

Și tot așa le înșira tot felul de așa-zise sfaturi care, exagerat, se cam potriveau cu felul în care unele dintre femei, neștiutoare, își creșteau copiii. Efectul a fost extraordinar. Fiecare mișcare a tînarului actor improvizat, care pe loc își descoperise calități nebanuite, era subliniată prin puternice aplauze, vesele comentarii și hohote de ris. Acesta a fost începutul! Dintre țărani, Constantin Jugan, cu un alt consătean, au improvizat la următoarea adunare o scenetă plină de tîlc, pe baza unei întâmplări reale. Un îndepărtat «fiu al satului» a fost poftit de către monografiști spre a fi cîștigat pentru munca pe care aceștia o desfășurau în interesul comunei. Plecat de multă vreme din sat, tînarul a venit în grabă mare, la volanul mașinii proprii și, fără a acorda nici o importanță consătenilor, după câteva ore a părăsit, plictisit, locul copilăriei. Constantin Jugan, împreună cu unul dintre consăteni, a ieșit pe scenă, Jugan închipuind pe tatăl fiului dezrădăcinat, iar tovarășul — pe fiul reîntors acasă după multă vreme. Cu un talent necunoscut, niciodată manifestat, au improvizat un dialog de o prospețime încântătoare. Bătrînul tată sta cocîrjat în fața fiului, care, absent la toate cite se petreceau în juru-i, dădea semne de nerăbdare. Cu privire pierdută, nu era atent la

nimic din tot ce îi povestea tatăl său în legătură cu întâmplările oamenilor din sat, ale foștilor săi prieteni, de care pasămite tînarul domnișor «de la oraș» nu-și mai amintea nimic. La un moment dat, tatăl spune băiatului: «Și bătrîna Mărie e bolnavă, săraca, de abia își trage zilele». Tînarul, neatent, rămîne indiferent. Atunci tatăl exasperat repetă: «Tu n-aiuzi? Măria e tare bolnavă, suferă mult». Căzută din nori, fiul îl întreabă: «Măria? Care Măria?», la care bătrînul tată ieșindu-și din fire îl ia de revere strigîndu-i: «Mumă-ta, mă, mumă-ta». Fiind vorba de un personaj real care, cu prezența lui nemulțumise și dezamăgise satul, întreaga asistență a reacționat aclamîndu-i pe Jugan și pe tovarășul lui, încîntată de această scenetă improvizată, în care erau luate în derideră năravurile intelectualului rușinat de originea-i țărănească.

După această primă reușită încercare, Jugan, împreună cu prietenul său, a continuat să biciuiască năravurile consătenilor care, venind în sală, se recunoșteau și se rușinau. Așa a început actualul teatru al țărănilor din Șanț. De la o vreme, aceste scenete au început să se amplifice, să se transforme în adevărate piese. Procedul era următorul: în fața sătenilor Constantin Jugan și prietenul său «propuneau» cite un subiect, o temă din viața satului. După enunțarea subiectului, din mijlocul asistenței se propuneau cei care doreau să interpreteze cutare sau cutare rol. Alese de către cei doi animatori, respectivele personaje se urcau pe scenă și începeau să joace improvizînd replicile, supravegheați și îndrumați de către Jugan care le indica în ce fel trebuie să evolueze pe scenă. Tot atunci se propunea și recuzita necesară: o masă, o laviță, scaune și altele. Unii din cei de față aduceau cele necesare și piesa se închea pe loc, în fața asistenței care lua parte cu mult interes. La a doua repetiție fiecare gîndise acasă rolul, își completase replicile, așa încît la a treia repetiție acțiunea să se desfășoare

najele, caracterele, subiectul al cărui text urmează să fie realizat prin improvizatie în cursul spectacolului, la bunul plac al ingeniozității actorului. Subiectele aduc în ambele cazuri personaje și întâmplări din viața reală.

Impresionat peste măsură, Victor Ion Popa a preluat ideea sătenilor din Șanț și în preajma celui de-al doilea război mondial a montat pe scena Teatrului Muncitoresc din București un foarte reușit *Vicleim popular* improvizat.

În anul 1972, la inițiativa vicepreședintelui Consiliului Culturii și Educației Socialiste, profesor Ioan Jinga, s-a trimis o numeroasă echipă în comuna Șanț. Sub îndrumarea profesorului Octavian Neamțu, membrii echipei urmau să desfășoare o activitate

considerațiunii pe marginea unui spectacol popular

TRUPA DE TEATRU DIN COMUNA ȘANȚ

socio-culturală potrivit cerințelor timpurilor noastre. În acest fel și unii care făcusem parte din echipele profesorului Dimitrie Gusti am revenit după aproape patru decenii pe aceste meleaguri. Cînd unul dintre cercetători l-a întrebat pe un bătrîn dacă în acest interval de timp s-a schimbat ceva în sat, moșul i-a dat acest răspuns cu valoare de simbol: «Da, da, s-or schimbat toate, numai pămîntul, el o rămas același»...

Adevărat că văzînd astăzi casele oamenilor nu-ți mai aduceai decît vag aminte de

locuințele de odinioară. Pădurea, dealurile, muntele erau însă tot la locul lor. Cu toate acestea, sătenii făceau parte și profesorii Aurel Boia, a fost cu puțință readucerea în viață a teatrului care își încetase temporar activitatea. Cu atît mai lesne s-a putut realiza acest deziderat cu cît marele sătenitor și animator de odinioară, ajuns a un bătrîn sfîtos, prietenul Constantin Jugan a primit cu plăcere să lege firul trecutului cu prezentul. Ca înainte vreme, el și-a găsit pe loc nenumărații colaboratori, doritori «să joace» pe scenă. În acest fel «trupa» a reînviat cu membrii a trei generații.

Constantin Jugan, om cuminte și respectat de întreaga colectivitate sătească, a devenit autor, regizor și conducător al acestei minunate formații artistice. Mi s-a dat să văd interesul și dragostea care le arată toți sătenii față de această manifestare originală. Eram în iarna anului 1972 în sala neîncăpătoare a căminului cultural din Șanț. La chemarea lui Jugan oamenii dăduseră buzna, cu multă vreme înainte de ora fixată. Umblînd de colo pînă colo în sala arhiaglomerată, el prezentă celor de față subiectul unei întâmplări petrecute la el în sat. Într-o liniște perfectă întreaga asistență îl urmărea cu mare atenție. De cum a isprăvit, unul cite unul ridică mîna oferindu-se să intruchipeze diferite personaje. După ce a hotărît cine e mai potrivit pentru un rol sau altul, «actorii» s-au urcat pe scenă. Am rămas uluit. Fiecare loc au început să țîșnească replici, monologe pline de înțelepciune, improvizate sub ochii mei. Cu multă pricepere, Jugan dădea indicații scenice, îi învîța cum să se miște. Piesa începea să prindă viață, participantii propunînd cele necesare «recuzitei». Unul s-a repezit în vecini să aducă o masă, altul o cană cu apă, scaune etc. S-a fixat cea de-a doua repetiție peste două zile (oamenii, fiind în sărbătorile de iarnă, erau liberi), vreme în care fiecare s-a gîndit asupra felului în care să realizeze rolul replicile. Piesa, la a doua reluare, era gata încheată, dialogurile curgeau normal, fiecare dădea replica și, deși necunoscută de ceilalți, aveai impresia că învățaseră rolurile scrise. Bineînțeles că nu putea fi vorba de un suflor. Acum, la a doua repetiție, unii dintre improvizatorii actori, înzestrați cu talent muzical, îmbogățiră acțiunea cu cîntec din repertoriul comunei, pe care potrivit vorbe anume. Tot ce se desfășura pe scenă, se desfășura atît de firesc încît aveai impresia că însuflețita povestire se petrece real. «Actorii» rîdeau sau plîngeau după cum era cazul, cu o naturalitate, impresionantă. Sala sublinia prin aplauze, prietenoase și spontane, participa activ cu tot interesul la manifestarea artistică legată de întâmplările și personajele cunoscute lor.

De atunci în colo, încurajați și sprijiniți de forurile culturale județene, țărăni din comuna Șanț nu au mai părăsit valoroasa și necesara activitate artistică.

...rile reprezentanți ai vieții artistice, culturale, oameni de teatru, educatori, sociologi, etnografi, folcloriști care urmau, sub președinția conferențiarului universitar Octavian Neamțu, să discute la o masă rotundă problemele ivite pe marginea acestui spectacol. Ședința a fost deosebit de însușită. S-au spus multe lucruri interesante. S-au ciocnit idei, s-au înfățișat diferite puncte de vedere. S-a discutat asupra oportunității reluării — sub altă formă — a experienței artistice aparținând locuitorilor din comuna Șanț, asupra efectelor binefăcătoare pe care o anumită acțiune o are pentru colectivitatea sătească.

După dezbaterile ce au avut loc s-a ajuns la concluzia că este necesară continuarea discuțiilor.

Pentru că de-a lungul dezbaterilor și-au făcut loc tot felul de păreri, îmi permit să înfățișez punctul meu de vedere care, de altcum, este împărtășit și de alții.

În cunoștință de cauză susțin că pentru moment este de dorit ca experiența artistică la care am participat să fie consemnată, observată cu atenție și, mai cu seamă, cu multă discreție. Socotesc cu totul greșită părerea că s-ar simți nevoia intervenției unor oameni «calificați» din afară în vederea ridicării nivelului artistic sau de idei al pieselor prezentate de către șanțeni.

Nu! Pentru nimic în lume. Din păcate am trăit și în alte împrejurări asemenea experiențe ce s-au dovedit a fi, pînă la urmă, funeste. Pornind de la considerentul că înfăptuirea artistică din comuna Șanț trebuie plasată în domeniul folclorului, orice intervenție a unui om, fie el regizor genial, nu poate introduce decît elemente străine de conceptul creativ al acelui loc, al acelei colectivități. Imixtiunea va distruge înșuși unicitatea și originalitatea experienței, al cărei mers înainte trebuie lăsat pe seama geniului popular. Categoriile estetice vala-

bile pentru arta cultă nu coincid (din păcate) cu cele folclorice. Trebuie să se evite siluirea creației populare prin introducerea unor concepte străine ei. Orice intervenție străină, de orice natură, ar părea șanțenilor cusută cu ață prea albă și ar putea avea drept consecință (așa cum s-a mai întîmplat) demobilizarea creatorilor populari de frumos. Avem ferma convingere că odată cu evoluția societății și conținutul creațiilor folclorice se va schimba de la sine, neforțat, armonios, fără a fi nevoia intervenției «specializaților» din afară.

Oare nu ne e de ajuns efortul pe care sîntem nevoiți să-l facem împotriva stilizării unor dansuri de o frumusețe rară, ajunse de nerecunoscut în clipa în care au intrat pe mîini de «specializați»? Este oare de dorit să asistăm încă o dată la reeditarea costumelor populare inventate de către cei ce se socotesc mai deștepti decît geniul popular? Oare e cazul să mai avem de-a face cu deșăn-

țatele minifote (la Șanț fetele poartă costumele așa cum le-au apucat din străbuni) pentru efectele «scenice» inventate de cine știe ce decorator? Ne-am săturat și de maxipăr (perucă TV) pe capul cîntărețelor, în aceeași măsură în care ne dezgustă exemplare de artizanat supervulgar.

Să fim cuminți, cel puțin de data aceasta! Să nu dăm «sugestii», să nu mai impunem anume vocabular, anumite formule artistice unui popor care și-a creat, de-a lungul veacurilor, o admirabilă cultură atît de invidiată de alte neamuri.

Imixtiunea forțată în acest gingaș domeniu, în domeniul artelor populare, nu poate fi decît nocivă, ducînd pînă la urmă — așa cum experiența a mai dovedit-o — la crearea unor exemplare hibride, antiartistice.

Hari BRAUNER

noutăți de pe frontul luptei cu cancerul

Bănuiala a țîșnit din primii ani ai veacului nostru, cînd a fost formulată ipoteza potrivit căreia cancerul animal este provocat de un virus ale cărui urme (în vremea aceea) nu puteau fi găsite. Tot pe atunci s-a dovedit că la plante el este produs de o bacterie care poate dispărea în mod cu totul enigmatic de la... locul faptei. O altă «crimă» tot atît de abilă.

În cele șapte decenii care au urmat, oamenii de știință au pornit într-o cursă dramatică în urmărirea «răufăcătorilor», desfășurînd pe planuri paralele — de proporții, evident, diferite — cercetările în domeniul cancerului animal — care include și boala canceroasă a omului — și în cel al cancerului plantelor. (Nu este locul să stăruim aci asupra controverselor care continuă în jurul problemei originii virotice a cancerului.) Aceste direcții paralele de cercetare aveau să se întîlnească nu la infinit, ca în geometrie, ci în punctul în care lucrările unei cercetătoare, Ana Popescu (33 de ani), au demonstrat — înaintea altor cercetători din țări cu un înalt nivel de dezvoltare științifică — mecanismul prin care bacteria provoacă apariția tumorii canceroase la plante.

«Cancer». Denumirea care s-a dat acestei boli a plantelor ne sugerează cutremurătorul flagel care apăsă asupra sănătății oamenilor. Există oare similitudini între formele acestei boli la plante și la animale, prin urmare și la om? Iată prima întrebare pe care am pus-o Anei Popescu.

— Da. În ambele cazuri se formează tumori în care țesuturi sănătoase încep să prolifereze nebunește; organismul lovit își pierde din capacitatea vitală, ceea ce în lumea vegetală se traduce prin pagube foarte mari la pomii fructiferi, vița-de-vie, sfecla de zahăr și furajeră, la hamei și la florile pe care le cultivăm pentru a ne satisface nevoia de frumos.

— Mi-aș îngădui o paranteză: ce înțelegeți prin «pagube toate marii»?

— Gîndiți-vă: o plantație de vița-de-vie poate fi distrusă în întregime de cancer. Asemenea cazuri s-au și petrecut, mai ales la vița cultivată după metodele cele mai recente.

Pentru pomi, pericolul cel mare se află în pepinerie, unde cancerul atacă foarte frecvent și în proporții mari. Un puiet bolnav trebuie distrus.

— Să revenim acum. Dacă planta a fost atinsă de cancer, ce se petrece în continuare?

— În momentul în care planta atacată se îmbolnăvește definitiv, metabolismul plantei se modifică profund, întreaga ei ființă se schimbă. În același timp, începe proliferarea celulelor atacate, se formează tumoarea. Aceasta crește pînă ce depășește de 5-6 ori diametrul organului pe care este localizată, iar greutatea ei poate să atingă uneori mai multe kilograme! Cu greu am putea să ne dăm seama ce luptă dramatică, surdă, începe atunci între tumoare și plantă, între boală și organism. Cutremurător este faptul că boala progresează cu mijloacele pe care le ia însuși organismul plantei, căci, în esență, apariția și creșterea tumorii este rezultatul acțiunii conjugate a așa-numitelor «substanțe de rană» (pe care planta le secretă atunci cînd pe trupul ei apare o rană), a hormonilor de creștere specifici plantelor și a unei bacterii, anume *Agrobacterium tumefaciens*.

Pentru a ataca planta, bacteria are nevoie să găsească o rană — ceea ce noi numim poartă de intrare — lucru destul de ușor de găsit. Dar rana nu oferă bacteriei numai accesul în organismul plantei, practic, în spațiile dintre celule. Substanța de rană pe care o secretă planta este utilizată de bacterie ca primul element al activității sale nefaste. Dacă bacteria reușește să supraviețuiască un anumit timp în organismul plantei, soarta acesteia e pecetluită, deși — așa cum se întîmplă în realitate — bacteria poate să dispară.

Desfășurarea bolii este ireversibilă. Apare, așa cum spuneam, tumoarea, care are proprietăți fiziologice și biochimice proprii. Între altele, se manifestă apariția unei mari cantități de hormoni de creștere care, în această situație, își schimbă radical menirea: ei dezvoltă tumoarea, contribuind la distrugerea plantei.

— Rămîne acum să se vadă cum îmbolnăvește bacteria planta, mai cu seamă că, așa cum spuneam, la un moment dat, bacteria poate să dispară. După cite știm, tocmai aici, în această zonă a luptei împotriva cancerului plantelor, a intervenit descoperirea dumneavoastră?

— Aceasta este probabil cheia întregii probleme și de aceea foarte mulți, în multe țări, și-au pus întrebarea: care e principiul inductor de tumori, cu alte cuvinte, ce anume transmite bacteria celulei pentru a o îmbolnăvi? Și noi, ca și alții, am recurs la resursele biologiei moleculare, disciplină în care și lupta împotriva cancerului își caută argumentele. Cercetări și experiențe de laborator care au durat mai mulți ani ne-au dat posibilitatea să conchidem că principiul inductor sau, dacă vreți, instrumentul «crimei», este acidul dezoxiribonucleic al bacteriei. Aceasta, după cum se știe, este o ființă unicelulară, în a cărei structură intră așa-numiții acizi nucleici. Unul dintre aceștia, acidul dezoxiribonucleic (ADN), care este purtătorul caracterelor genetice, pătrunde în celula vegetală, se integrează în peisajul biochimic al acesteia, transformînd-o radical și obligînd-o să-i reproducă informația genetică! Ca urmare, se produce îmbolnăvirea, deși între timp bacteria dispărea. Astfel se produce tumoarea, care pînă în cele din urmă va distruge planta.

— Înseamnă oare că detectarea mecanismului acestei «acțiuni» va duce la găsirea unui mijloc serios de apărare?

— Trebuie să ducă neapărat. Pentru moment, se poate trage concluzia că metodele cu care s-a încercat pînă acum combaterea cancerului plantelor nu au nici o șansă de reușită. Acum, cînd știm cum se produce boala, cînd știm că din momentul în care sînt întrunite toate condițiile pentru apariția tumorii, apariția acesteia nu mai poate fi oprită, acum trebuie să ne gîndim că atacăm în alt fel. Pe de o parte, trebuie atacate bacteriile care se acumulează în sol, iar pe de alta — aici viitorul rămîne să decidă căile de urmat — trebuie să intervenim în intimul proces molecular al îmbolnăvirii, cu alte cuvinte, să lovim boala cu propriile ei arme...

— Ar fi interesant să cunoaștem dacă lucrările dumneavoastră pot avea vreun ecou în cercetările care au ca obiect lămurirea originii și mecanismului cancerului uman.

— Specialitatea mea se limitează la lumea plantelor și de aceea nu aș vrea să mă pronunț foarte categoric. Totuși, judecînd lucrurile sub raport biologic de ansamblu, socotesc că un asemenea ecou este posibil. În măsura în care se va dovedi definitiv și incontestabil natura virotică a unor focare de cancer, se poate lua în considerare eventualitatea ca mecanismul producerii tumorilor să fie același sau foarte asemănător la plante și la animale, în speță, la om. Cu alte cuvinte, apariția tumorii ar putea fi determinată, pe plan genetic, de acidul nucleic al virusului răspunzător.

Sorin RĂDULESCU

CE ESTE NOU?

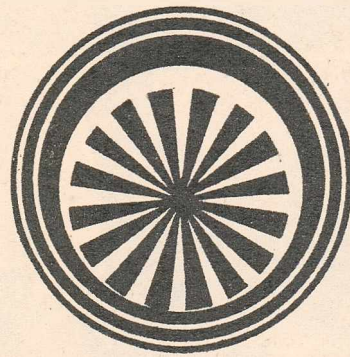
0

UN PRODUS FARMACEUTIC CU EFECTE ANTIMICOTICE. Un mare număr de oameni suferă de pe urma micozelor pielii, puțini știu însă ce sînt acestea. Micozele reprezintă un important grup de îmbolnăviri ale pielii și părului la om și animale (pisici, cîini, cai, viței), datorită unor specii de ciuperci parazite purtînd numele general de dermatofiti. Intense și interesante cercetări efectuate de-a lungul anilor de către dr. I. Cojocaru și dr. doc. Radu Dumitriu în cadrul Centrului dermatovenerologic — laboratorul de micologie din spitalul clinic de dermatologie «Șerban Vodă» din București — au demonstrat creșterea însemnată a incidenței unor ciuperci dermatofite (în special cele din grupele trichofitilor și epidermofitilor micozarelor), mergînd pînă la înzecirea valorilor în perioada 1962-1971 față de 1952-1961. În mod obișnuit «blestematele ciuperci» comportă un tratament îndelungat și destul de costisitor, cu anumite medicamente specifice pentru fiecare grupă în parte. Cu atît mai importantă și utilă se dovedește deci realizarea unui nou produs farmaceutic pe bază de fenilborat de mercur. Această substanță chimică s-a dovedit deosebit de activă în distrugerea aproape a tuturor paraziților micotici, atît trichofitii, epidermofitii cît și a celor produse de ciupercile din grupa Candida (candidoze). Autorii acestui produs antimicotic sînt doctorul Ion Cojocaru, doctorița Lucia Dulămiță, farmacistă Lucia Popescu și farmacistă Elena Musculescu din cadrul Centrului de dermatovenerologie, în colaborare cu doctorul I. Savopol din Institutul de cercetări chimico-farmaceutice.

COPIII NOȘTRI CRESC PEA REPEDE? Un numeros colectiv de medici igienisti din întreaga țară, coordonat de tovarășii conferențiar doctor Gh. Tănăsescu, doctor Irina Chiriac și doctor Elena Stănculescu din Institutul de igienă, a efectuat în cursul anului 1971 o anchetă somatometrică pe 325 000 de copii și tineri între 4 și 18 ani ale căror valori statistice medii au fost prezentate recent în comparație cu cercetările similare efectuate în 1950, 1957 și 1964. Datele comparative au demonstrat o creștere accelerată a nivelului mediu statural și ponderal în special în ultima perioadă. Astfel, în comparație cu anul 1950, statura copiilor și adolescenților din 1971 este în mediul urban mai mare cu 2-10 centimetri pentru băieți și cu 1,8-7,8 centimetri pentru fete, iar greutatea a crescut cu 0,7-9,3, respectiv, 0,6-6,5 kilograme. De asemenea, pubertatea copiilor — băieți și fete — a fost în anul 1971 mai timpurie cu 3 luni (în mediul urban) decît în anul 1964. Fenomen cu importante aspecte de ordin medico-social, accelerația dez-

voltării copiilor și tinerilor din țara noastră este — potrivit concluziilor colectivului din Institutul de igienă — un rezultat direct schimbărilor pozitive produse în nivelul traiului populației.

DIAGNOSTICUL PRECOCE AL AT ROSCLEROZEI, maladie devenită obs dantă — pe bună dreptate! — din cauza masei frecvente, se bazează în prezent nu pe unele examinări chimice (lipemia totală, colesterolemia, trigliceridele serice și aci grași liberi), care se consideră că reflectă suficient de fidel gradul de alterare a peților vasculari. Pentru a se evita întîrzier stabilirii unui diagnostic sigur în această gravă afecțiune vasculară, un colectiv cercetători, compus din profesor doc. V. Ciobanu, conferențiar doctor St. Suteanu, doctor H. Zălaru, doctor Al. Bărtlescu și doctor I. Bistreanu, a studiat lot de 100 de bolnavi suferinzi de ateroscleroză coronariană, dar cu tensiune normală adăuîndu-le examenelor clasice de laborator un procedeu tehnic modern care conține înregistrarea arteriografie care dă o idee clară asupra stării arteriale și a gradului de îngustare a arterelor. Înregistrările directe au fost făcute la nivelul carotidei drepte, pie înregistratoare fiind fixată puternic de artera carotidă, astfel încît să fie animată de zăburile pulsațiilor vasculare. Potrivit concluziilor autorilor acestui studiu, boala cu leziuni avansate de ateroscleroză, avînd însă o tensiune normală, prezintă mulți ondulații ale curbelor de pe arteriografie, ma carotidiană, care demonstrează cu mare precizie existența și sediul multipelilor arteriale vasculare. A fost pusă astfel la pur o metodă rapidă și directă pentru detectarea alterării elasticității arterelor coronare (neasociată cu hipertensiune arterială) de o valoare diagnostică net superioară metodelor de laborator practicate prezent.

POSTA MEDICULUI

AMALIA A. — Suceava: Toate semnele descrise de dumneavoastră pledează pentru afecțiunea ginecologică cunoscută sub numele de **leucoree**. Ea poate fi, de multe ori, fiziologică, fără microbi, altelei poate fi provocată de diferiți microbi (stafilococi, gonococi etc.) sau paraziți (trichomonas vaginalis). Se impune deci consultarea neîntîrziată a unui ginecolog, care să vă prescrie medicamentele cele mai eficiente (Tetracilină, Ampicilină, Metronidazol?), în funcție de diagnosticul de laborator. Ceea ce ne surprinde este că un om cultivat se mai poate sfîi astăzi de «boli rușinoase». Bolile sînt... ca toate bolile, «rușinoase» este să neglijam sănătatea, din cauza unor prejudecăți — fie-ne cu iertare — cam puerile.

MOCANU TUDOREL — Măcin, județul Tulcea: Pelada, o boală a zonelor de piele păroase, nu este provocată de o ciupercă, cum credeți dumneavoastră. Cauza, puțin cunoscută, comportă intervenția unor factori complecși, neuropsihici (emoții, insomnii, hipertiroidism), care duc la o degenerescență a foliculilor păroși, și de aici la chelie. Dacă diagnosticul de pelada a fost corect pus, tratamentul general constă în administrarea de sedative nervoase (Diazepam, Napoton sau Mepro-bamat), corticoterapie (Prednison), vitamina B₁₂, Folcisteină U, Pantotenat de calciu și Romavit. Local veți face fricțiuni pe zonele atacate cu această:

LOȚIUNE ÎMPOTRIVA PELEDEI

Rp. Acid salicilic	1 g
Pilocarpină nitrică	0,50 g
Acid acetic concentrat	10-15 g
Alcool de 70°	ad 100 g

Rezultate favorabile dau și ședințele de raze ultraviolete, după prealabile badijonări cu esență de bergamote 10%, total 10 ședințe

bisăptăminal și infiltrații locale cu n vocaină 1%.

ELLA — București: Oricît de conștient am dori să fim, și totuși aveți un surplus ponderal, de care este bine să vă debarasați cît mai degrabă. Suprimați deci mesele de seară. Un împărat roman spunea: «Mincari de dimineață să o consumi singur, cea de prînz împarte-o cu prietenii, iar cea de seară dă-o dușmanului». Dacă nu izbutiți aceasta prin proprie voință, utilizați Gatrofibrin, cite o doză unică de 4-5 comprimate, înghițite ca atare cu puțină apă, în momentul apariției senzației de foame și cazul cînd după o oră senzația de foame și a dispărut complet, mai puteți lua încă 1 comprimate.

R.S. — Ișalnița, județul Dolj: Herpes genital recidivant va fi tratat prin băi calde zilnice cu soluție slabă de permanganat de potasiu (colorată în roz), după care veți badijona zona atacată cu o soluție de violet de gențiană 1% și veți aplica următoarea:

POMADĂ ÎMPOTRIVA PRURITULUI GENITAL

Rp. Cloramfenicol	0,25 g
Neomicină	0,10 g
Talc	2 g
Oxid de zinc	2 g
Glicerină	2 g
Apă distilată	2 g
Hydrocortizon	75 mg

iar mai tîrziu, utilizați pomada Fluocinolon acetamid N sau Triamcinolon cu Saprosopeste care veți pune un mic tifon izolat. Dacă eroziunile herpetice întîrzie să cicatrizeze, soluția constă în atingeri cu o soluție de nitrat de argint 1% zilnic, după care veți aplica o compresă umedă cu acetic și apoi Fluocinolon N.

un sat, O FEMEIE

OLIMPIA RAIA, CEA MAI TÎNĂRĂ FEMEIE PRIMAR DIN ȚARĂ

Ostra, județul Suceava, la 20 kilometri de Gura Humorului. O așezare de munte, mineri, țărani și o femeie primar de vreo 40 de ani. Masa ei de lucru nu se află la Consiliul popular, ci...

...La patiserie

— V-au venit prăjiturile? Da, bine. Pe raft să așezați toate noutățile. Perdeaua asta de ce ați pus-o? Să nu vă mai vad n stradă și să nu mă vedeți? Bere mai e? — Plăcinte de ce nu faceți? («Mai întâi vină brânza» — exclamă un cinic anonim dintr-un colț.)

...La măcelărie

— Curge caloriferul! Așa bărbat ești ata că nu știi să strângi un calorifer?

...La piine

— Ha! Un' ți-e halatul? Intermediara e umoasă...

O voce:

— Tovarășă primar, te-am pomenit ieri la sănătate. Faci bine la om.

Altă voce:

— N-avem apă caldă când ne trebuie. ai bine s-o oprească dimineața și să-i ia drumul seara.

— O să planificăm așa. Sau întâi să facem consfătuire, să vedem ce spun și alții.

...La aprozar

— Gogonele mai aveți? Bun. Luați sea-ia să nu înghețe butoaiele de afară. Și rețurile unde-s? Nu le văd afișate.

...La grădiniță

— Vedeți, peste tot flori. Liliana, ce-ați făcut voi azi?

— Noi astăzi am făcut activitate de nu-ărare.

...La băcănie

— Drojdie încă n-ați adus?

— Am dat comandă. Nici scortişoară nu vem. În schimb ne-au venit varză tocată și vin de masă. Am adus ceapă și roșii, e-au promis ouă, usturoi, prune uscate și bere.

— Betie să nu faceți aci că e vai de voi. O voce de după colț:

— Tovarășă primar! A născut! Are un băiat.

— Nu-i dai lui taică-su actele de la primărie pînă nu-ți face cinste cu șapte kile de coniac. (Aparte). Glumesc. Dar atîta și-a dorit băiat...

...La dispensar

— Hm, coadă la stomatolog! Nu-i aici doctorul? Lucrează și el pe poște?

— Nu, nu. A zis că are treabă.

— Haidem la etaj. Ce se aude cu incubatorul?

— Ne-ar trebui un tub de oxigen.

— Luăm de la mineri. Tot au ei tuburi pentru salvare. De acu' o să ajute la salvarea sugarilor în incubator. Și să puneți perdele!

...Pe drum

— Ești electrician. Vezi că ieri noapte, la dispensar, la luminare au născut femeile.

— Transformatorul e mic, consumu-i mare și se arde siguranța.

...În fața brutăriei

— Uite ce pătesc într-o seară. Vin aci în control. Ce să vezi? Piine albă deloc, semi, tot deloc. «Păi n-am avut combustibil, se scuză șeful. (Într-o oră să-l aduci. Din piatră seacă». «N-am de unde. E 10 noaptea». «Cînd ai constatat că e pe terminate combustibilul, trebuia să mă informezi. Împrumutam eu un butoiș de la vecin. Așa, tu stai pasiv și te mulțumești să faci numai piine neagră. Miine în zori vin din nou! Să văd piine albă și semi!»

S-a dus omul în toiul nopții, a sculat niște gestionari sau nu știu ce-o fi făcut, dar la unu noaptea s-a întors cu tot ce trebuia, Dimineața am găsit piine de toate felurile. Vedeți, eu am promis oamenilor că vor avea piine. Dacă nu-mi țin promisiunile, cad de fazan, ei nu mai au încredere în mine și totul se duce pe copcă. Pe cei care nu-și fac datoria îi calc pe coadă. De cînd sint ei n-au fost așa călcați pe coadă.

EU N-AM NEVOIE ACI DE MĂNĂSTIRE

— Iată-ne la primărie.

— Trebuie să semnați legitimațiile pentru echipele de control obștesc.

— Da, că bine zici. Asta pentru gogoașă, asta pentru bufet... pentru maga-

zina de piine, lactate, centrul de lapte... (și în timp ce semnează): Ce spuneți de cometă? E doar la 750 kilometri de soare. Tare aproape.

Oamenii au plecat. Sintem singuri la Consiliul popular. Olimpia Raia, primăria, tovarășa primar, doamna primar, are puțintel timp să răsufle, să mediteze cu glas tare, să răspundă sau să prevină întrebări. Este monologul în fapt de seară al unei tinere, foarte tinere femei care s-a identificat cu obștea:

— Problemele curg cu duiumul.

Cînd m-au ales, mi s-a părut c-o să fie ușor. Am zis: «la aduceți aci pe masă toate legile, să le citesc și eu». Mi-au adus cărțile: un vraf. Am plîns și m-am gîndit: «n-am să pot!» Să refuz? Ce-o să zică lumea? Așa că am încercat. Și am fost alături de ei și la bine, și la rău.

Ostra noastră nu e nici sat, nici orășel. E o așezare de mineri și de țărani. Minerii lucrează la Leșu Ursului, țăranii — prim-prejur. Nu cu mulți ani în urmă Ostra noastră nu era decît un drum pe unde treceau căruțe; citeva case de o parte și de alta a drumului. Trecea și o drezină. Abia prin 1966 s-a ridicat primul bloc pentru muncitori. Nu știu cine cum s-a gîndit, dar cînd totul a fost gata, minerii s-au trezit fără nici un magazin, fără nici o dotare social-culturală. Nici tu cantină, nici tu dispensar, nici nimic. Atunci, de nevoie, s-au instalat citeva puncte comerciale în apartamentele de la parterul unor blocuri; cantina actuală e de fapt cantina de organizare a fostului șantier, trecută bineînțeles sub o nouă administrație.

Dispensarul l-am instalat recent într-un bloc de locuințe, creșea la fel. Mamele nasc într-un apartament, dinții se scot în altul, incubatorul va fi în altul și tot așa. Pare ciudat că nimeni nu s-a gîndit că minerii au nevoie și de altceva în afară de case de locuit, dar așa a fost. Pînă la urmă ne-am descurcat și nu tocmai rău.

Acum citeva luni cooperăția a deschis un bazar, de fapt un microcomplex comercial, bine organizat și aprovizionat. Mă duc mereu pe acolo.

Dar cu asta nu s-a soluționat totul.

E adevărat, s-au realizat la noi lucruri pe dorința omului, dar nu suficient. Eu n-am nevoie aci de mănăstire.

ȘI VĂ ANUNȚ CĂ MĂ DUC ÎN LUME

— Nu există la noi — oftează Olimpia Raia — un complex de deservire cu atelieri mestesugărești, coafură, în fine cu tot dichisul. Și unde mai pui că un asemenea complex ar da de lucru și unui număr de femei. Cele care vor să muncească n-au unde. Li se spune: «Mergeți la filatură la Cimpulung sau la Gura Humorului», dar pînă acolo e departe și familiile sint aici. E o problemă socială. Dar să continui: la Ostra n-avem nici club, nici restaurant, pentru un pahar de vorbă. Căci omul are nevoie și de un pahar de vorbă, nu numai de vin. Mai important decît restaurantul, ne trebuie o școală nouă, bună pentru zilele noastre, pentru populația Ostrei în plină creștere. Moldova Nouă e de pe acum orășel minier; și noi tindem la asta, însă mai avem pînă atunci.

Faptul că n-avem un club cumsecade, nici școală nouă, nici complex de deservire ne stînjenește în munca de educație. Cu televizorul nu ajungi prea departe. Oamenii lăsați de capul lor — neavînd unde să se adune, să vizioneze un spectacol, să mai schimbe o vorbă — se mai îmbată, mai calcă strîmb. Cîte și mai cîte nu se întîmplă!

Mi-aduc aminte, discutăm odată la consiliu cu deputații despre schița de sistematizare a Ostrei. Dă buzna înăuntru o femeie și-mi spune:

«Plec. Las bărbatul și copiii și vă anunț că mă duc în lume».

Și încă asta a fost un caz fericit. Alții, fără să anunțe nimic dinainte, îmi depun copiii plocon la consiliu, și după aceea ia-i de unde nu-s.

Nu vreau să spun că se întîmplă des asemenea bazaconii. Și totuși... Sau altele de-astea. Deunăzi mă duc să controlez starea unui apartament despre care primisem citeva plîngerii. Locatarei pînă nu demult îi cînta greierele în călcîie și acum se crede doamnă, că stă la bloc. Ce mai doamnă! Geamuri sparte, murdărie pînă și sub chiuveță, butelia vindută, sticle goale pretutindeni, ca după chef. Și doamna avea patru copii! Cel mai mic, sub un an, zăcea învelit într-o șubă. Era a doua zi după salariu și nici ea, nici soțul n-aveau un ban în casă. Ce să fi făcut? Să le fi dat amendă? M-am gîndit că erau și așa destul de nenorociți. Le-am repezit citeva cuvinte bine simțite și i-am spus asistentului igienist care mă însoțea: «Dică, vezi copilul cum arată? Ia-l și să-l speli lună».

Peste o lună-două scena s-a repetat... În alt apartament de trei camere, altă istorie. Copiii dormeau în bucătărie, părinții în dormitor, camera din mijloc fusese închiriată la două păsări călătoare, iar sufrageria era folosită ca sală de dans. De atîta dans căzuse și tencuiala de pe pereți! Cînd am văzut pe mamă beată și pe copii murdari și dezbrăcați, am vrut să-i trag o bătaie așa, ca de la femeie la femeie.

VITORIA LIPAN N-O FI TRECUT ȘI PRIN ACESTE LOCURI?

— Asemenea cazuri ca acele pe care vi le-am relatat sint rare, extreme, dar ele există și trebuie să ne dea de gîndit — continuă Olimpia Raia. Totul depinde de club, de școală, de complex, de noi. Ce n-avem vom avea și o să vedeți ce frumos se va dezvolta Ostra noastră.

Mă gîndesc cu plăcere la viitor. Există un drum forestier care merge pînă la Arșița Băieșescului. Dacă s-ar extinde, ar face legătura cu Borca. Vara mă plimb pe dealuri, pe munții noștri. Am avut discuții cu ciobanii din sat: Vitoria Lipan n-o fi trecut și prin aceste locuri? Neapărat a trecut, cred ei. Sau dacă nu ea, Sadoveanu.

Să revin la munca mea. E grea, dar îmi place. Totul e să nu înșeli încrederea oamenilor, că altfel e tare rău. Asta mi-e crezul. V-o spun eu, Olimpia Raia, primarul Ostrei. Și vă rog să mai poftiți pe la noi.

Lionel NIȚESCU

pietre vii

Am mai avut prilejul să ne referim la activitatea publicistică a lui Mircea Malița, care a început de fapt cu note de călătorie, mici eseuri prilejuite de voiajurile autorului. Citite cu atenție, ele apar mai degrabă un «memorial», de tipul practicat la noi în epoca modernă, la începutul secolului trecut, cu funcție pedagogică, în sensul educației sociale, voind să îndrume și să edifice pe cititor cu privire la marile valori ale lumii. Este vorba mai puțin de reportaj, cit de o discuție liberă asupra devenirii istorice și a sarcinilor omului, așa cum au fost descrise în realizările de aiurea, pentru a fi înțelese și asumate de către compatrioți, în primul rând. Dedicția recentului volumaș de la *Eminescu, Pietre vii*: «Castorului Lumini», are tocmai semnificația solidarității umane, a caracterului unitar și transmisibil, încorporat în toate monumentele civilizațiilor care s-au perindat prin istorie. Scrisul lui Mircea Malița, agreabil cum pare, vine dintr-un sentiment de adâncă responsabilitate socială, și va trebui să-l socotim pe acest autor la capitolul militanților declarați, cu o notă de utilitarism, proprie momentului de construcție și deschiderii către lume, așa cum le vedem în politica de astăzi a României. El pornește de la ideea că civilizația reclamă un om pozitiv, înarmat cu spirit științific, de la premisa că tot ceea ce a fost creat vreodată și a sprâjinit viața oamenilor vine dintr-un asemenea resort. Demonstrația înseamnă și căutarea de soluții, propunere de teme pentru gândire, într-un cuvânt: acțiune. Îndeajuns de mult, pentru a îndepărta imaginea juisorului, a celui care se bucură de vederea lucrurilor frumoase, și a o înlocui cu aceea a muncitorului tensionat, întotdeauna preocupat de realizarea binelui social, Mircea Malița propune astfel o etică a călătoriei, ca formulă inițiativă, pe care trebuie s-o meriți, prin ridicare a conștiinței la marile scopuri ale umanității și prin concentrare a energiei, pentru a face posibilă realizarea lor. Ne aflăm departe de pseudointelectualul extins pe meridian, care vede «în fuga trenului» sau între două avioane și țigile de uimire! *Pietre vii* poate fi citită ca o carte din seria *Aurul cenușiu*, dacă treci peste modul narativ de abordare a materiei. O mai veche declarație a autorului: «Nu sînt multilateral», aflată în convorbirea din *Către un tînr*, Editura politică, 1971, apare pe deplin justificată.

Viitorologul proiectat în istorie a pierdut totuși înclinația polemică din *Aurul cenușiu*, opțiunea partizană, privind lumea cu mai multă serenitate, spre câștigul cărții. Marele iubitor de artă și de poezie se dezvăluie încă reticent, dar indiscutabil, ca în *Emirul și poetul*, cu moto unificator din Ion Barbu: «Pentru mine poezia este o prelungire a geometriei». Povestea moșului Vainamoinen, din *Kalevala*, care și-a construit o luntre prin puterea cuvîntului, apoi celelalte exemple cu privire la funcția ezoterică a versului, culminează în «pilda» cu Hafiz, înfruntîndu-l pe emir și oferind cu generozitate Samarkanduri și Buhare imaginare, în schimbul aluniței de pe obrazul iubitei. Există în *Pietre vii* o discretă exaltare a frumosului, convingerea că el asigură durabilitate înfăptuirilor omenești și chiar excepționalelor cuceriri ale științei, cărora Mircea Malița le caută urma peste tot. Ce s-ar fi întâmplat cu toți calculatorii obscuri, dar merituosi, cu profesorii de matematică și doctorii mirabili, pomeniți cu venerație, dacă nu ar fi fost construită catedrala de la Chartres? Urma trecerii noastre este mai adîncă și trăiește mai viu, dacă se încarcă de freamătul acela fără de moarte al lucrurilor frumoase. Chiar inteligența, oricît de mare, este steapă, în lipsa puterii de a plăsmui și de a înfățișa pentru totdeauna arătarea și chipul cel adevărat al lumii.

Dealtfel, problema raporturilor dintre știință și arte constituie o adevărată obsesie a secolului, din păcate sub forma unei competiții a orgoliilor. Veacuri de-a rîndul, gradul de umanitate era măsurat prin nivelul atins de cultura umanistă. Funcția ima-

ginativă a omului era acaparată mai ales de literatură, deși termenul a denumit pînă în secolul al XVIII-lea numai cunoștințe, iar nu vreo facultate creatoare. A poseda literatură ținea locul lui «a crea» și însemna că personajul înzestrat cu așa ceva era un bun cunoscător al clasicii. Originalitatea era trecută în rîndul defectelor. Abia romantismul a exaltat forța plăsmuitoare a omului. Reacția antiromantică a fost însă una pozitivă, prelungită pînă la reticența oamenilor de știință actuali, care proclamă suveranitatea limbajului matematic. Cearta este în principiu inutilă, și îmi amintesc de Oppenheimer, copleșit de mărșă omului, atunci cînd a declanșat energia atomică. Savantul nu a murmurat termenii vreunei ecuații, ci versuri din *Bhagavad Gita*. Unul dintre cei mai străluciți cercetători din generația tînră, doctor inginer Petre T. Frangopol, de la Institutul de fizică atomică, prieten de lungi dialoguri pe această temă, crede că dihotomia se datorează prea multor diletanți refugiați în artă. Ei cultivă preocupările umaniste din teamă de efort, uitînd că însuși scrisul literar este astăzi un domeniu cercetat cu mijloace pozitive. De aceea este remarcabil efortul lui Mircea Malița de a reface unitatea de conștiință a omului, prin educație științifică și artistică, în armonie firească. Omul de astăzi nu mai poate fi conceput în afara limbajelor create de știință. Pînă și substanța lui morală este întărită de pasiunea pentru adevăr și de vocația constructivă a civilizației actuale.

Pietre vii este o carte mai limpede și din punctul de vedere al opțiunilor autorului. Raționalistul se prelungeste în istorie, luînd partea întreprinderilor generoase, menite să ajute progresul minții și al tuturor facultăților umane, într-un spirit de înțelegere adîncă a condițiilor specifice. Relativismul său este un corolar al bunului-simț, fără să se convertească în scepticism, deși rămîne o pavăză împotriva fanatismului stricător de linii și a voluntarismului contemplat în războaie distrugătoare și în fenomenele de opresiune a spiritului. «Înflorirea maximă a unei culturi stă în momentul ei generos și tolerant», spune Mircea Malița, cu una din formulările care-i plac cel mai mult, închizînd un simbur aforistic în propoziția lapidară, ca o axiomă din matematicile preaiubite. Autorul pare uneori fascinat de adevărurile simple, de înțelepciunea obștească, iar știința este supusă examenului colectivității, cerîndu-i-se proba că se află alături de om. Intuiția, hulită altădată, este restaurată sub forma gustului artistic. În acest sens, *Pietre vii* completează *Aurul cenușiu*, ca să nu spunem deschis că îl contrazice. Chiar stilul meditației se schimbă, de la propoziția scurtă și nervoasă a discursurilor din precedentul volum pînă la cadența poetică a evocărilor de acum. Un vâl de «frumusețe» a coborît peste lumea austeră a lui Mircea Malița, iar matematicianul și diplomatul își opresc tot mai des privirile asupra pîlpîirilor din lucruri ce păreau moarte. Pietrele sînt vii pentru că sînt cercetate cu un instrument care le însuflește. Pentru matematică sau pentru fizică, ele ar fi rămas inerte. Mai mult, autorul devine sensibil la tendința aleatorie din istoria umană, așa cum apare în dialogul *Perșii*. Calculul eventualităților este cel mai adesea insuficient în ceea ce-l privește pe om și rămîne întotdeauna posibilitatea imprevizibilului. Opinia noastră este că istoria face apel mai cu seamă la această sursă, ceea ce amendează radical speculațiile viitorologilor.

Pietre vii are unda de gravitate și misterul cărților memorabile. Autorului îi lipsește încă desfășurarea mijloacelor și paciența de a construi, pentru a da formă definitivă obsesiilor sale culturale și a cuprinde întreg adevărul pe care îl gîndește, despre om și despre lucrările sale, dar aceste «pietre» anunță deja un calm de bun augur pentru un eseist de mari resurse.

Aurel-Dragoș MUNTEANU

dorina rădulescu: vîrtej

Într-o proză, cu nu mult peste două sute de pagini, Dorina Rădulescu urmărește destinul unei femei pe parcursul, cu aproximație, a patru decenii. Timp în care în peisajul social al țării s-au produs nenumărate seisme și răsturnări, culminînd cu alungarea hitleriștilor și cu acțiunile imediate pentru facerea unei lumi noi. Primul război mondial, crizele economice, mișcările muncitorești, dictatura regală, încercările de fascizare a țării, regimul antonescian, intrarea silnică alături de Germania hitleristă în cea de-a doua mare conflagrație, eliberarea, lupta maselor populare pentru instaurarea unei orînduiri cu adevărat democratice constituie vastul fundal social al evoluției personajului central feminin din *Vîrtej*. (Ed. Cartea Românească). După cum se vede, o densă încărcătură istorică e cuprinsă în paginile romanului. Autoarea însă nu s-a lăsat intimidată de eveniment, de grava lui istorie, ci cu o mare capacitate de simplificare sau de esențializare, l-a redus la datul strict necesar pentru împlinirea literară a eroinei sale. Așa că romanul, deși are implicate multiple elemente sociale, nu are caracterul unei fresce, el rămînînd unul al formației unui caracter uman.

În *Vîrtej* nu avem de-a face cu un caracter de excepție. Dorina Rădulescu nu și-a propus să ridice statuă personalitatea unei femei în afară de serie. Personajul său feminin nu e hărăzit unui destin excepțional. El nu înfruntă istoria cu atributele singulare ale eroului. Surprinsă de *vîrtejul* evenimentelor, Dudaș nu cade învinsă datorită unui bun-simț nativ și consolidat, de-a lungul timpului, de o viață care departe de a-i fi deschis porțile huzurului, i-a ținut ochii treji asupra umilinelor morale și materiale la care erau supuși atîția oameni din jurul ei. Dacă e să-i desprindem o trăsătură ce o caracterizează mai din plin e aceea a devotamentului. A devotamentului pentru bine și adevăr ce le intuia puritatea sufletului său. Părăsită din fragedă pruncie de o mamă ce n-a dorit-o, apoi crescută cîțiva ani de bunici într-un tîrg moldovenesc, luată, în cele din urmă, la București de părinți. Dudaș renunță la micile ei bucurii de copil și adolescentă pentru a înlesni viața părinților și surorilor ei. Intrată ca practicantă într-un mare magazin bucureștean, duce aceeași viață mărunță și de renunțări. Ca o recompensă pentru cenușul destinului, înlînește un student comunist, cu care începe o mare și sinceră dragoste.

Punînd-o cu tact și prudență în legătura mișcarea ilegală a partidului, student legitimează, printr-o mai adecuată înțelegere a realității, înclinarea fetei spre și devotament. Venind cel de-al doilea boi mondial, «vîrtejul» întîmplărilor o fac să fie departe de țară, o despărțindu pentru un timp, de marea ei dragoste peregrinările la care e supusă, unele de dramatică, Dudaș nu e părăsită nicîm moment de dubla ei speranță: întoarce în țară și regăsirea «omului pe care-l beștea».

Dorina Rădulescu a izbutit un roman o construcție simplă, dar nu schema Claritatea liniilor epice, frumos gînit conferă cărții fluiditate. Romanul e scris cu autoarea denotînd virtuozitate în conștientizarea timpului în care se derulează acțiunea cărții sale. Fără a fi partizanul unor distincții nete între literatura feminină și masculină, va trebui însă să subliniem anumite latură afectivă a prozei Doi Rădulescu concretizată în simpatia pe autoarea o manifestă față de eroină. (Ce de-a romanului o aură de grație și poezie).

Dotată cu spirit de observație a realității pe care i l-am cunoscut încă din activitatea publicistică, Dorina Rădulescu nu se antrenată în descrierea unor largi tablouri sociale; prozatoarea mai degrabă mîturizează, recurgînd la notații succinte, gerîndu-se prin *atmosfera* starea socială, spre pildă, evocarea reîntoarcerii eroinei în tîrgul copilăriei sale: «În gară, bîrăfuite, povîrnite într-o rină, aștepta rîterii. Dimineața e frumoasă, și verdele miilor — crud și proaspăt. Brișca taie levardul Gării, și Dudaș se vede pe stradă pentru prima dată. Au o mică scuar îngrădit; este grădina put a orașului. Ce mare i se părea în copilărie. Au intrat pe ulițe din ce în ce mai înguste și mai prăfuite, pînă ce trăsura a cotit o stradă. Strada Mare este atît de îngustă ca case atît de mărunte, încît brișca ac nenorocită, care o duce, pare un car trîntit, ce trece în goană, cuprinzînd între străda și depășind acoperișurile. Nu cunoaște locurile. Casele parcă se înghesă să se sprijine unele pe celelalte. Zidurile roase de vreme, obloanele decolorate, și perisurile cu tînchele proptite în bolovani par mîncate toate de o pecingine veche. Vîrtej e romanul unei prozatoare sigure pe mijloacele scrisului.

Traian STOIL

În urmă cu cîteva zile, la librăria «Mihail Sadoveanu» din București, scriitorul Eugen Barbu s-a întîlnit cu cititorii, acordînd autografe pe cel de-al treilea volum din «Caietele Prințepelui» și pe romanul «Groapa», ajuns la a șasea ediție.

Foto: C. CIOBOA

Lucia negoită: poeme

În debut cit mai puțin întâmplător și-a rit să realizeze autoarea acestui recent um de poezii tipărit la Editura Albatros. Tul este nu numai evident ci și lăudabil, dindu-ne că la noi, astăzi, instituția debutului literar se află sub zodia întâmplării. Că de mare a fost grija Luciei Negoită a ieși în arena literară cu o carte unitară reprezentativă, încât unele semne ale izirii volumului trec dincolo de pragul invenției pe care o presupune orice act artistic. Începând cu titlurile sugestive și, apoi, ostentativ poetice (*Se întunecă celătrub, larbă crudă pe gene, În golul cearcăui, săgeata, Aceste fragede mâini grăbite*) terminând cu rigoarea construcției fiecărei poezii în parte, nimic nu pare lăsat în a hazardului. Frumoasa și unitară grafică zburată volumului de către editură întretine efortul autoarei de a debuta nu la împlare.

Du rari excepții, poeziile Luciei Negoită a descinde una din cealaltă continuând stare poetică dominantă, care primește eori vecinătatea unui alt unghi de vedere. Lucia Negoită scrie o poezie care se pune în straturi concentrice, asemenea curilor unui trunchi de copac. Este o ezie a vechii într-o lume alunecoasă, o ezie în care itinerarul interior al poetei desfășoară între mirare, teamă și stin-i lipsite de țipete. Există în poezia Luciei Negoită o resemnare nobilă (*Atât de oape era regețul fâgăduiț dincolo de marea curată a ferestrei/ prietene preabun, tită am fost, de veghe/ să nu se aștearnă atul firav de lut*) în fața zilei a cărei sură o dă tensiunea (*inceput este ospățul/ carne de om/ mesenii cu spade încinse/ mele nu și-au pomenit*). Când această tensiune îi pare amenințătoare, poeta o destrăpîntr-o infuzie de ironie: *«sa spunem sintem într-o vară/ dezgolită, biciuită cu i/ preaînțeleaptă (nedefinit timpul acțiunii, țpărat/ cortina violetă și vecinii curioși și gard)» sau «zău, ce-ar fi să stingem șnicul/ e prea mult fum» ori «noapte ră, damnule arhivar».*

Poezie în bună măsură livrescă, lirica Luciei Negoită nu se poate desprinde de ea ce a fost înainte, poeta având în mod ident un cult al antichității, căreia îi pune spre judecată destinul său spiritual: *«uzi-mă, mi-e teamă/ dacă m-ai auzi/ poet lingă pinii/ Mediteranei/ silabisind învăță-aj crudă a lui Zenon».* Procedeele predilecte care operează poeta mi se pare a fi lomerarea imagistică: *«Luminați în oasele și ale trupului/ vrăjitoarește cornul ne soarber-recii pereți, prinși de mîini/ dăm foc fiin-or ce viețuiesc în noi/ deodată, aripa de ture, setea cormoranului/ dorul perechii, rdele amar al frunzei»...* iar pentru obțirea unui ton ceremonios Lucia Negoită eiază, fără ostentații, la o frazare veche: *«ceasta le-a fost auzit abia după banchet», e care ades l-am fost presimțit», «închi-ind-o pre ea».* Rod al unei sensibilități onocorde dar reale, poezia Luciei Negoită se pare a fi, citînd-o pe poetă, *«un ou av lovindu-ne nervii cu răceala lui».*

Echilibrată, personală, poezia Luciei Negoită certifică, oricît de banală ar fi această formulare, apariția unui poet adevărat. Ceea îi lipsește azi poeziei Luciei Negoită ntru a fi mai ușor identificabilă este versul memorabil, emblematic, care s-o particu-lizeze pregnant.

Dorin TUDORAN

O literatură constituită numai din piscurie, fără îndoială, un nonsens, iar a pretinde o astfel de literatură întră în sfera absurdului. Crearea capodoperei nu devine o stare cotidiană nici chiar la scriitorul de geniu, cu atît mai puțin deci producerea ei va fi așteptată cu regularitate de la unul nemiruit cu semnul excepției.

Dar acceptarea acestor axiome nu trebuie să ducă la resemnarea în fața literaturii proaste, sau, ceea ce e și mai grav, chiar la încurajarea ei.

O carte cu merite, chiar dacă nu se înscrie în cadrul producțiilor excepționale, se cuvine a fi apreciată la justa ei valoare, fără a i se exagera calitățile, dar nici a le diminua. E ceea ce a făcut dintordeauna o critică obiectivă și de bun-simț. Dar se întâmplă, și nu o dată, ca o proză anostă, fără stil, cu o acțiune molie, fruct uscat al unei viziuni fără orizont, secată de viață sau o poezie mimînd stîngaci tehnici revoluate, rezultat al velleitarismului grafoman, strecurată în vitrinele librăriilor prin grația unui act editorial lipsit de cea mai elementară exigență să-și găsească exegetul neavizat, pe care să le propună ca pe niște veritabile creații de artă. Că se scrie și o literatură proastă, faptul, pînă la urmă, nu ne miră. Dar mirarea e că o astfel de literatură se tipărește și că ea e propulsată de o critică indiferentă la scara valorilor. O critică semănătoare de confuzii, care ajută cu gene-

rozitate lățirea literaturii deficitare. Se cere scriitorului ca opera lui să fie puternic ancorată în realitățile noastre sociale, dar critica nu are oareori ignoră această justificată cerință, condiție a unei arte perene, verificată de toată istoria valorilor literare. Condiție însă care nu se află în atenția permanentă a întregului nostru lot critic. Carență care se poate observa și la unii dintre cei mai prezenți critici ai ceasului de față. De unde acele cronici și recenzii îmbinate fastidios cu tot felul de considerații, chipurile, estetice, dar în care autorii lor uită în ce spațiu și timp au apărut cărțile respective. În acest sens, atemporală poate fi și critica, nu numai o anumită literatură.

Vrem ca în acest loc de pagină să invităm critica, prin condeiele ei cele mai autorizate, să dezbată fenomenul literaturii proaste dezvăluindu-se cauzele ce o generează și indicîndu-se cărțile rebut. Vrem totodată, fără a se renunța la nuanțe și complexitate, să contribuim la dezvoltarea conștiinței critice, fundată pe rigorile unei discipline științifice. Critica, ne gîndim, trebuie să fie la fel de atentă la ceea ce spune și cum spune scriitorul în creația sa. Combătîndu-se fenomenul proastei literaturi în cauzele și urmările ei ajutăm considerabil la întreținerea unui climat favorabil apariției unei literaturi meritorii.

Traian STOICA

«Luceafărul»: viața pe furate

Un articol așezat pe prima pagină a revistei «Luceafărul» nr. 7 din acest an intitulat «Resursele epicului» demarează nesemnă dar ferm cu: «Cine cercetează colecția «Luceafărul» din anul care a trecut...» Îmi propun să rezist tentației de a mă întreba «chiar, oare cine o cercetează?» dar nu și aceleia de a o cerceta. Oricît de riscant ar fi, oricît de multe impedimente mi-ar atrage acest articol, nu mă pot opri să nu ridic cîteva chestiuni de fond, sînt convins, asupra a ceea ce este și ce cred că ar trebui să fie revista «Luceafărul». De la un timp și nu puțin, revista s-a cufundat într-o cenușie pseudofilozofie asupra condiției și destinului poeziei și prozei, filozofiei înseși, lucruri nu de puține ori îndelung elaborate la restaurantul Uniunii scriitorilor unde unii redactori, se pare își desfășoară programul de lucru. Nu numai din această cauză desigur revista nu este ancorată în viață, nu respiră cu ajutorul oamenilor, este neinteresant și nici nu-și vinde întreg tirajul. În mod normal, o revistă intitulată «Luceafărul» are datoria să descopere tinere talente, să le călăuzească pașii spre adevăratele probleme ale vieții, să-i susțină consecvent. Dar ce se întâmplă cu «Luceafărul»? În primele 12 numere ale anului trecut, pe o jumătate de pagină la «Debut» ne sînt prezentați Maria Cerchez, Lupu și Mihai Andrei. Prima, are o schiță fadă, în care o femeie așază la infinit pături și cearșafuri asistată de un tip care «venise pentru ea, pentru Anghelina, pe scara de incendiu acolo sus». În schița lui Mihai Andrei asistăm la jalea iscată de moartea unui bărbat, tată a 10 copii. Laitmotivul schiței «o turmă de lilieci negri cu cruce albă pe piept» este greu de înțeles sau în orice caz nu intră în sfera prozei de care avem nevoie, iar văduva îndoliată strigă spre final: «Nea Fane, dă și mie o găină, nea Fane să le fac tocană, nea Fane, că nu mai am bani». Cine o fi acest misterios nea Fane, de al cărui sprijin se duce atîta lipsă este imposibil de aflat...

Admițînd că prozele sînt bune, că n-am înțeles eu nimic din ele, atunci de ce debutanții aceștia nu mai apar deloc în anul 1973 în revista care începuse să-i consacre? Pe ce criteriu au fost selecționați sau pe ce criterii lucrează revista la publicare? Dar iată o frază din articolul amintit «Resursele epicului»: «...Dar nimeni nu poate tăgădui, dacă are bună credință, constanța unei direcții a revistei în reflectarea situației prozei, o direcție a pledoariei amintite și substanțiale pentru realism, pentru adîncime psihologică, pentru continuitatea unor tradiții fertile, pentru modernitate în concepție și în stil». Stilistic vorbind ce-o fi însemnînd «pledoaria amintită și substanțială»? Și în fond cum se justifică

asemenea afirmații sfărtoare față-n față cu menirea unei reviste a tinerilor scriitori? Iată cîteva nume de tineri scriitori prezenți în revistă în anul 1973: Radu Petrescu, Mircea Cojocar, Arnold Hauser, Haralamb Zîncă, Teodor Mazilu. Ce fel de proză realistă și substanțială este aceea a lui Nicolae Mateescu, de pildă, în care un tip, Prichindelul, se ține de fată mare: nici cu muncitorii, nici cu țărani. O asemenea situație este cel puțin absurdă și nici nu merită a fi comentată.

Adevărul este, cred eu, următorul: «Luceafărul» nu a descoperit anul trecut aproape pe nimeni, duce mai departe pe foarte puțini din domeniul prozei realiste, de care avem atîta nevoie, și, aruncînd principialitatea peste bord, se înconjoară, pe criterii care n-au nimic comun cu dreptatea și tinerețea, de colaboratori care la nevoie pot și sînt datori să-i întoarcă serviciile. Astfel, în numărul 10/1973 Paul Georgescu sub titlul «De la mare la mare» publică un articol extrem de elogios despre opera poetică a redactorului șef al revistei «Luceafărul» Virgil Teodorescu, pentru că în tot anul 1973 (minus concediile, se pare) Paul Georgescu să fie mereu prezent în revistă. În numărul 23/1973 despre tinerii romancierii vorbesc Paul Georgescu, Florin Mugur, Dana Dumitriu, Dan Cristea. Cîți dintre aceștia sînt tineri romancierii? În numărul 6/1973 despre raporturile între biografie și operă în roman discută Edgar Papu, Florin Mihăilescu, Dumitru Micu, Nicolae Balotă, Z. Ornea, M. Ungheanu, Georgeta Horodincă. Toată stima pentru mulți dintre acești scriitori, dar tinerii romancierii? Ei nu-și cunosc biografiile sau măcar romanele? Exemple mai sînt, dar le las, semnănd un alt lucru, din nou neprincipial și neliterar. Aproape săptămînal revista publică articole neinteresante despre mari scriitori ca de pildă Marin Preda și asta este un truc. Revista se crede la adăpost așa, mai ales că în ultimul timp a fost ținta unor critici necesare deci severe pentru că niciodată n-o să poți scrie despre viață dacă nu intri în viața reală. Se apropie, de asemenea, perioada decernării premiilor Uniunii scriitorilor și, plină de sîrg, revista și propune colaboratorii apropiați. Aceste lucruri explică, măcar în parte, interesul subit al revistei 7/1974 pentru proză și darea de seamă demagogică din «Resursele epicului». În locul unei necesare și severe autocritici revista «Luceafărul» nr. 7/1974 ne și amenință în finalul «Resursele epicului» că în acest an «va continua să intensifice discuțiile despre proză» ca și cînd de discuții am avea nevoie.

Avem nevoie de proză realistă, de discuții fertile, de o revistă tînără și plină de viață

Eugen SECELEANU

explicații

Programele de sală ale concertelor săptămînale ale filarmonicii conțin, după cum se știe, nu numai enumerarea lucrărilor care urmează să fie executate în seara concertului, ci și o serie de note explicative referitoare la fiecare dintre lucrările incluse în program.

Unul dintre procedeele explicative folosite constă dintr-un fel de «povestire interpretativă» a celor ce se «întîmplă» în lucrarea care urmează să fie executată: vioara I intonează o melodie veselă, oboiul îi răspunde cu o melodie tristă, cornul reia melodia veselă a vioarei, dar îi conferă un caracter mai puțin vesel ș.a.m.d. Personal, prefer altfel de explicații ale textului muzical, și anume pe acelea care pot ajuta pe ascultător să perceapă structura lucrării executate și să identifice procedeele folosite de compozitor. Dar nu aceasta interesează aici. Ceea ce interesează este faptul că de multe ori «povestirea interpretativă» de care vorbeam mai sus este mai greu inteligibilă decît textul muzical pe care își propune să-l explice. Aceasta fie din cauza unei gramatici defectuoase, fie din cauza unei semantici defectuoase.

Astfel ni se spune în explicațiile privitoare la un oratoriu de Händel: «Aria... reia ideea timpului care sapă la temeliiile vieții cu o melodie în fa minor». Evident că nimeni nu va fi tentat să înțeleagă că timpul sapă la temeliiile vieții cu o melodie în fa minor și nu cu un instrument ceva mai adecvat, așa cum ar putea sugera pasajul citat, dar nu este mai puțin adevărat că textul, așa cum este construit (cu determinativul cu o melodie în fa minor mai apropiat de verbul sapă decît de verbul reia, care se referă în realitate) lasă loc la o astfel de interpretare, iar efectul este comic.

Într-alt loc se spune (cu privire la același oratoriu) că «tenorul cheamă la înfruntarea timpului efemer». Deci timpul este, așa cum rezultă din definiția dată de dicționarul cuvîntului efemer, și din textul programului, «de scurtă durată; trecător, vremelnic». Ne putem aștepta, prin urmare, să apucăm și ziua în care n-are să mai fie timp... Atunci de ce ne mai cheamă tenorul la «înfruntare»? Să mai așteptăm puțin!

Despre muzica lui Bruckner ni se spune: «Ne-am fi așteptat de la un compozitor creînd în plină perioadă a industrializării... ca muzica lui să vădească profiluri mai ușoare și mai degajate, pe scurt vorbind, mai «moderne» ale influențelor suferite».

Ce premise stau la baza acestei fraze? Că «modern» înseamnă «ușor» și «degajat»? Că industrializarea duce la un «profil ușor și degajat»? Și aceasta pentru a nu mai vorbi de obscuritatea structurală a textului: muzica (lui Bruckner) ar trebui să «vădească» niște «profiluri ale influențelor»!!

În sfîrșit, se arată într-alt loc (caracterizîndu-se o temă dintr-un concert de Mozart) că «tema principală apare la viorile prime și are mișcarea curgătoare a unui marș».

Nu sînt muzicolog, nici critic muzical, dar parcă n-aș spune că marșurile au o mișcare curgătoare; marșul are un ritm pregnant, deci cu accente marcate, care se succed cu regularitate, ceea ce e destul de departe de tot ce am putea caracteriza ca fiind curgător. Sau cunosc eu prea puține marșuri?

Emanuel VASILIU

Sarabandă

el naște monștri frumoși de care retinele se îndrăgostesc

Totdeauna este un pământ și un cer în pictura lui Ioan Gînju. Și totdeauna cerul tablourilor domină pământul tablourilor. Asta s-ar putea să nu pară important la prima vedere, dar mai apoi, când încep acele lungi plimbări ale ochilor pe suprafața ecranelor, când culorile impresionînd retina transmit privitorului senzații care-i tulbură sufletul revelîndu-i în același timp un sentiment, atunci abia descoperi funcționalitatea aceluia spațiu dominator din tablou pe care l-am numit cer supunîndu-ne unor canoane descriptive. Dar el este de fapt tăcerea, și liniștea, și imperturbabilul convertite în culoare. Pentru că tot ce se întîmplă în tablourile lui Gînju sau tot ce ar vrea să simbolizeze acele obiecte, ființe sau plante, singur sau împreună, are nevoie de tăcere, de acel albastru sau verde psihologic, calm, care neutralizează zgomotele lumii și acciden-

tele norilor. Ele au nevoie de infinitul fanteziei care este locul acțiunii.

Gînju a uimit încă de la începuturile sale prin monștri frumoși pe care-i picta de care retinele se îndrăgosteau. El a coborît în lumea tablourilor lumea folclorului românesc cu acele «nopti ale farmecelor» incendiate de roșuri (ori în alt tablou inundate de albastruri), cu vorniceii, cu minunatele nunți dintr-o seară verde. A mai coborît pe ecran și jocurile ritualizate ale măștilor din «Noaptea urătorilor», acea noapte violetă cu floră ciudată sau «Jocul caprei» sau irozii. Măștile cu strania lor expresie, la fel ca și personajele cu deformările lor voite de pictor, lucrate în culoare, aluziv, sînt un alt mod de a retrăi acele carnavaluri expresioniste pentru care artistul s-ar putea să simtă o atracție subterană nemărturisită. Ele circulau din tablou în tablou într-o fază mai veche a

creației sale, împlinind pe atunci dorul de metaforă al pictorului. Ele nu sînt o ilustrare canonică a unor obiceiuri, la fel cum nu este nici această întoarcere la izvoarele mitografiei populare, ci un transfer metaforic, în care fantasticul și grotescul, izvorîte din simbolica personajelor, deschid porțile spre o lume în care fascinația e rege.

Gînju și-a creat treptat un mic imperiu în care există provincii ale basmului, ale feeriei, ale teatrului popular. Când toate aceste surse se istovesc, când ele nu mai țin trează sensibilitatea pictorului, el este nevoit să caute o nouă lume, nu mai puțin fascinantă, nu mai puțin neobișnuită și ciudată, pentru că insolitul e starea lui de spirit permanentă. Atunci el apelează la floră, la puterea ei de a crea în deșerturi cromatice întîlniri aberante, ori modificări neașteptate. Ființele devin plante, plantele ființe,

cupele florilor hlamide, corolele nasc Eve sau himere, ierburile se transformă în flăcări păzite de un grădinar galben. Natura își schimbă chipurile știute pentru că pictorul o reinventează și-i acordă un statut de suprarealitate.

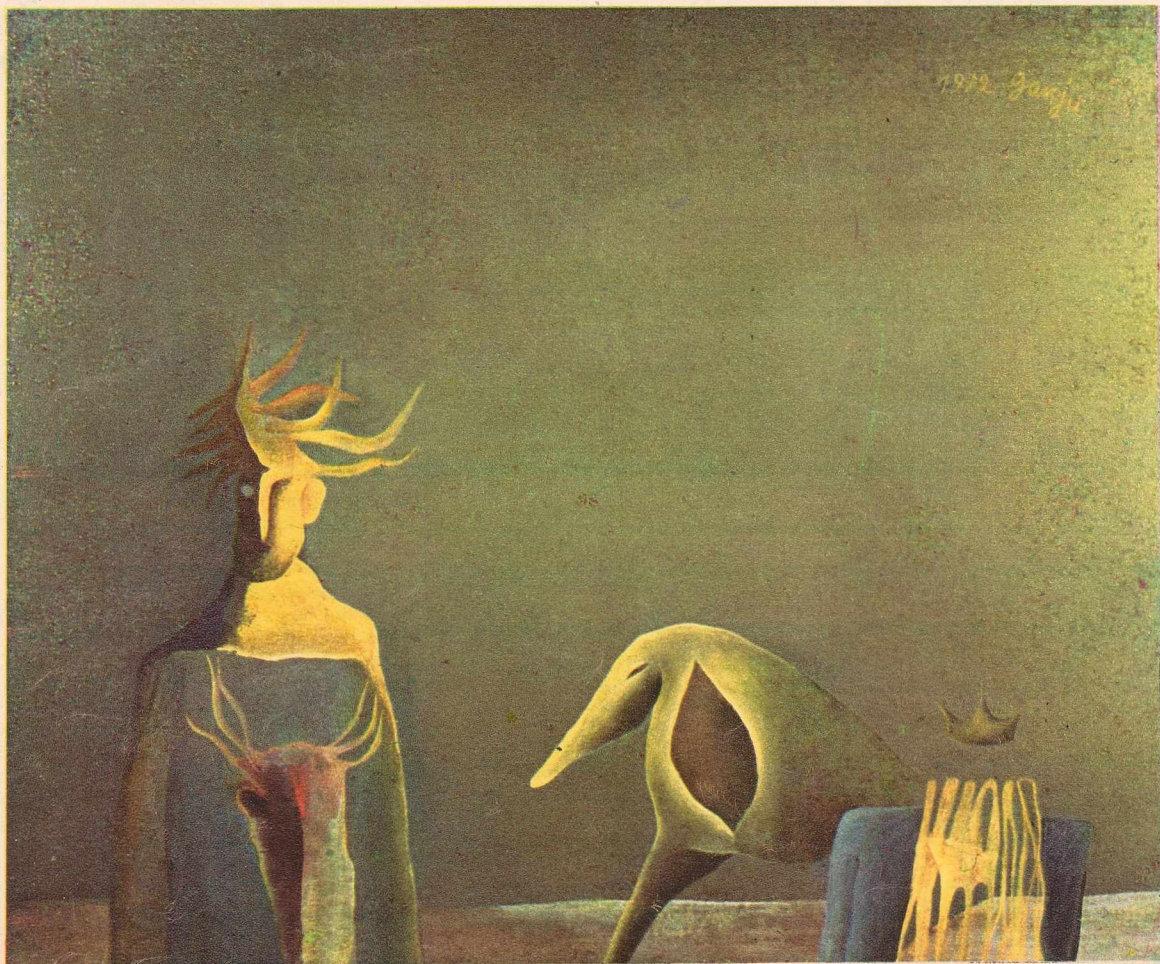
Născute din ierburi și flori sau vechindu-le, personajele acestei picturi păstrează mereu ceva din neobișnuitul vegetalului. Ele nu sînt nici frumoase, nici urite, ele sînt frumoase ca într-un vis ori ca într-un ritual unde grimasa are o funcție incantatorie. Ele sînt cufundate aproape totdeauna într-un ocean cromatic unde culorile nu se succed în ritmuri neașteptate, unde virtuțile cromatice sînt absente, doar trecerea discretă a tonurilor de la o intensitate la alta e admisă. Pentru că toate aceste vise despre oamenii-plante și toate aceste aventuri vegetale se nasc parcă în cîntecul șoptit și nevăzut al unui flaut.

Cornel BOZBICI

Ritual

Rezonanțe

Vinzătorul de clopote

Amurg

cînd vine primăvara

Cînd vine primăvara, eu, care sînt de la țară, așa cum dealtfel, pînă la urmă toți sîntem de la țară, ori de cîte ori vine primăvara, eu am nu atît nostalgia satului, ca orice orășean de ultimă oră sau prin devenire, cît sentimentul duros al omului pentru care o datorie a rămas neîmplinită pînă la capăt și riscă, poate, să rămînă neîmplinită, pînă la capăt fiindcă, dacă vom avea răbdarea să ne gîndim, noi, orășenii, mai vechi sau mai noi, dacă vom avea răbdarea să ne gîndim, încă sîntem, și din nou cu toții, datori față de sat.

Nu numai pentru că la sat, sau spre sat, ne urîm încă foarte greu, atunci cînd obținem o diplomă atît de folositoare satului, diplomă de doctor sau de inginer, sau de profesor de limba engleză, sau de zootehnician, ori cînd ajunși cineva și cînd am putea da o mină de ajutor satului nostru cel puțin, dacă nu satului în general, mai tot anul sîntem foarte ocupați la oraș. Și nu numai pentru că, adesea, uităm ceea ce un poet ne-a adus aminte la toți, că între o inteligență strălucită, de la țară, și una la fel de strălucitoare, de la oraș, dar cu acces la cursurile de pregătire ale Politehnicii, orășeanul, nevinovat altfel, are șansa să pătrundă în facultate, copilul de la țară, la aceeași dotare, rămînînd să năzuiască, dacă nu întotdeauna, cel puțin adeseori.

Și nu numai pentru că între gerul nostru orășenesc, de care ne ocrotește caloriferul, și «datul la vaci», în frig și prin frig, și prin ploaie, și prin ninsoare, de pildă, e o deosebire.

Dar, zic eu, o datorie ar fi de natură psiho-sociologică. Și anume datoria de a nu orășeniza satul în aspectele lui neesențiale, împotriva unei tradiții și a unui specific care se pot menține și cu apă curentă și cu calorifer, și cu televizor, și nu împotriva lor. Deci, de a nu orășeniza satul prin abdicarea de la o morală a tradiției, de la o morală a muncii, de la o morală a conviețuirii în colectivitate deschisă, deci de a nu dizolva tradiția, deci de a nu frustra satul de civilizație, dar chemîndu-l și ajutîndu-l să se păstreze intact în întreaga lui arhitectură specifică și în continuitatea esențialelor lui structuri spirituale, de la alesătura pe borangic, la stîlpul sculptat al pridvorului, și de la fața de pernă care se dă de zestre miresei, pînă la alaiul întreg al nunții, care nici el nu trebuie să dispară, și ar fi de dorit să nu dispară.

Iată un subiect pentru etnografi, iată un subiect pentru sociologi, iată un subiect pentru toți cei care se îngrijesc cu deosebire de cultura satului românesc și care cred că înlocuirea fluierelor cu chitarele înseamnă cultură modernă.

Dar și un subiect pentru posibilul pericol al unui anume tip «modern», de neopoporanism, acesta din urmă pîrîndu-mi-se de-a dreptul păgubitor. Deci atenție și la tradiție, dar și la neopoporanism.

Dinu SĂRARU

acolo unde e nevoie

Observ, totdeauna entuziasmat, de vreo douăzeci de ani de cînd umblu prin țară, un permanent transfer de cadre dintr-o zonă într-alta, cu precădere dinspre București spre «punctele de mare fierbere» ale operei noastre constructive. De curînd, la Rimnicu Vilcea am reîntîlnit o adevărată echipă de activiști pe care îi cunoscusem cu ani în urmă lucrînd «la nivel central», unii ocupînd chiar funcții importante, pentru ca acum să află că lucrează la comitetul județean de partid, la sindicate sau în alte domenii ale vieții social-economice a județului. Impresionant lucru e că asemenea oameni nu numai că sfințesc locul, potrivit proverbului, dar că foarte repede prind o asemenea dragoste de meleagurile unde sînt trimiși să lucreze încît, după felul cum îți vorbesc despre ele, ai jura că din tată-n fiu, de la începuturi, au trăit numai acolo. Cunoșc, de pildă, un vechi activist de partid, unul dintre cei mai talentați și pasionați propagandiști întîlniți în țară, care, deși s-a născut și a copilărit la poalele codrilor nostalgici ai Bucovinei, de peste un sfert de veac bate noroaiile și ulițele prăfuite ale satelor din cîmpia Bărgănelului și Burnazului, între altele și pentru a descoperi și conserva tot ceea ce reprezintă spiritualitatea populară viabilă în această zonă pe care chiar și folcloriștii cei mai pătimași o credeau aproape complet defrișată, văduvită de cîntecul, jocul și portul tradițional.

Ca om care lucrez de vreme îndelungată cu tinerii, cunosc mai ales numeroase asemenea exemple oferite de reprezentanții ultimelor promoții de specialiști. Zilele trecute, de pildă, m-a vizitat la redacție, după ce nu-l văzusem vreo zece ani, un tânăr inginer specialist în foraj, care bătea la porțile poeziei, nu fără succes, pe vremea cînd l-am cunoscut, într-un sat al Gorjului, de unde îmi expediase un caiet de versuri. Omul lucrează în prezent în zona Aradului, este și pictor amator, pasiune care l-a condus spre o ipoteză științifică temerară — concordanța dintre starea vremii și echilibrul culorilor în natură. A expus de cîteva ori și a publicat deja unele considerații științifice făcute în răgazul pe care îl mai are după orele intense de muncă ale profesiei sale de inginer de foraj.

Marea mea admirație pentru toți acești oameni care știu să facă din prezența și dăruirea lor în muncă, la locul unde se simte nevoie de ei, o bucurie a vieții lor nu poate, de aceea, decît să se întunece la gîndul că totuși numărul absolvenților care nu-și onorează profesia și rațiunea socială pentru care s-au pregătit se menține încă destul de ridicat. Numai în județul Vilcea sînt peste 100 de asemenea posturi-cheie neocupate de inginerii, profesorii, economiștii, medicii ultimei promoții de absolvenți. Ceea ce înseamnă tehnologii de producție neurmărite cu competența profesională convenită, elevi care trebuie să deprindă nu știu ce disciplină hotărîtoare cu un profesor «improvizat», bolnavi care trebuie să parcurgă distanțe considerabile pînă cînd la dispensarul din sat va catadicsi să sosească vreun discipol de-al lui Esculap. Asemenea situații dezonorante sînt înainte de toate chestiuni de conștiință, cum se spune în mod justificat. Întrebarea pe care o pun, nu pentru prima dată, este dacă facultățile noastre nu apar, în aceste situații, în postura de mult abolită a «fabricilor de diplome»? Nu este oare firesc să cerem ca fără nici un rabat facultățile noastre să formeze deopotrivă competențe profesionale (deși, fie vorba între noi, cel mai adesea cei care abdică de la răspunderile sociale sînt tocmai clienții «cutiei milelor» în anii studenției) și conștiințe responsabile?

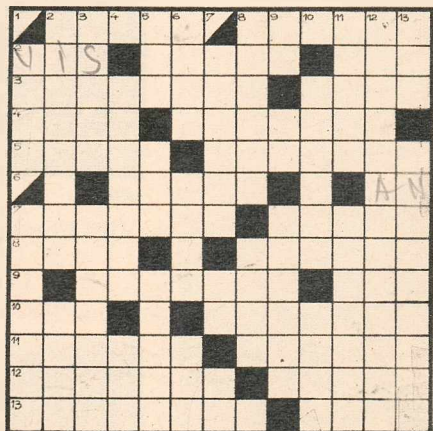
Nicolae STOIAN

ANTOLOGIE — REBUS

Începînd cu acest număr, redacția noastră își propune să ofere amatorilor de cuvinte încrucișate o serie de careuri care, dacă nu sînt cele mai bune dintr-o eventuală Antologie-Rebus, nu trebuie să lipsească în nici un caz din cuprinsul ei. Și afirmăm aceasta gîndindu-ne în primul rînd la faptul că orice antologie, din motive cunoscute și recunoscute, indiferent de competența și numărul celor ce o alcătuiesc, nu poate fi exhaustivă.

Așadar, vom alege dintre creațiile celor aproape 50 de ani de componistică rebusistă careuri reprezentative ale diverselor stiluri, modalități de tratare și tematicii abordate, criteriul nostru fiind, așa cum este și normal, valoarea materialelor destinate prezentării. Numărul mare de publicații și, implicit, al jocurilor din care va trebui să alegem, constituie garanții serioase privind nivelul valoric al problemelor ce vi le vom propune spre instruire, autotestare sau pur și simplu spre deconectare.

Mai rămîne de spus că redacția își ia dreptul și își asumă răspunderea de a interveni asupra unor materiale acolo unde regulile actuale de gramatică și ortografie o vor cere, precum și în virtutea unor norme rebusiste formale, fără a altera sau denatura în vreun fel jocurile în esența lor. Dealtfel, aceste intervenții vor apărea cu alt caracter de literă în cadrul prezentării fiecărui material, sau se va atrage atenția, acolo unde va fi nevoie, că trebuie luate în considerație norme gramaticale, ortoepice și ortografice sau de tehnică rebusistă mai vechi. Tutorul dezlegătorilor, SUCCES!

bărbați fără pungă, la neveste cu buzunarul plin — Început și sfîrșit. 8) Zgîria pe Gea — Sută la sută! 9) Sinistrul croitor — În dicționarul cartoforilor. 10) Faci o împărțire și afli ce cauți (8) — Un desen cu care poți sparge capul cuiva. 11) E de dorit să fie cît mai gol — La ambasadă. 12) Infanterist cu plețe și sineață — Apis... sau femeia adorată (pl.). 13) Aa! Uite lume nouă! — Bun venit (arh.).

VERTICAL: 1) Aer grăbit (8) — Apă sinucigașă. 2) Căutați-l pe lista de bucate a canibalilor — Om fără ombilic. 3) Oile Domnului aclamînd ... — Eliberare din închisoare. 4) Trăiesc din apă (od.) — Alb la față. 5) Pronume — Haită de căței (ort. veche) — Raci berci. 6) Curge-n cizmă — Programul O.R.L. — I se sug picioarele și i se mîncă coada. 7) Drumurile bețivului — Dig spart! — Element din natură! 8) Cele mai curate vase — Casa florilor. 9) Laș și fără suflet! — Căutați-o în lună — Fără nici o pată (pl.). 10) Ca un piept de atlet — Tîrm ca nume propriu (de localitate). 11) Odaie cu trei pereți — Puțin de tot (dim.). 12) Adversarii (!) amiralilor. 13) Cu bumbac în urechi — N-are pe vino-ncoace.

Nory BEDIGHIAN (Rebus, 15 iulie 1937)

Dezlegarea jocului «POLISPORTIVĂ», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) PARAȘUTIȘTI. 2) APĂRĂTORI — N. 3) SĂRITURĂ — GS. 4) AȚIPI — START. 5) ITARI — ILER. 6) ACAȚA — POTOU. 7) RATA — MANIAC. 8) C — A — TOLĂNIT. 9) AF — FITIL — EO. 10) DEPOSDAT — R. 11) AMICALE — ASI.

miscellanea

ORIZONTAL: 1) Prima femeie ce ne iese în cale — Termos rural. 2) Cinematograf sub plapumă — Dă glas mașelor — Păr... concentrat. 3) Pornește cu doi ași și comiți o crimă — O notă aparte. 4) Fată pusă pe note de Pergolose — Cînd cerul și marea se întînesc. 5) Jazz în clopotniță — Perfectul simplu, persoana a III-a de la... inima romanilor. 6) Biberone pentru pui de cuci — Satelitul pămîntului înmulțit cu 12. 7) La

rigiditatea nu naște legalitate

Iată ce-a pățit Ion Musta (55 de ani, pensionat de boală) din comuna Răcăjdia nr. 38 (județul Caraș-Severin):

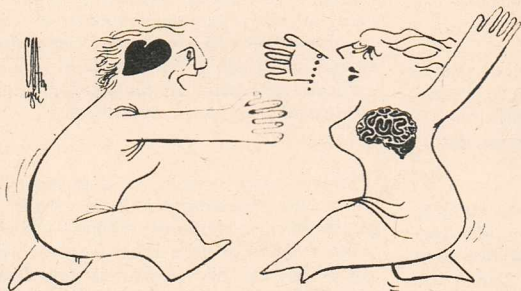
«În ziua de 1 decembrie 1973 am călătorit împreună cu soția mea pînă în comuna Birliște. La halta C.F.R. «Răcăjdiuța», cum era normal, am cerut bilete pînă în locul în care voiam să ne ducem, dar ni s-a răspuns că nu se găsesc bilete pentru stațiile Birliște, Milcoveni, lam (ultimele două fiind mai îndepărtate) de aproape trei săptămîni. Tovarășul de la casă ne-a dat bilete pînă la Vrâniuți (o singură stație înainte de Birliște), costul biletului fiind de 3 lei în loc de 5 lei, cît costă pînă la Birliște. Pe drum însă am avut neplăceri. I-am spus limpede controlorului că n-avem bilete decît pînă la Vrâniuți (din proprie inițiativă i-am spus-o) și l-am rugat să ne dea dumnealui diferență, pentru mai departe. Dumnealui, categoric, nu și nu! Să coborîm la Vrâniuți, să luăm de-acolo, dar cum să coborî (știa prea bine și controlorul ca era riscant ceea ce pretindea) cînd trenul stă cît stă... N-am coborît, nici pentru bilete, nici altminteri, pentru că și eu, și soția mea, sîntem suferinzi, și nici prea tineri nu sîntem, iar halta din Vrâniuți se află la o mare distanță de sat, greu, dacă nu imposibil, de străbătut de către noi. Și-apoi am socotit că nu sîntem noi vinovați de faptul că, în toate stațiile C.F.R.-ului nu se găsesc bilete pentru orice altă stație. Ce-a urmat? În clipa în care trenul s-a pus în mișcare, părăsind stația Vrâniuți, controlorul a venit iarăși la noi, cerîndu-ne, apăsă, buletinele de identitate pentru întocmirea proceselor verbale de contravenție. Bineînțeles am depus contestație (înfățișînd, în amănunt, tot ce s-a întîmplat și arătînd sursa contravenției), dar Divizia comercială C.F.R.-Timișoara ne-a respins-o la amîndoi, culmea... fiindcă n-are temei legal. Și deci sîntem buni de plată cîte 120 de lei de căciulă. Merg în gara Răcăjdia, plătesc, căci în viața mea n-am avut, niciodată, «contravenții», pierd dintr-un foc 240 de lei, dar mă doare sufletul nu numai de bani (că-s pensionar), ci — mai ales, jur! — de lipsa de dreptate a celor prin mîna cărora am trecut: casierul, controlorul, cine știe ce tovarăș dintr-un birou al Diviziei comerciale C.F.R.-Timișoara. Cerem dreptate».

Într-adevăr, cazul lui Ion Musta și al soției sale e strigător la cer (fără să fie, implicate, într-insul, cine știe ce... milioane de lei pierdute, risipite). Dar este de neconceput — și de neadmis! — ca doi oameni vîrstnici să suporte o asemenea cheltuială, plus rușinea, cînd, la mîntea cocoșului, vina aparține chiar aceluia care, «intransigent», aplică amenda (și respinge... contestația): C.F.R.-ului.

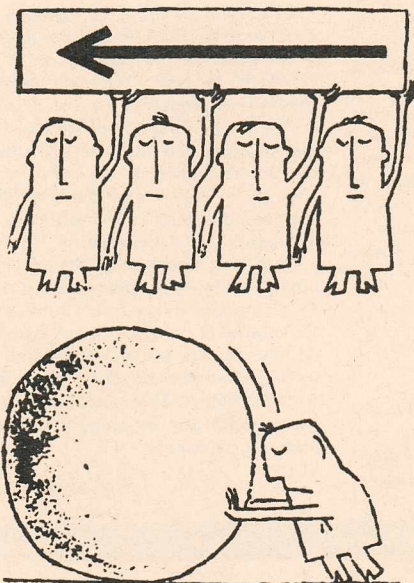
Cred că este vorba, la mijloc, și de o anume greșită înțelegere a autorității. Nu o dată ne aflăm la un ghișeu sau într-o oarecare împrejurare, în care reprezentantul unei instituții, așadar reprezentînd pentru mine, cetățean, întreaga instituție se face că n-aude, nu vede ansamblul problemei, aplică trunchiat, rigid dispozițiile. atenție! nu legal, ci rigid (și nu-i deloc totuna!), căci — s-a văzut în situația lui I.M. — rigiditatea nu naște legalitate decît aparent, dimpotrivă chiar, o sapă, favorizează nedreptatea. Să presupunem că onorabilul controlor de tren n-a avut încotro, că sufletul lui de om, cît are, nu s-a îndurat să întreprindă ceva (în limitele legalității și ale dreptății cetățeanului) pentru doi vîrstnici călători... Cel care însă a pus — opac la strigătul venit dintr-o comună, dintr-un ungher de țară însă strigăt cînstit — o caligrafică apostilă («Contestația n-are temei legal») nu merită nici o circumstanță atenuantă! Așteptăm — pe temeiuri legale — un răspuns prompt.

Mihai STOIAN

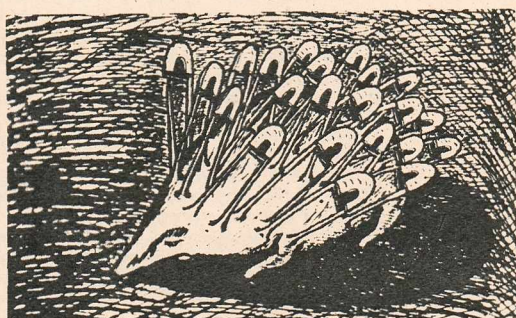
N. CLAUDIU

BOUR

PIM

ANTON DRAGOȘ

RACUL

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ

să ridem cu... EI

- «Un drum, dacă te oprești la mijlocul lui sau mai înainte de țintă, înseamnă că nu l-ai dus la capăt». (Gide)
- «De foarte multe ori am spus povesti scornite de mine, dar foarte rar am mințit». (Rousseau)
- «Mama Sultana, care murise fată, avea, când i-a dat-o, 80 de ani». (Arghezi)
- «Crescură și se iubiră mai cu seamă în mijlocul verzelor». (Zola)
- «În sfârșit, niciodată n-a fost un incendiu atît de pustitor, ca să nu mai rămînă cite ceva și pentru alt incendiu». (Seneca)
- «Iată casa unde locuiește muncitorul care și-a rupt piciorul reparînd placa de pe casa unde a locuit Danton». (Giraudoux)
- «Defunctul purtase un ochi de sticlă și murise cu el deschis». (Arghezi)
- «Numai că metafora cameristei reprezintă soluția unei probleme de limbaj, caracteristică pentru starea sufletească în care se afla camerista în acel moment». (Croce)
- «Nimic pe toți dușmanii patriei, chiar și pe cei bine intenționați». (Feuchtwanger)
- «Dacă sinteți cumva prost, în ce fel să fiți poftit afară?». (Stendhal)

Mircea CONSTANTINESCU

mic dicționar altfel

- ABECEDAR:** Cum-necum, ajunge în mintea copiilor.
- ACCENT:** În orice ocazie se ține de cuvînt.
- ACTOR:** Îi arde de joacă în timpul serviciului.
- ACUZATIV:** Un caz grav cu toate că nu s-a întîmplat nimic.
- ADAM:** Un om care nu și-a înșelat niciodată nevasta.
- AISBERG:** Un bloc fără încălzire centrală.
- AMATOR:** Profesionalist în timpul liber.
- APIS:** Un încornorat celebru, bou în toată legea.
- ARICI:** Cactus ambulant.
- ATU:** O apariție de valoare în lumea cărților.

Compus de Toma MICHINICI

RETRAGE-TE ÎNAINTE

Ce se întîmplă cu umorul? Nu aș putea spune mare lucru, deoarece nu se face mare lucru pentru umor. Cei care se ocupă și selectează creațiile umoristice — nu mă refer numai la caricatură! — nu au umor, ei fac din asta o problemă personală. Minteä unui caricaturist poate fi comparată cu un computer. Introduci o temă, uitate un exemplu, cămila, iei tema și într-o oră faci o sută de caricaturi despre cămile. Unele pot fi foarte bune, chiar publicabile. Pentru mine însă, și mai ales pentru cititori, cămilele nu intră într-o sferă reală de interes, nu prezintă importanță. Cred că am fost destul de explicit fără să mai dau exemple de oameni care mai publică pe teme ca «izolat pe insulă», «umbra» omului, «pila» în sensul de relații, subiecte tocite și stătute.

MATTY, CE SE ÎNTÎMPLĂ CU UMORUL

De fapt, cînd ajungi la o oarecare popularitate, cînd ai dreptul să spui că ești umorist, trebuie să te supui unei autocenzuri riguroase, ai obligația să fii foarte cinstit cu tine însuși și cu ceilalți, să fii corect ca artist. Românul este plin de umor. Mai rar doi români care se întîlnesc ca să-și spună, de pildă, versuri, dar la fiecare pas dai de oameni care fac schimb de anecdote, de glume, de calambururi.

Ce cred despre umorul meu? Încerc un umor generos, sper că este inteligent, practic, convins fiind că o glumă trebuie să plutească în aer, să circule printre oameni ca o vorbă iubită. Despre umorul cerebral? Nu-i contest valoarea, dar îl consider mai mult un exercițiu.

Ar mai trebui să se publice numai umor de bună calitate, să se acorde mai multă atenție tinerilor umoriști care trebuie formați ca adevărați meseriași. Revista «Orizont» din Timișoara, de exemplu, a dedicat recent un număr întreg satirei și umorului și experimentul a reușit.

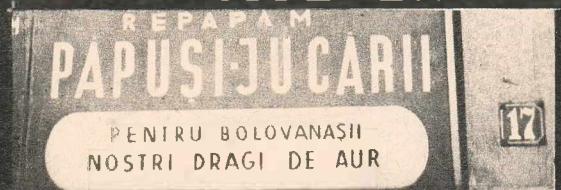
Actuala revistă a noastră de satiră și umor? O compar cu o colecție de deșeuri, iertată fie-mi îndrăzneala. Îi lipsește culoarea, bate pasul pe loc de ani de zile cu aceleași bancuri răsuflate. Chiar dacă are un tiraj mare nu înseamnă că este o revistă bună. Doamne ferește! Cînd e zăduf afară și ți-e sete, bei și o sticlă de Pepsi caldă, dar asta nu înseamnă că te-ai răcorit și că ți-a plăcut...

Ce înseamnă umorul? Foarte greu de dat o definiție!... Este, poate, sarea care se pune în bucate; iar nouă, românilor, ne place să mîncăm tare sărat...

Paginii «Racul» din revista «Flacăra»? Îi doresc să meargă înainte.

FORMULA POMPOASĂ A UNUI LAȘ: PROMITEM CĂ NU VOM DA ÎNAPOI DECÎT ÎN FATA DIFICULTĂȚILOR.

UMOR INVOLUNTAR

Un Eldorado insolit, situat — în atenția tuturor amatorilor — în București, pe strada Dreaptă, nr. 17...

rog să anunțați în revista «flacăra» viața mea

«Plângere. Subsemnata Gheorghe Elena, domiciliată în București, strada Profesor David Emmanuel nr. 8, sectorul 1, sint căsătorită din anul 1970 cu Gheorghe Nicolae care mă torturează și mă bate numai în cap și în plămâni și mă dă afară din casa unde locuiesc. Eu nu mai pot să stau în casă din cauza bătăilor, eu fiind și bolnavă și pensionată de boală. Soțul este alcoolic și bătăile sint din cauza alcoolului. De când m-am căsătorit, el încontinuu mă alungă afară din casă. Pentru ce am muncit eu 27 de ani? Pentru ca să fiu acum pe drumuri și bolnavă? Din 1970 am ajuns o epavă. Și asta fiindcă am fost un om corect și am muncit cinstit și am făcut mobilă și toate lucrurile necesare? Și acum să fiu pe drumuri? Să se ia o măsură pentru acest om, că eu nu mai pot sta în casă. Din cauză de bătăi și de izgonire îmi este viața în pericol. Eu stau și la subsol și pot să fiu moartă, că tot timpul sint amenințată cu crimă. Procuratura știe aceste probleme foarte dureroase, dar eu tot timpul sint pe drumuri, bolnavă. Și locuința este dată de la mine de la serviciu.

Sint un om necăjit, nu am unde să mă duc, nu am pe nimeni și stau afară pe timp de iarnă. Rog să anunțați în «Flacăra» viața mea».

Așadar, un om, un cetățean, un om necăjit care nu are pe nimeni pe lume, se adresează revistei noastre într-o problemă vitală.

Primim numeroase asemenea scrisori, dar, din păcate — și din motive absolut obiective — posibilitățile noastre de a interveni sint limitate sau de-a dreptul nule. Aceasta fie pentru că este în curs o anumită procedură judiciară și noi nu ne putem substitui justi-

ției, fie pentru că sint vizate neînțelegeri familiale, uneori foarte grave, asupra cărora însă nu avem cădere să ne pronunțăm. S-ar parea că așa se prezintă lucrurile și în cazul de față. Și totuși...

Ce-am aflat? Că, de pildă, noaptea de 12 spre 13 februarie tovarăsa Elena Gheorghe a petrecut-o pe o bancă în curte, pînă la ora 2, cînd unui vecin i s-a făcut milă și a luat-o la el.

Că adesea e nevoită să fugă din casă pe geam în toilul nopții, în papuci sau în picioarele goale. Noaptea. În frig.

Că de Anul nou a fost bătută pînă cînd arăta «ca o geantă neagră».

Că Gheorghe Nicolae a mai fost internat la Spitalul nr. 9, prin ordonanță a procuraturii, pentru dezalcoolizare (are fișă medicală «în regulă»), dar că, din motive misterioase, și-a făcut din nou apariția la domiciliu, radios, doar după opt zile. Cine și de ce i-a dat drumul? Nimeni nu știe. Singurul lucru care se știe este că o cură de dezalcoolizare durează mult.

Că Gheorghe Nicolae a fugărit și a încercat să-l bată pe medicul de la Policlinica Batiștei care i-a făcut formele de internare; că a amenințat pe sectorist că-i «arată lui» dacă se amestecă în treburile sale și că, în general, el amenință în dreapta și-n stînga. Astfel, la Grupul de întreprinderi de gospodărie comunală, directorul, inginerul Lupău, ne-a spus: «Vă interesați de salariatul nostru, mecanicul fochist Gheorghe Nicolae? Ah, da, este acela care acum două zile, beat mort, a amenințat-o cu bătaia pe directoarea școlii noastre de calificare, Doina Dragomir. Mai vreți și alte amănunte?»

Am discutat cu Elena Gheorghe.

— De ce nu divorțați, dacă situația a devenit intolerabilă?

— Asa mi-au spus și tovarășii de la procuratură.

— Și atunci?

— Vedeți dumneavoastră, trebuie taxe de judecată. Eu am fost îngrijitoare la o școală de pe strada Traian și am o pensie mică, de boală. Ca să fiu scutită de taxe pentru divorț, acum alerg după niste acte.

— Și miliția?

— Și procuratura și miliția s-au comportat omenos, m-au înțeles și mi-au dat sprijin. Acum se fac noi forme pentru internarea soțului, pentru dezalcoolizare. Dar și asta cere timp.

L-am întrebat pe sectorist, plutonierul adjutant Ion Chiriac:

— Ce credeți, Nicolae Gheorghe e responsabil?

— Desigur, alcoolismul e o boală. Nicolae Gheorghe are o fișă medicală; o am aici în față. Dar afirm că este responsabil. Am stat de multe ori de vorbă cu el. Știe foarte bine să evite un bucluc prea mare, care ar avea urmări pentru el. Și apoi este salariat. Un fochist iresponsabil ar putea provoca accidente. N-a făcut-o pînă acum. Atunci?

Atunci se pare că lucrurile se prezintă ceva mai simplu. Cu citva timp în urmă, în fața casei din strada Profesor David Emmanuel 8 s-a oprit o «Dacie 1300», din care au descins un domn impozant și «o doamnă bine». Nepoata și unchiul. Unchiul i s-a adresat lui Nicolae Gheorghe:

— Ce faci, căpitane?

— Păi, să vedeți, de fapt... Eu nu sint căpitan, ci altcineva, o rudă. Și, de fapt, eu nu vă cunosc.

— Se poate, domnule Gheorghe? Nu mă cunoști? Ei bine, ai să mă cunoști.

Nu cu mult în urmă Nicolae Gheorghe a făcut o cucerire galantă: s-a prezentat drept

căpitan, om serios și dornic să-și întemeieze o familie, să aibă copii... Totul a mers ca pe roate — minus surpriza unchiului că dom' căpitan nu e căpitan. Oricum, a rezultat, se pare, un copil. «Familia paralelă» n-are casă: în schimb Elena Gheorghe are, căci contractul de închiriere e pe numele ei. Nu s-ar «aranja» oare totul de minune dacă titulara contractului ar părăsi domiciliul?

Scriem toate acestea cu o stringere de inimă. Sint probleme personale, care își pot găsi soluția prin tratament medical — la urma urmei e vorba și de o boală — prin divorț sau pe alte căi. Nu e misiunea unei reviste să dezlege izele, dar credem că orice asemenea «incurcături» se pot rezolva și pe căi legale, civilizate. De fapt, pentru aceasta pledăm în articol. Nimic nu poate justifica violența, cruzimea față de om. Față de o asemenea situație nimeni nu trebuie să rămînă cu brațele încrucișate.

Gheorghe Nicolae nu trăiește în jungla Amazonului, ci în plin centrul Bucureștiului. El lucrează într-un colectiv, la G.I.G.C., nu în Mato Grosso. Nu l-au discutat încă tovarășii săi deoarece «a fost de prea puțină vreme mutat în secția noastră» — ne-a spus maistrul său. N-a venit oare vremea ca tovarășii săi de muncă să caute să ajute, să intervină, să se ocupe — cu tact și cu eficiență — și de comportarea lui? Firește, omul e bolnav, dar aceasta nu scuză totul.

Și, în fine, există un colectiv mai larg, care, pînă la rezolvarea definitivă, juridică, credem că poate exercita o anumită influență. Ne referim la cititorii revistei noastre — și ei nu sint tocmai puțini. Poate unii din ei ar jertfi cîteva minute din timpul lor pentru a-i scrie Eleni Gheorghe. Nu de alta, dar să nu se simtă atît de singură cînd stă acolo, noaptea, pe bancă.

Lionel NIȚESCU

FLACĂRA SERIAL

DRAME ÎN LARGUL OCEANULUI

adevărul despre «torrey canyon»(III)

...Ne aflăm în ziua de 28 martie 1967, cerul e închis și o burniță mărunță, aproape invizibilă, bîntuie litoralul apropiat. Vremea mohorită nu împiedică miile de oameni înarmați cu binocluri să umple falezele, unde țărani localnici îi lăseseră să intre contra unei «taxe» de 6 penny. Toată lumea știa că are să se mai întimple ceva cu «Torrey Canyon». Într-adevăr, nu peste mult timp, opt «Bucaneers» — bireactoare de luptă — aduse din Scoția, cu 1 000 km/oră, s-au apropiat în șir indian apoi, coborînd în picaj, la 800 metri, au lansat bombe incendiare de 500 kilograme. Abia cel de-al treilea avion a atins ținta. A țîșnit o flăcără albă, care îndată s-a colorat în roșu, apoi s-a iscat un fum negru, care s-a ridicat, ca o coloană cenușie, pînă la 1 000 metri înălțime.

Se făcuse ora patru după-amiază. Miile de spectatori — cărora li se părea că retrăiesc zilele triste ale «bătăliei Angliei» — își îndreptau întreaga baterie de aparate cinematografice și fotografice asupra acestui spectacol incendiar.

De fapt, «atacul» celor opt bireactoare nu a reușit, pentru că focul nu s-a aprins ca lumea. De aceea a fost nevoie de o altă formație. De astă dată 20 de «Hunters» cu reacție, care s-au năpustit în zbor razant cu supratăța apei, la mai puțin de 300 metri, lansînd rachete cu napalm asupra epavei nemișcate care, învîlăuită în nori de fum, se încăpățîna să rămînă întreagă. Și nu numai atît. Flăcările păleau și amenințau să se stingă.

— Nu înțeleg — făcu un englez roșcovan, cu favoriți stufoși, aflat printre cei de față — de ce au adus vinătoarea? Nici nu pot să bombardeze ca lumea!

— De fapt nici nu bombardează! — spuse un altul. Își aruncă doar rezervoarele suplimentare, încercate cu benzină de aviație, ca să întepescă focul...

— Bine... dar bombe incendiare, dar rachetele cu napalm, la ce au folosit?

Englezul roșcovan cu favoriți stufoși părea gata să plîngă văzînd atîta risipă.

— Poate ca să aprindă păcura ce se mai găsește încă în rezervoarele vasului...

Și, într-adevăr, flăcările, la suprafața apei, erau timide și sărăcicioase. Ici și colo țîșneau limbi roșii de foc. În schimb, fum era peste tot, iar zarea era joasă și întunecată.

După o scurtă vreme au reapărut avioanele de luptă «Bucaneers», care au lansat din nou asupra epavei 2 000 kilograme bombe fiecare.

— Totuși — făcu englezul cu favoriți roșii — am auzit că s-a mai făcut așa ceva unui petrolier în Golful Persic, unul «Gilbert», și se spune că ar fi ars și pe urmă s-a scufundat...

«MAREEA NEAGRĂ» PUTEA FI EVITATĂ!

Dar «Torrey Canyon» refuza cu încăpăținare să se scufunde de tot. Partea din spate se rupse în timpul bombardamentului și alunecase în valuri, însă din restul epavei, bine fixată pe stînci, continua să se scurgă petrol, iar acest petrol nu voia să ardă.

28 martie 1967. Se făcuse seară. Ultimele avioane se retrăgeau odată cu ultimele scăpări de lumină ale zilei. Pe mare mai rămîneau cîteva petice aprinse care se loveau de stînci.

După o zi sau două au început să se audă tot soiul de zvonuri. Specialiști navali și petrolieri de înaltă calificare au afirmat că bombardamentul aerian a fost o... eroare gravă, comisă sub presiunea opiniei publice îngrozite, un «remediu» mai periculos decît însuși răul pe care trebuia să-l combată.

— Bine, dar... petrolierul care a ars în Golful Persic?

— «Gilbert»? Da, a ars — dar asta a durat două luni și, chiar acolo, petrolul, deși înfierbîntat de soare, n-a ars pînă la ultimul strop!

— Înseamnă că s-a comis o greșeală monstruoasă!

— Da, din păcate!

După bombardament s-au revărsat în valuri încă 80 000 tone de petrol, pe lîngă cele 40 000 de la început. În cele din urmă, experții au stabilit că o foarte mare parte a țîțeiului ar fi putut fi perfect transbordată, prin repompare, în alte vase mai mici. «Torrey Canyon», chiar spîntecat de stînci, ar fi putut să mai reziste timpul necesar acestei operații. Ar fi fost nevoie doar să se aștepte îmblizirea valurilor.

N-a trecut mult și vremea s-a liniștit. Dar era prea tîrziu.

Furia valurilor și, mai ales, spaima oarbă a oamenilor au întregit rezultatul nefast al

neglijenței echipajului, ucigînd pentru a doua oară — definitiv — pe «Torrey Canyon»...

Și nu numai pierderea acestui vas ultra-modern putea fi evitată, ci și faimoasa «maree neagră», care a devenit, între timp, simbolul amenințător al crimelor omului împotriva naturii.

«andrea doria», la întîlnirea cu destinul

Multe dintre zările de mare tiraj ale lumii au apărut în ziua de 26 iulie 1956 cu titluri ca acestea: «Andrea Doria în pericol!» «Andrea Doria se scufundă!» «Dispăruți de pe Andrea Doria!»

În cercurile navale, nimănui nu-i venea să creadă că e cu puțință ca «Andrea Doria», cel mai frumos și mai modern vas de pasageri al Italiei (29 000 tone, zeci de mii cai-putere, locuri pentru 1150 de pasageri și 575 de membri ai echipajului), poate suferi un accident grav de navigație. Într-adevăr, era de neconceput, întrucît «Andrea Doria» era «garantată» insubmersibil: 10 pereți perpendiculari din cel mai puternic oțel despărțeau vasul în 11 compartimente absolut etanșe; apăsarea unui simplu buton la punctul de comandă al navei era de ajuns pentru ca toate ușile intermediare să se închidă ermetic. Cu două compartimente complet inundate, vasul putea să navigheze în deplină siguranță pînă la cel mai apropiat port, iar cu mai multe compartimente inundate nu mai putea naviga, dar nici nu se scufunda.

UN EXERCIȚIU FĂRĂ ROST

Instalațiile de sonar și radar ofereau vasului posibilitatea de a se deplasa în condiții de absolută siguranță și pe timp de ceață și în noaptea cea mai neagră. Pe deasupra, «Andrea Doria» se afla sub comanda unui om de nădejde — Pietro Calamai — un bătrîn lup de mare care se trăgea dintr-o familie de marinari și avea în urma lui o viață întreagă de navigație. Calamai împlinea vîrsta de 60 de ani și urma să iasă la pensie — după optzeci de traversări ale Atlanticului la comanda lui «Andrea Doria». Încă de la plecarea din Italia, timpul fusese

magnific, cu un soare cald, o adevărată vară mediteraneană. Toată lumea era veselă. La Gibraltar fusese organizat un bal în timpul căruia s-a dansat cu frenezie. Instrucțiunile generale ale vasului cereau ca echipajul să facă totul pentru ca pasagerii să se simtă cît mai bine. Aceleași instrucțiuni cereau însă — în mod expres — ca la o zi după ieșirea din ultimul port european să se facă un exercițiu de salvare, o distribuie a locurilor în bărcile de salvare, o îmbrăcare a centurilor de salvare ș.a.m.d. Cele dintîi instrucțiuni au fost respectate cu... meticulozitate. Cele din urmă însă au stîrnit hazul unora și indignarea altora: «Să fim serioși! Ce rost are un asemenea exercițiu pe un vas care nu se poate scufunda!»

Avea sau nu avea rost, oricum, căpitanul Calamai a acceptat ca exercițiul să fie anulat. Și toată lumea a răsuflat ușurată: o treabă neplăcută și un timp irosit zadarnic fusese evitat!

Parcă și oceanul era de acord cu această înlesnire. În toate cele șase zile ale traversării n-a fost semnalat nici un fel de incident, nici o furtună.

Seara de 25 iulie 1956 era ultima petrecută în larg, înainte de acostare în portul New York. În cinstea evenimentului a fost organizat un mare dîneu de adio, urmat de un bal mascat. Toate femeile s-au făcut frumoase și elegante. Bărbații s-au pregătit și ei și, odată cu lăsarea nopții, petrecerea a început. În acele clipe, cu toate luminile aprinse, răspîndind în jur valuri de melodii vesele, «Andrea Doria» se apropia cu 20 de mile pe oră de destinul care-i era rezervat, destinul tăcut și sumbru care îi ieșea în întîmpinare din întunericul nopții. «Destinul» avea, de astă dată, înfățișarea pachetului suedez «Stockholm», plecat cu o zi înainte din New York, care se îndrepta spre Europa cu destinația Copenhaga și Göteborg. «Stockholm» (15 000 de tone) era un vas extrem de puternic, mare și nou, fiind considerată cea mai frumoasă navă a liniilor suedeze. Confortul, luxul, dotarea tehnică le avea excepționale, ca și viteza. Etrava — partea dinaintea vasului — fusese recent întărită, special pentru navigația în mările nordului, bîntuite de ghețari, astfel încît devenise tăioasă ca un cuțit.

Aurel CRISTIAN

(Va urma)

În rîndurile ce urmează veți lua cunoștință de cazul M. Lupescu, caz ce nu caracterizează conținutul scrisorilor adresate «Flacării». Sînt puțini cei din categoria «eroului» nostru, în care răbdarea redactorilor este pusă la încercare, pierzîndu-și timpul în mod inutil. De aceea vom publica, atunci cînd este cazul, și asemenea situații.

Tovarășe Lupescu,

Ne-ați adresat un memoriu dactilografiat la un rînd, întins pe 5 pagini. În susținere ați mai adăugat alte 14; copii de scrisori de familie și copii după niște anonime primite de dumneavoastră.

Un adevărat dosar din care am reținut următoarele lucruri deloc simple:

1) Că doriți să vă «salvați» copilul din «ghearele» mamei sale (soția dumneavoastră) și ale bunicilor săi (socrii dumneavoastră);
2) ...că vreți să vă «smulgeți» soția de sub «influența nefastă» a părinților ei, care o «împing» pe căi greșite;
3) ...că ar fi foarte nimerit ca familia Petrescu să-și «abandoneze» fiica și nepotul și să plece unde-or ști...;

4) ...că noi — ca reprezentanți ai opiniei publice — ar trebui să fim mîna-forțe care să accelereze toate astea... (cerem scuze cititorilor noștri pentru abuzul de ghilimele, care oarecum anticipează...)

Ați încercat să ne convingeți. Calculul nu era deloc rău întocmit. Ar fi putut fi chiar de mai mare efect dacă unele lucruri nu ne-ar fi pus pe gînduri încă din capul locului.

Mai întîi am constatat că așa-zisele anonime, care vă defăimau soția și pe socri, nu erau deloc ale unor necunoscuți ci aveau unul și același autor: MARIN LUPESCU, adică dumneavoastră.

Și așa am început să înregistrăm necondanțate.

Fiul dumneavoastră Dragoș, bine dezvoltat, vioi și sănătos se bucură de o emo-

ționantă atenție și îngrijire.

În schimb nu ne-a plăcut deloc unde a stat în perioada cînd prima instanță vi-a încredințase dumneavoastră. Nu ne-au plăcut nici cum arătau hăinuțele cu care a fost găsit. Îmbrăcămintea lui de atunci, păstrată în starea inițială, așa cum le-am văzut, ar fi tocmai bune ca piese de rezistență într-un muzeu al neglijenței.

Cît despre «ghearele soției» și ale socrilor nu ne-a fost dat să le descoperim. Facem nostra culpa!

Nici în ceea ce privește «nefasta influență» a socrilor asupra fiicei lor, nu se poate spune că am fost mai norocoși.

Dealtfel era greu să convingeți pe cineva — cu noi sigur n-ați reușit — că o mamă, care mai bine de douăzeci de ani și-a educat fiica în ideea de a-și păstra nevinovăția pînă la mărițiș, tocmai acum să se schimbe și s-o împingă pe drumul rușinos al decăderii...

Pe cît de neadevărat, pe atît de absurd! Și un supliment nu mai puțin convingător, excelențele referințe și aprecieri ale celor ce vă cunosc sotia!

Cît despre familia Petrescu, socrii dumneavoastră, ne-au apărut ca niște bătrîni tare cumsecade, care văd în singurul lor copil tot ce au mai scump.

Îi vreți evacuați din casa pe care fiica lor a contractat-o și o achită în continuare, conținînd desigur și pe ajutorul lor!

Am mai dedus însă și alte lucruri. Erați la sfîrșitul celui de-al patrulea deceniu de viață și doreați să realizați mult mai mult și

mai repede. Pentru asta ați căutat și contractat o căsătorie cu o fată foarte tînără, frumoasă, cuminte, gospodină etc.

Așa ați realizat un prim punct al «aspirațiilor» dumneavoastră personale: buletinul de București. Au urmat alte două: serviciul și aproape în același timp o locuință proprie, într-un bloc nou.

Ar fi trebuit să fiți mulțumit. Poate chiar fericit. Dar n-a fost așa. Pentru asta ați trecut la primele certuri, ciocniri și violențe, urmate de îmbolnăvirea soției, despărțirea de facto și procesul de divorț...

Doriți copilul pentru că asta, socotiți.

v-ar aduce desigur și atribuirea pe cale juridică a locuinței în exclusivitate. (Între timp ați intentat și pierdut procesul de evacuare a socrilor.)

Am stat și noi de vorbă o bună bucată de vreme. Ați transpirat și tremurat tot timpul. De ce?

Doar nu v-am spus nimic rău. Nici măcar nu v-am reproșat că ne-ați pus pe drumuri, cheltuind timp, energie și bani. V-am dat doar cîteva sfaturi de care, după cîte sîntem informați, n-ați profitat. Păcat! Astfel stînd lucrurile, nu pot încheia prezenta, precum aș fi dorit-o: Cu stimă,

I. PĂTRAȘCU

POȘTA REDACȚIEI

Viorel Ioan Popescu — com. Armeniș (Caraș-Severin): După ajutorul pe care vi l-am dat în pasul hotărîtor pe care l-ați făcut, avem mulțumirea de a afla vești cu adevărat bune, care confirmă justetea intervenției noastre.

Constanța Badea — com. Măldăeni (Teleorman): Revista noastră nu mijlocește schimbările de mărci poștale și nici de ilustrate.

Francisc Moraru — Petroșani (Hunedoara): Ne bucurăm că vi s-au aprobat abonamentele solicitate, fie și cu data de 1 aprilie 1974. Sperăm să nu fie o păcăleală.

Maria Panait — Cluj: Nu ne-ați spus nici cum se numește și nici la ce facultate este înscrisă fiica dumneavoastră dar, oricare ar fi răspunsurile date, tot la Ministerul Educației și Învățămîntului trebuia să vă adresați.

Auraz Cozma — com. Berca (Buzău): Că vînzătorii din unele unități comerciale se-nfruptă din produsele cetățenilor nu e bine, ca echipele de control obștesc nu se fac simțite e chiar rău, dar e de-a dreptul condamnatibil să nu faceți apel la secția economică a Inspectoratului județean Buzău al Ministerului de Interne, care e la doi pași de dumneavoastră.

Tatiana Burada — Slătioara (OT): Pentru obținerea adreselor interpretilor preferați, ați greșit adresa!

Iulia Airinei — București: IDEM, pentru actorul dumneavoastră preferat.

Prof. Ionela Dorian — Cluj: Dacă ar fi să consemnăm toate «perlele» descoperite de profesori în lucrările elevilor, ar trebui probabil să conțineați un colier de proporți uriașe. Mai condamnabile ni se par totuși virtuțile peritice ale celor care și-au terminat deja studiile!

Fănel Crăciun — Balș: Vedeți-vă liniștit de școală, rămîneți ca și pînă acum un pasionat iubitor al literaturii. Talentul de scriitor — dacă e real — se va manifesta.

Rodica Maiciu — Slatina: Mulțumim pentru aprecieri. Tema anchetei propuse de dumneavoastră — comportarea în diferite ocazii — a fost și este în atenția noastră (dar nu sub forma de lecții!)

Eugen Gerendas — Satu Mare: Ne-ați trimis o copie dactilografiată atît de stearsă încît, ca s-o descifrăm, ar fi trebuit să avem talente de ghicitori — și n-avem!

Silvia Giurgiu — Timișoara: În rubrica «Buletin de știri» din nr. 6 al revistei a apărut o eroare: în Timișoara nu există nici un hotel pe nume «Decebal». Facem cuvenita rectificare și vă mulțumim pentru semnalarea greșelii.

VIATA LUI GROCK RECLE CLOVNILOR

zilele fericite ale automobilului

Cel mai mare clown al tuturor timpurilor, Grock (pe numele lui adevărat ADRIAN WETTACH), s-a născut în 1880 într-un sat din Elveția: Reconville, din cantonul Berna și a murit în 1959, după ce mai mult de jumătate de secol a jucat în mai toate marile circuri ale lumii (Medrano, Schumann, Busch, Coliseu de Recreo etc.) ca și în marile teatre de varietăți și music-hall-uri din Europa și America (folies Bergere, Crystal Palace, Alhambra, Olympia etc.).

Regele clovnilor, omul care a făcut să ridă lumea întreagă, și-a întocmit spre sfîrșitul vieții memoriile, povestindu-și viața bogată în întîmplări și emoții, unde comical și tragicul se întrepătrund.

Amuzant și cu toată simplitatea se evocă aici amintirile unei existențe al cărei unic scop a fost acela de a face lumea să ridă.

Din copilăria petrecută în satul natal din Elveția și pînă la marile triumfuri internaționale, cite aventuri!

Dar Grock nu ar fi el însuși dar și-ar povesti viața fără a-i face să ridă pe cititori, așa cum a făcut să ridă și spectatorii.

I VIATA MEA DE CLOVN, PRIMA MEA PASIUNE

Sînt elvețian, dar am trei patrii ale căror limbi le vorbesc: Franța, Germania și Italia. De asemenea am trei pasiuni: automobilele, boxul și biliardul. Prima m-a costat o mulțime de bani, a doua mi-a adus mulți prieteni — nimic nu e mai profitabil pentru o adevărată prietenie decît o bătaie organizată — cît despre cea de-a treia slăbiciunea mea, ea mi-a procurat imense bucurii.

Apoi, mai sînt și clovn. Chiar și azi încă, în particular, mai comit unele clovnerii. Dacă cineva mă întreabă «ce mai faci?» — cu toți cei 72 de ani ai mei, îmi trec un picior la ceață și răspund: «multumesc, merge încă!»

Asta nu înseamnă că trebuie să fac peste tot și oriîcînd strîmbături. Le rezerv pentru copii. Dar îmi face plăcere să improvizez cîte o șotie și pentru cei mari, să-i fac să ridă. Îmi place să pun mereu aceeași întrebare în momentele cele mai neașteptate. Cînd cineva îmi zice: «O! domnule Grock, sînt încîntat că v-am cunoscut», îl întreb:

— De ce?

Sau:

— Vîno să ne vizitezi într-una din zile. Avem niște crini minunate în grădina.

— De ce?

Încercați și dumneavoastră o dată. Mutra pe care-o va face interlocutorul va însemna o sursă de bucurie pură.

Dar, ca să revin la cele trei pasiuni ale mele, repet că prima este automobilul. Conduc din anul 1900. Nu toată lumea se poate lăuda cu asta. Prima mea achiziție a fost un «Grégoire», marcă franceză de mult timp uitată. Inutil să mă întrebăți cît costa. Forma torpedo, deschisă bineînțeles, era la modă. Nu se inventase încă limuzina. Mașina mea avea patru cilindri, mari cît niște bidoane de lapte; pornea la manivelă și era echipată cu niște voluminoase faruri cu acetilenă. Dacă-ți uitai chibriturile acasă, trebuia să te adresezi unui trecător:

— Scuzați-mă. Aveți un chibrit? Aș vrea să-mi aprind farurile.

Ei, dar cînd era vorba să pornești, să fi văzut! Mereu aveam incheieturile luxate. Cîteodată trebuia să faci adevărate exerciții gimnastice, cît se poate de indicate cînd erai îmbrăcat în smocking sau în haine de seară! Puteai mereu să conțezi pe un cerc de curioși care asistau la această operație cu uimire.

Lucram la circul Medrano, la Paris. Bineînțeles, Grock cel de atunci nu era atît de bogat ca Grock cel de azi și cumpărarea mașinii îmi înghițise toate economiile. Asta nu micșora însă deloc dragostea ce i-o purtam. Vroiam și trebuia să mă remarc printre colegii mei. Eram primul artist din Paris posesor al unui automobil.

N-aveam răbdare să iau lecții de conducere. Nu. Voinicește și cu curaj, vînzătorul și cu mine ne-am urcat în ea și pe-aci țî-e drumul, am pornit-o pe cîmp. Timp de vreo oră am cot tras cu ochiul să prind manevrele ce le făcea șoferul meu. La întoarcere am condus eu, cu extremă prudență, dar am condus.

Ajunși în centrul orașului, simțeam cum devin nervos, confundam frîna cu acceleratorul sau cu ambreiajul. O trăsura se pregătea să-mi taie calea și, deși era încă destul de departe, m-am cramponat de volan și — nu fără orgoliu — am apăsat cu putere pe claxon. Cum

tot ce nu era motorizat fugea de mîncă pămîntul din fața unui automobil, ne-am întors la garaj teferi!

— Ei, se neliniști vînzătorul, aveți pretenția să șofați singur?

— Bineînțeles, mă simt foarte sigur pe mine. Totul s-a petrecut foarte bine. Dar vitezele nu erau sincronizate și ambreiajul nu funcționa atît de simplu ca azi. La plecare mașina țîșnea într-un salt înainte, iar cînd schimbai viteza aveai impresia că toate roțile dințate vor să plesnească.

Nimic senzațional nu a marcat reîntoarcerea mea la circul Medrano. Scăldat în sudoare și cu genunchii tremurîndi am coborît din mașină. N-am avut curajul să opresc motorul, pentru că nu eram sigur că-l voi putea porni. Slavă Domnului, cițiva colegi erau în poartă. S-au apropiat imediat.

— Ei, a cui e mașina asta?

— A mea.

Mi-era ciudă că nu puteam să-mi văd propria mea mutră. I-am lăsat pe colegi, simulînd că sînt grăbit. Am intrat în circ, m-am dus pînă la cabină unde n-aveam nimic de făcut. apoi am ieșit. În acest timp grupul se tot mărirea în jurul mașinii. Văzîndu-mă că mă apropii, toți s-au dat la o parte, cuprinși și de respect. Foarte mîndru, m-am urcat în mașină, nu fără a zîmbi admiratorilor mei. Citeam în privirile lor respectul rezervat marilor oameni de stat sau exploratorilor curajoși. Trebuia să nu mă fac de ris, dar calmul mă părăsise. Aveam trac. Manipulam vitezele, fără rezultat însă. Încet-încet mă cuprîndea furia: nu puteam să mă umplu de ridicol! Am pus levierul într-o poziție foarte hazardantă și am ambreiat. Mașina țîșni... dar înapoi și puțin a lipsit să nu calc vreo doi colegi.

— Atenție!, am strigat, căutînd să-mi regălesc măcar o parte din autoritatea compromisă.

Am reușit în cele din urmă să schimb viteza la timpul potrivit și, cu o ultimă zvîcnitură, mașina consimți să mă asculte.

Nu departe de circ cunoșteam un mic restaurant unde obișnuiau să vină mulți dintre colegii mei. Eu însumi luam masa acolo. Trebuia să merg. Aveam să întîlnesc desigur mulți colegi. Nu era nimeni afară. Am făcut să meargă motorul. Rezultatul nu s-a lăsat așteptat; ușa se deschise și nu numai colegii mei, dar chiar și patronul a apărut în prag. Am oprit contactul, am coborît din mașină și am intrat în restaurant.

— Ei, ce spuneți, vă place mașina mea?, am întrebat, făcînd-o pe indiferentul.

Limbile începuseră se se dezlege și, pînă la urmă, toți mă tratau cu o deferență necunoscută pînă atunci.

Proaspătul meu orgoliu de proprietar nu se

putea mulțumi cu un atît de restrîns cerc de admiratori, așa că mi-am continuat «turneul». Trebuia să-mi arăt mașina altor și altor cunoscuți și cel mai bun loc unde-i puteam întîlni era la «Globul», o adevărată cafenea de artiști, unde erai sigur că-i poți găsi la orice oră.

Trebuia să traversez un cartier destul de animat și am trăit astfel primul meu accident. La o rîspîntie, o trăsura cu un cal sosea în galop din dreapta mea. Am văzut-o prea tîrziu. Enervat, am confundat frîna cu acceleratorul și în loc să-mi continui drumul am frînat. Birjarul, la rîndul lui a frînat și el cît a putut, dar ne-am întîlnit la mijlocul rîspîntiei în așa fel încît calul mi-a venit deasupra. L-am împins cu cotul. Birjarul a sărit de pe locul său și aproape să mă îneco sub o cascadă de înjurături foarte pariziene.

Dacă un polițai ar fi avut fantezia să dea peste noi aș fi intrat într-un mare bucluc; n-aveam încă permis de conducere. Am coborît fără întîrziere și mi-am scos în mod vizibil portofelul din buzunar. Vederea acestuia l-a potolit pe birjar. A pipăit picioarele calului, să se asigure că nu suferise nici o stricăciune și — trăgîndu-și trăsura la rigolă — mă urmă în cafenea. Patru aperitive și 50 de franci au reglementat diferendul.

Acest accident mi-a dat de gîndit. Nu era bine să circul prin Paris fără permis de conducere. Am căutat un amic cu bune relații la autorități. Școli de șoferi nu existau pe atunci. Opt zile după ce am depus cererea de permis am fost convocat la examen.

Îmi amintesc și acum prima întrebare:

— «Ce faceți înainte de a vă urca în mașină?»

Cunoșteam răspunsul așteptat de examinatori.

— «Mă asigur de cantitatea de benzină conținută în rezervor» sau: «Controliez cauciucurile să fie în stare bună» etc.

Dar nu știu ce demon m-a împins și am răspuns:

— «Deschid portiera».

Examinatorul s-a simțit insultat. Drept care, m-a făcut să manevrez pe străzile cele mai frecventate din Paris, așezat lîngă mine, cu o mutră de parcă ar fi înghițit ulei de ricină.

Am condus cu sînge rece, ca un mecanic de locomotivă și am primit permisul. Odată în posesia acestuia, nu m-am dat înapoi de la nimic și bieții pietoni țîșneau din drumul meu ca să aterizeze pe trocurare. Automobilul trăia pe atunci zile fericite!

repostevire de

A. IOSEFINI

(Va urma)

lucruri concise, de importanță majoră

Referitor la scrisoarea elevei Persinaru Mirela, publicată sub titlul «Respectul care lipsește», în revista «Flacăra» din 26 ianuarie a.c., nu înțeleg de ce unii corespondenți (printre care și eleva Persinaru) aduc la cunoștința elevilor din întreaga țară unele probleme care pot fi rezolvate și pe alte căi, nu numai prin intermediul acestei reviste.

Crede eleva Persinaru că Roșu Marinela, colega sa, îl va stima într-o măsură mai mare pe profesorul de educație fizică pentru că atitudinea ei a fost criticată în «Flacăra»?

Ca o concluzie pentru toți corespondenții rubricii: *mai mult tact și mai puțină subiectivitate* (a nu se citi spirit de cocoloșeală!).

În încheiere, sper că tot mai mulți corespondenți ai revistei «Flacăra», participanți prin scrisorile lor la alcătuirea paginii elevului, ne vor prezenta lucruri concise, de importanță majoră, în legătură cu marile probleme ale adolescenței, ale vieții din școală, ale vieții sociale în general.

**Prodan Cornel, elev, anul IV
Liceul agricol Palas — Constanța**

un punct de vedere sentimental?

Doresc să aduc în discuție o problemă pe tema celor scrise de elevul Popovici Alecu din Bacău.

Stimate coleg din Bacău, sînt într-un totu de acord cu imaginea elevului plin de viață, frământat continuu de probleme, dar să nu generalizăm. Aș vrea să te întreb ce se vor

face acei elevi care, conduși de o sfințită nepăsare pentru viitorul lor, își mențin nivelul cunoștințelor pe linia de plutire?

Sînt elevi care învață numai pe considerentul că «astăzi lipsește x, sînt pe aceeași pagină, o să mă asculte» sau «cutare are trei note și eu numai una». Pentru ei, catalogul reprezintă singura și veritabila amenințare care-i menține pe linia de plutire.

Sistemul nou de învățămînt al cărui germe răsar este modern și eficient, dar ce se va alege de acești elevi care se vor vedea lipsiți de ultima cracă de care să se agățe?

**Bănică Lucian
elev, anul III — Roman**

transferul de informații

În ultima vreme s-a făcut tot mai mult observabil că manualele școlare cuprind cunoștințe excesiv de multe, deseori profesorul fiind nevoit să recurgă la proceduri de moment, mai mult sau mai puțin eficiente. Este necesară o structurare a materiei școlare în vederea unei asimilări cu sorti siguri de izbîndă. De exemplu, profesorul de matematică e de părere că un elev trebuie să se preocupe acasă de matematică timp de trei ore, cel de fizică solicită două ore pentru obiectul său, la fel și cel de chimie, și așa mai departe. Un elev conștiincios va încerca să învețe la toate materiile, dar nu va reuși perfect la nici una. Un elev mai puțin conștiincios privește mai întîi pe orar, apoi urmează: la asta am notă, o să mă scuz la asta, iar la asta plec. Ce diferență mai există atunci între un elev conștiincios și unul «ne»? Cel mult de intenții. La ce sînt bune intențiile? La... cadouri. Da, dar viitorul nostru este un «cadou» mult prea serios ca să ne permitem glume la adresa lui. Cred că transferul de informații profes-

or-elevi ar avea șanse maxime de succes dacă nu s-ar ține seama de o serie de amănunte inutile, de care, în cel mai bun caz, ne aducem aminte pînă a doua zi. Este timpul să se știe că memoria unui elev nu este o cămăruță cu pereți elastici și că o supraîncărcare a ei duce la rezultate de a căror perfecțiune avem dreptul să ne îndoim. Nu-mi place pasul care bate pe loc, dar nici nu întuiesc rostul lui atunci cînd înaintea pe un teren ce alunecă înapoi.

**Popovici Alecu
anul III D, Liceul «V. Alecsandri»
Bacău**

deopotrivă

Vine o vreme cînd nu mai rezisti și iei hotărîrea să pui în sfîrșit mîna pe ceva cu care se poate scrie, și să scrii simplu, așa cum simți tu, despre o problemă.

N-am reușit să mă hotărîsc să răspund mai repede celei eleve care își acuza generația de a-l prefera pe Elton John lui George Enescu. Dar trebuia să vă scriu acum pentru a întinde, prin intermediul dumneavoastră, mîna lui Octavian Nemira din Bîrlad.

Voi spune: toți cei care ați citit acele rînduri, luați-le și citiți-le de două ori, de trei ori, de fiecare dată cînd nu veți înțelege cine sîntem noi. Se mai puteau desigur adăuga și alte idei, dar ce e acolo e fără îndoială suficient.

Da! Sîntem sute sau mii cei care-i cunoaștem deopotrivă pe Jimi Hendrix și pe Frederic Chopin. Care vrem să ne consolidăm un drum frumos și drept în viață, și care ne agităm pentru a obține un bilet la

Gala «Săptămîinii». Care vrem să stim cît mai multe despre istoria României, și a Franței, și a Spaniei etc., și care nu înțelegem de ce lipsa cravatei albastre ne-ar împiedica în

Fotografie de Corneliu Dorin Gelep, elev, Craiova («VIS DE IARNĂ»)

FLACĂRA SERIAL

LUPTA CU NECUNOSCUTUL (IV)

Din amintirile unui criminalist

— În numărul trecut, tovarășe colonel Ceacănica, ați arătat că, după trei ani de la intrarea dumneavoastră în poliție, ați fost promovat șef al Brigăzii volante din Prefectura Poliției. Din lipsă de spațiu nu ați putut evoca, în același articol, cîteva cazuri mai deosebite din acea perioadă. Or, sînt convins că nu de asemenea cazuri ați dus lipsă de cînd vă aflați în fruntea binecunoscutei brigăzi.

— În adevăr. Deși la un moment dat în acea perioadă numărul furturilor din buzunare a marcat o simțitoare descreștere. Eram satisfăcut că dispăruse noianul de reclamații, că muncitorii nu se mai plîngeau că au fost jefuiți de întregul salariu pe care urmau să-l ducă familiei Dealțel, chiar o parte din infractori, hotărîți să se reintegreze în societate, ne ajutau în reprimarea foștilor lor «colegi» care constituiau încă un pericol social.

Semnificativă a fost acțiunea fructuoasă din Gara de Nord, care a dus la depistarea unui număr însemnat de delincvenți. Fusesem informat despre data și ora sosirii unui anumit tren din care trebuiau să coboare vreo 25 de hoți de buzunare, care se deplasaseră în diverse stațiuni pentru a opera nestingheriți, necunoscuți fiind de către poliția locală. În asemenea ocazii ei obișnuiau să se întîlnească într-un oraș sau altul pentru sărbătorirea «succesului» și apoi să-și continue drumul spre Capitală, cu prada asupra lor.

PRIMIRE DE POMINĂ ÎN GARA DE NORD

Conform planului nostru de acțiune, vreo 40 de agenți s-au plasat pe peron, pe două linii paralele, pentru a putea supraveghea ambele laturi ale fiecărui vagon. Echipa de doi avea ca obiectiv un anumit vagon; un alt grup forma un cordon la ieșirea de pe peron.

La sosirea trenului în Gara de Nord, surpriză de ambele părți! În timp ce borfașilor nu le venea să creadă că au căzut cu toții în cursă, agenții efectuau percheziții. Două valize pline de obiecte și bani ne-au dat mai mult

de lucru. Situație paradoxală: nu știam cum să-i identificăm pe păgubași, deși îi cunoșteam pe hoți! De obicei se întîmplă viceversa.

Unul dintre infractori, care nu se trezise încă din beție, ne-a declarat că în timp ce trenul se apropia de peron, văzînd cele două cordoane de agenți aliniați, a simțit un șoc. O speranță totuși mijea: poate în același tren s-o fi aflînd vreo delegație străină?! Un «confrate» i-a replicat însă că o astfel de delegație nu ar fi fost întîmpinată în gară de Brigada volantă!

Alți hoți ne-au declarat că au făcut haz de necaz, amuzîndu-i parcă grandioasa primire. S-a comentat, de asemenea, o împrejurare rar întîlnită: unul din grup i-a furat unui «coleg», pe care nu-l cunoștea, o valiză cu obiecte de valoare. Cînd hoțul a controlat valiza a găsit buletinul de identitate al păgubașului, recunoscînd în persoana acestuia pe un spîrgător de talie internațională. Culmea, hoțul jefuit — care furase, la rîndul său, valiza de la un cetățean străin! — ne-a mărturisit că-l afectase atît de mult furtul valizei, încît a reclamat cazul la biroul de poliție al unei gări, zicîndu-și că, nefiind recunoscut acolo, nu risca nimic. Și apoi ne-a povestit cît de indignat s-a simțit de faptul că poliția nu dăduse de urma valizei, ca răspuns la solicitarea sa...

«87» NE DĂ DE FURCĂ

— Care a fost cel mai deosebit caz pe care l-ați rezolvat în perioada cînd ați fost șeful Brigăzii volante?

— Faptele s-au petrecut în 1948. Atunci, în vecinătatea Bucureștiului, exista penitenciarul Plătărești, destinat aproape în exclusivitate hoților de buzunare, escrocilor și prostituatelor. Încă din acea vreme în penitenciar se instituise dreptul la muncă, scontîndu-se ca pe această cale reeducarea să se realizeze mai puțin lent.

Cazul despre care vă vorbesc a debutat cu un banal furt din poșetă.

După ce victima ne-a prezentat o reclamație, i s-a pus la dispoziție, conform uzanței,

albumul fotografic al recidiviștilor care aveau un mod de operare asemănător cu cel relatat de reclamantă. M-am bucurat cînd păgubașa, fără nici o ezitare, a indicat fotografia ce purta numărul 87, precizînd că-l cunoștea pe făptaș datorită unor caracteristici fizionomice și dispozițiilor avute cu el în tramvai: hoțul o călcăse pe pantof.

A urmat operația de consultare a registrelor de evidență, care trebuia să ne furnizeze numele infractorului, datele de stare civilă, domiciliul și situația juridică. Rezultatul a fost cu totul neașteptat: cel vizat figura ca încarcerat în penitenciarul Plătărești încă din toamna anului expirat! Despre acest caz își amintea și agentul Adrian Horăscu, care efectuase cercetările.

Deși am sugerat reclamantei că făcuse o confuzie, aceasta susținea că individul din fotografie era autorul furtului și ca atare insistă să-l căutăm la domiciliu. În cele din urmă m-am lăsat convins, admițînd eventualitatea unei evadări din penitenciar — deși și în această ipoteză ar fi trebuit să fim înștiințați pentru declanșarea urmăririi în întreaga țară. Abia după ce nici descinderea la domiciliu n-a dat rezultate, am reușit s-o conving pe reclamantă că se înșelase.

BILET DE VOIE!?

Într-una din zilele următoare, cînd agenții s-au înapoiat dintr-o patrulare, mi s-a raportat că într-o aglomerație a fost surprins «numărul 87» cărînd un bidon cu petrol. Evenimentul a stîrnit agitație și neliniște în rîndul colegilor. Cum ajunsese deținutul în stare de libertate, fără ca noi să cunoaștem acest lucru? În urma unei cercetări minuțioase, s-a putut constata că el purta asupra sa un bilet de voie semnat de însuși directorul închisorii, asemănător cu acelea folosite de ostași în termen!

Deținutul a făcut declarații că fusese învoit pentru cinci zile, perioadă în care trebuia să facă rost de o anumită cantitate de petrol și de o frumusețică sumă de bani, evident furate. Totodată a fost nevoit să facă mărturisiri și cu privire la alte numeroase învoiri ale deținuților periculoși, care operau în toată liniștea, fără riscul vreunor bănuțeli, deoarece figurau... în evidențele deținuților.

Am informat conducerea Prefecturii Poliției despre surprinzătoarele fapte descoperite și, drept urmare, s-a deschis o anchetă specială care îi viza pe toți salariații și gardienii penitenciarului, în frunte cu direcția

Colegii mei erau revoltați de atitudinea acestor «supraveghetori» ai deținuților: gradul lor de descompunere morală ne știrbea parcă și nouă din prestigiul pe care abia îl cîștigaserăm, cu prețul unor mari eforturi. Un caz asemănător nu era cunoscut în analele penitenciarelor!

Înainte de a intra în acțiune împotriva celor corupți, a celor care furau de la infractori, a trebuit să suportăm rușinea de a rediscuta plîngerea cu reclamanta care-l recunoscuse inițial pe «87». Pentru ca să ne reabilităm în fața ei ne-am străduit să-i găsim bunurile furate. Deși i-am prezentat scuze, n-am găsit suficiente resurse pentru a-i relata întregul adevăr — și aceasta parcă din dorința de a apăra prestigiul instituției pe care o iubeam. Am lăsat-o să înțeleagă că ne-am fi aflat în fața unui caz izolat de evadare neraportat la timp.

Pentru reușita acțiunii de anvergură care trebuia să ducă la demascarea întregii administrații a penitenciarului, am luat măsuri de păstrare a celui mai deplin secret.

Urma să întreprindem ceea ce s-ar fi putut denumi Operațiunea de la miezul nopții.

Brigada noastră fusese dotată cu armament și hrană pentru două zile și două nopți de activitate continuă. În prima noapte s-a acționat simultan pentru dezarmarea tuturor sentinelor. Pătrunzînd în penitenciar, am schimbat și celelalte posturi din interior, după care s-a procedat la arestarea întregului personal. În final a fost arestat însuși directorul, la domiciliul căruia s-au descoperit zeci de ceasuri, sticlouri, bijuterii și o sumă de bani ce nu putea fi justificată. Timp de două zile, în incinta penitenciarului au fost cercetați atît salariații necinstiți, cît și deținuții, care au făcut mărturisirile cuvenite în fața probelor de netăgăduit. Apoi, cei vinovați au fost trimiși în judecată, fiecare învinuit primîndu-și pedeapsa meritată.

Asanarea acestui teren nociv ne-a insuflat noi forțe pentru munca noastră. Eram bucuroși că de acum înainte nu vom mai bate pasul pe loc și că nu vom mai fi puși în situația ca eforturile noastre, în confruntarea cu inamicul, să se irosească. Și cînd te gîndești că răufăcătorii prinși prin strădanile brigăzii noastre fuseseră puși în libertate de către așa-ziii colegi din administrația penitenciarului!

**Dumitru CEACANICA
Lionel NIȚESCU**

(Va urma)

treaba asta. Care știm că trebuie ordine în fiecare lucru, dar nu putem să ne reținem uimirea în fața înverșunării cu care unii se opun afirmării părerilor noastre.

Oare noi trebuie să «ne vedem de carte» și să fim cumiți și atît, noi nu putem să alăturăm versiunea Musorgski (realizată de Emerson Lake and Palmer — n.r.) celei realizate de Maurice Ravel? De ce? Pentru că nu avem experiență? Dar sensibilitatea noastră, sensibilitatea care ni-l relevă pe Hendrix poate la fel de impresionant precum pe Ciprian Porumbescu sau, să zicem, pe Gheorghe Zamfir? Ce știu cei care ne acuză de superficialitate și neseriozitate de munca titanică a lui Hendrix pentru calitatea sunetului, de studiul lacurilor aplicate instrumentului, asemenea lui Stradivarius?

Sînt, desigur, și păcate. Multe. Și o anumită indiferență, și o anumită inconștiență, existente printre unii dintre noi. Dar cum să luptăm împotriva lor, cum altfel decît afirmîndu-ne integral crezul nostru artistic, spiritual?

An de an se fac pași înainte. Spre sfîrșitul anului trecut a început (era și timpul) difuzarea celor două topuri ale revistelor «Flacăra» și «Săptămîna» pe programul III de radio.

Deci, mergem înainte. Noi sîntem aici, cu toate forțele noastre, viitori ciberneticieni, viitori artiști, noi luptăm pentru prezent și pentru viitor, pentru muzica de ieri și de azi, și de mîine, muzica bună, muzica acelor oameni care nu cîntă doar pentru că nu au altceva mai ușor de făcut.

Și, fără să vreau să imit pe nimeni, dar

pentru că exprimă excelent ideea pe care voiam s-o expun, voi spune și eu: nouă ne place poster-ul «Phoenix» — dați-ne pace!

Zarosanu Tudor Călin
anul III, Liceul Spiru Haret
București

cerem puncte de sprijin

1) De ce nu se predă în liceu istoria artelor, cînd liceul este «de cultură generală»? Pentru ce am făcut în clasa X-a desen tehnic la secția umanistă? De ce nu ni se predă o istorie a cinematografului, oricît de sumară?

2) Cred că e prea puțin un an de studiu dedicat istoriei literaturii universale.

3) La filozofie se poate învăța excepțional după lecțiile din «Tribuna școlii», în lipsă de manuale. Dar fiindcă e vorba de filozofie, conchid cu un citat memorabil din Kant: «Dați-mi materie și din ea vă voi construi lumea»...

În numele unei generații sincere, cerem nu numai pentru noi, ci și pentru cei care

ne urmează, puncte de sprijin pentru zboruri îndrăznețe.

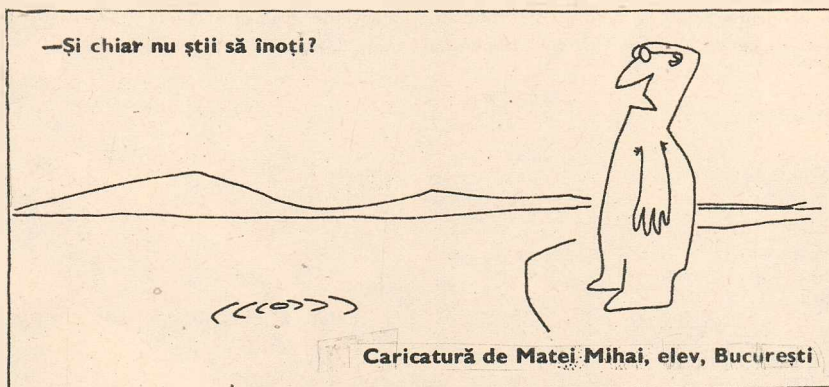
Cu stimă

Mărcuț Ioan

anul III uman, Liceul Gurahont

«Agenția Vinci» a Liceului din Ilia, județul Hunedoara, transmite:

La Liceul din Ilia, județul Hunedoara, funcționează o «Agenție de știri» a elevilor, denumită «Agenția Vinci», care emite zilnic, în fiecare dimineață la orele 7, un buletin de știri cuprinzînd cele mai proaspete vești despre elevi, profesori și toate activitățile din școală! În toate cele 15 clase ale liceului, există corespondenți de presă care «culeg» știrile și le centralizează la un «centru de presă» pînă la orele 13, cînd se închide ediția! Aici știrile sînt redactate și apar a doua zi dimineața pe un uriaș panou al «agenției». În fiecare dimineață, profesorii și elevii citesc ultimul buletin de știri care îi pune la curent cu tot ce se întîmplă în școală!

ZECE ANI ÎN SLUJBA MAIESTĂȚII SALE, TENISUL ROMÂNESC (XVII)

în finala de dublu de la roland garros

La București șosec și primele rezultate de la dublu. Țiriac, Năstase — Richey, Holmberg (S.U.A.) 3-0; Țiriac, Năstase — Javorsky, Koudelka (Cehoslovacia) 3-0. În fiecare dimineață alerg să găsesc ziarul «Sportul» și ascult cu sufletul la gură emisiunile sportive. Țiriac, Năstase — Barnes (Brazilia), Rodriguez (Chile) 3-0; Țiriac, Năstase — Bawrey, Davidson (Australia) 3-0. Citesc, ascult, și nu-mi vine să cred că Țiriac și Năstase sînt în semifinală la Roland Garros fără a pierde un set, urmînd să-i întîlnească pe sovieticii Metreveli și Lihaciov. Cu trei luni înainte, la Cairo, băieții noștri pierduseră contra jucătorilor sovietici. Vor pierde și acum? De la înfrîngerea de atunci Ilie îi bătuse pe Riessen și Lihaciov, Țiriac adăugase palmaresului său câteva victorii importante, dar poate mai mult decît succesele lor individuale conta faptul că de data aceasta Ion îl chemase pe Ilie alături de el.

După ce s-au cercat zdravîni, Ion îl chemase pe Ilie să-și dea mîna, să se așeze spate în spate pentru ca astfel să poată cuceri împreună lumea.

Scriu aceste rînduri după ce Ilie a cîștigat turneul de la Boston și a fost declarat cel mai bun jucător al anului 1973.

După ce meritele lui Țiriac sînt recunoscute nu numai de noi, românii. După ce m-am fotografiat de două ori alături de Cupa Davis și l-am învidiat pe Ralston cînd o arăta mulțimii. Mă încovoie gîndul că va trebui să scriu despre acel joc mare pe care nu știu dacă l-am înțeles totdeauna. Despre acel joc pe care nu-l înțeleg, poate, decît cei ce-l joacă. Despre limite fizice și psihice. Despre rachete și stadioane. Despre arbitri și spectatori. Despre țări și orașe. Despre bucurie și tristețe.

În semifinală, Țiriac și Năstase îi bat pe Metreveli și Lihaciov. Francezii sînt uluiți. «Le quipe» scrie, sub titlul «România la loc de

cînst», următoarele: «În ceea ce privește finala de dublu masculin, ea este teatrul uneia dintre cele mai surprinzătoare aventuri... Se întîlnesc echipa americană Ralston, Graebner și Țiriac, Năstase. Dennis Lalanue îl remarcă pe Ilie: «Iată pe acest tînăr român, venit pentru prima oară la Roland Garros acum cîteva săptămîni pentru a disputa meciul de Cupa Davis. Atunci el ne demonstra calități ieșite din comun, iar acum se confirmă, forțînd porțile uneia dintre finalele «Internationalelor» noastre. Desigur, tînărul acesta a cunoscut aici una din cele mai frumoase zile din viața sa». Iar revista «Tennis de France» comentează: «Noutăți în dublu: pentru prima oară după cel puțin zece ani nu a fost nici un jucător australian în finala de dublu, pentru prima oară după 11 ani (Trabert, Seixas — 1955) o echipă americană a cîștigat dublu și pentru prima oară o echipă română a jucat finala. Ce de noutăți! Țiriac, Năstase în finală, cine ar fi crezut-o după înfrîngerea din Cupa Davis în fața lui Beust și Contet? Și totuși așa s-a întîmplat. I-au învins pe Holmberg-Richey, Javorsky-Koudelka, Barnes-Rodriguez, Bawrey-Davidson și s-au calificat pentru semifinale lără a pierde un singur set. Au triumfat în continuare asupra sovieticilor Metreveli și Lihaciov și au fost dominați în finală de Ralston-Graebner.

În finala de simplu, Gulyas urmează să-l întîlnească pe Roche, dar australianul suferă de o întindere musculară la picior. Campionul maghiar nu acceptă să cîștige prin neprezentarea adversarului și se oferă să joace atunci cînd Roche se va restabili. Gestul lui Gulyas stîrnește admirație, iar mie îmi întărește o convingere veche. Peste cîteva zile, Roche iese învingător. La sfîrșitul anului însă Gulyas va fi din nou invitat la Paris, de data aceasta pentru a primi din mîna lui Jean Borotra premiul Fair-play 1966.

De la Roland Garros, Mărmureanu se întoarce acasă, iar Țiriac și Năstase schimbă

zgura franțuzească cu gazonul englezesc. Joacă mai întîi la Nottingham, unde Țiriac cîștigă finala cu sud-africanul Sau, iar Ilie pierde în primul tur la același jucător. Cîștigă împreună dublul, învingînd în finală doi cunoscuți jucători englezi, pe Billy Knight și Tony Pichard.

La Wimbledon Ilie suferă cea mai severă înfrîngere a carierei sale — 2-6; 0-6; 0-6, de la brazilianul Koch, întrebîndu-se probabil dacă finala de la Roland Garros nu fusese doar un simplu vis frumos. Abe Segal își ia revanșa: 6-4; 6-2; 6-3 asupra lui Ion, după înfrîngerea din '63 de la București.

În luna iunie sînt programate trei competiții importante. Mai întîi prima fază a campionatului național, ce urma să se desfășoare la Brașov, apoi Balcaniada de la Zagreb și Cupa Galea. Prima fază a naționalelor a fost principalul criteriu de selecție pentru Balcaniadă. A cîștigat Țiriac, Ilie s-a clasat al doilea, bătîndu-l cu 3-0 pe Mărmureanu și păstrîndu-și astfel locul în echipă.

Am plecat apoi la Zagreb, pentru a-i înfrunta pe Pilici și Iovanovici la ei acasă, fără însă a-i neglija pe greci, în fața cărora pierdusem cu cîteva ani înainte, și care îl aveau în echipă pe Kalogheropoulos, un jucător foarte incomod pe atunci pentru Ion. După prima zi în care, nefiind programați la joc, ne-am înfiorat vîzîndu-i la lucru pe iugoslavi, dispunem în ziua a doua cu 3-0 de echipa Bulgariei. În dimineața jocului cu grecii o ploaie scurtă de vară udă terenurile, făcîndu-le alunecoase. Începem totuși meciul la ora fixată. Băieții noștri evoluează, ca de obicei, în același timp pe două terenuri alăturate. Rămîn lîngă Țiriac, considerînd că are totuși un meci mai greu. Jocul este foarte disputat încă de la primele mingi. Kalogheropoulos se deplasează ușor și vine pe nesimțite la plasă. Datorită terenului moale, Țiriac nu-și poate pune în valoare serviciul, care în ultimul timp îi mergea destul de bine. La 2-2 în primul set Ion are avantajul. Kalogheropoulos servește în lateral, Țiriac returnează în mijlocul terenului, Kalogheropoulos lovește cu dreapta în diagonală, Ion fuge, ajunge mingea și răspunde în lungul liniei, Kalogheropoulos joacă din nou în diagonală, de data asta pe rever, Ion ajunge în ultimul moment și mingea se duce din nou în mijlocul terenului, Kalogheropoulos are posibilitatea să vină la plasă, Ion se retrage cîteva pași, Kalogheropoulos pune însă o «scurtă», Ion aleargă în față, încearcă să patineze, dar piciorul lui se afundă în zgură. Cade. Se aude un zgomot surd. Vreau să-l ajut să se

RETUR

Începînd cu acest număr ne permitem să reproducem întocmai acele scrisori ale elevilor care ilustrează prin ele însele modul cum nu trebuie să gîndească și să scrie un elev. Fără comentarii...

Parcurg de mult un drum spinos, plin de frămîntări și de semnele întrebării. Din totdeauna mi-am zis că nu trebuie să fiu consecvent înainte de a fi aprioric.

În decurs de aproape patru ani în uniforma de elev am avut trista ocazie să analizez declinul unui famen elev al liceului, famen nu pentru lipsă de erudiție, aptitudini sau inteligență, ci din lipsă de ÎNTELEGERE, care l-a aruncat în aberanță și, cu toate că deține și el merituosul drept de egalitate cu confracții săi de școală, cu toate că și în el arde aceeași sete de fermă dezbateră, cunoaștere, orice dorișă i se stagnează mereu în fața cinicului obstacol aruncat de ignoranța semenilor săi.

Da, El continuă flagrant drumul realizării, iar EL rămîne cu masca imperturbabilului, undeva în urmă, ucis de deziluzionarea spiritului său. Dacă încearcă să se ridice la nivelul lor, e admonestat și doborît cu titlul de impostor, apoi aruncat în vehementa descurajare — fatalitatea. Și cine sînt cei care i-au imprimat esența implacabilului? Semenii lui!

Nu mai că în timp ce El plutesc elocvent pe teritoriul existenței și satisfacției, precara lui persoană se îneca în neant. Evident, o să-mi puneți firească întrebare: Și ce vreau eu cu aceste infime rînduri? Pot răspunde, asumîndu-mi răspunderea îndrăzelii doar printr-o altă întrebare: Ce altceva s-ar putea voi?!

M.V.,
Roman

ridice, dar îmi face semn să rămîn pe loc. Se ridică, își cere scuze pentru întrerupere și jocul se reia. Pierde următoarele puncte. Se schimbă terenul. Ion se așază pe scaun transpirat și palid.

— Mi-am închipuit că e ceva grav, îi zic.
— Parcă mi-a băgat cineva un cuțit în gleznă.

— Vrei să-ți aduc un bandaj elastic?
— Nu, fiindcă nu vreau să-i arăt aștuia că mă doare. Cum stă Ilie?

— Conduce cu 4-2.
Kalogheropoulos greșește cîteva mingi ușoare, Ion cîștigă ghemul, dar îl simt cum se chinuiește. Spre dreapta aproape că nu mai poate alerga. Pierde primul set cu 6-3. Îi aduc bandajul elastic iar el îmi spune: «Du-te și stai lîngă Ilie. Nu cred că mai am vreo șansă astăzi».

Ma duc apoi lîngă Ilie care tocmai schimbă terenul: «A căzut rău nea Țiri. Am auzit și eu trosnitura, dar n-aveți grijă, eu îl bat pe mai-mușoiul ăsta. Ilie, vrînd parcă să-mi arde cum își păcălește adversarul, încearcă cele mai năstrușnice mingi. Gavrilidis dă totul înapoi. La două seturi la unu, facem pauză. În vestiar îl găsim pe Țiriac care pierduse la Kalogheropoulos.

— Cum stai, îl întrebă pe Ilie.
— Are el două seturi la unu.
— Cum?
— Două seturi la unu pentru el.
— Așa-i cînd e să se aleagă praful. Finaliștii de la Roland Garros vin ai treilea la Balcaniadă.
— În cel mai rău caz pe locul doi — zice Ilie — fiindcă eu îl bat pe ăsta, și la dublu nu au cu ce ne bate.

— Asta dacă ai să joci tu și pentru mine. Eu nu știu cum am să mă mai mișc de aici, zice Ion, arătîndu-ne glezna care începuse să se învinețească. Ilie și-a schimbat tricoul și am ieșit pe teren. Chiar de la începutul setului patru, Năstase își impune să joace serios, dar Gavrilidis este din ce în ce mai greu de trecut. La 4-4, Ilie are o bună ocazie de a lua conducerea, încearcă o «scurtă», mingea se oprește pe bandă și cade înapoi. În timpul schimbului de la 5-4, Apostolidis, căpitanul echipei elene, nu știe ce să-i mai facă jucătorului său, care se apropie de o surprinzătoare victorie. Iar Ilie îmi spune:

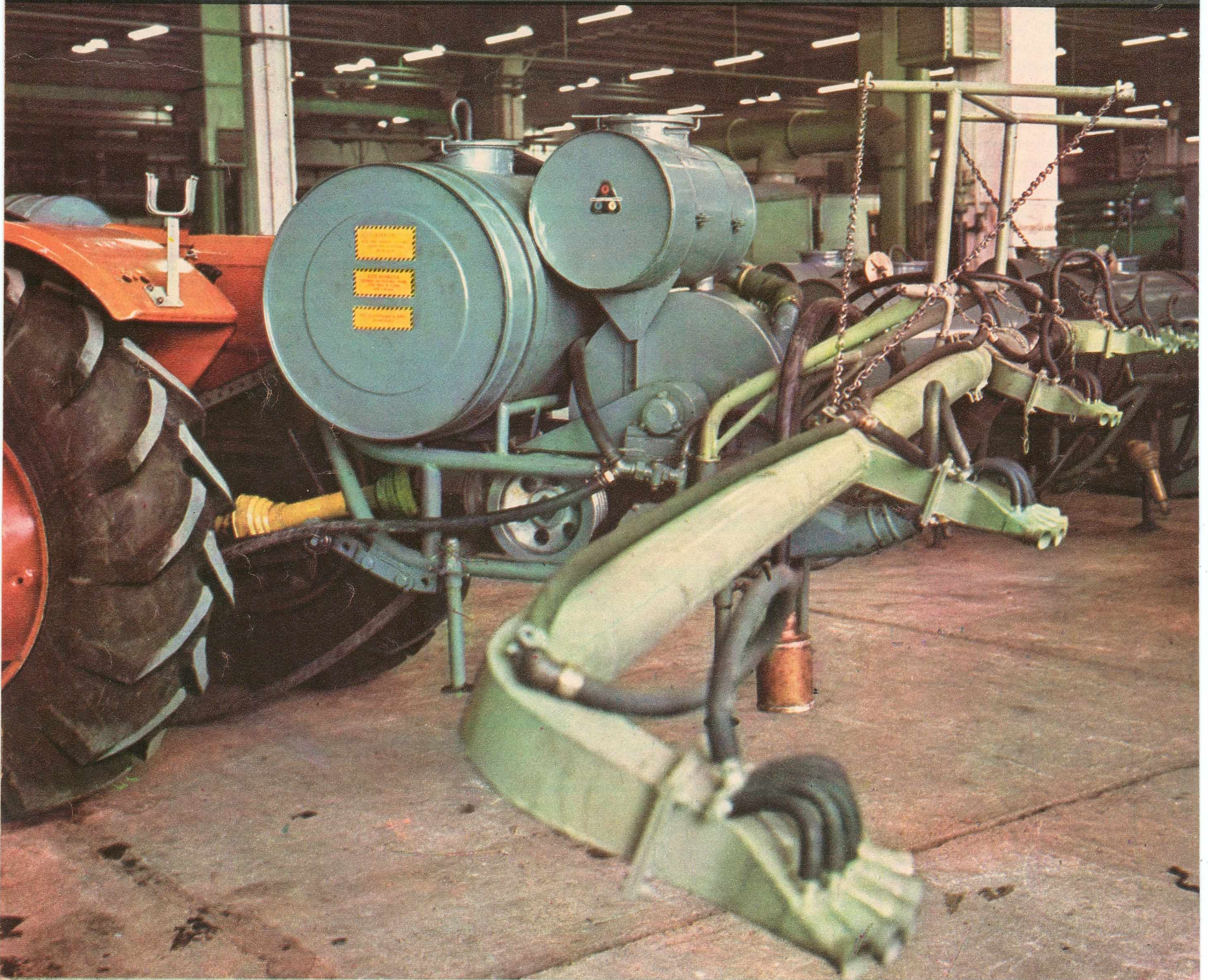
— Asta parcă a intrat în anul morții, tot ce încearcă îi merge.

Ștefan GEORGESCU

(Va urma)

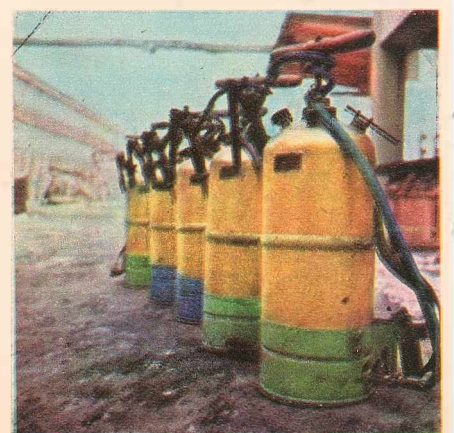
ÎNTEPRINDEREA DE MAȘINI AGRICOLE-CODLEA

produce pentru agricultură și industria constructoare
de mașini:

— Mașini de stropit și prăfuit
împotriva dăunătorilor în culturi și livezi
(MPSP-O, MST 900);
— Diverse colaborări
pentru autocamioane,
tractoare și autoturisme,
filtre de aer, tobe de eșapament.

— Beneficiarii produselor I.M.A.-Codlea sînt întreprinderi ca: Întreprinderea autocamioane-Brașov, Întreprinderea de tractoare-Brașov, Întreprinderea de autoturisme-Pitești, Întreprinderea mecanică din Cîmpulung (Argeș).

povestea unei conștiințe:

(II)

miron radu paraschivescu

Erosul, care a jucat un rol atât de mare în viața lui M.R.P., se înfățișează de multe ori în ipostaza unui romantism sentimental, cenzurat însă rapid de îndoială, de luciditate, amestecul prelungit și străpuns deseori de un demon dostoevșchian, ducând cu gândul la cele mai bune pagini din *Idiotul* sau *Spovedania lui Stavroghin*, cum este cazul zbaterii lăuntrice a autorului, într-un straniu dialog sui-generis descris cu un lux de amănunte de cea mai mare finețe psihologică, în decizia unui anodin act de viață: rămânerea la Ciineni, pe marginea Oltului, lângă tovarășa sa de viață, sau plecarea la Sibiu, în căutarea ispitei. Iată un fragment al acestei dramatice analize:

«Căci dacă glasul cumpătat și potolit, adevărat, al minții, îmi arată că am toate motivele să rămân la Ciineni și nu-mi arată nici unul care să mă facă să plec la Sibiu... apoi celălalt, dușmănos, care mă chinuia și mă silea despotice să fac împotriva a ceea ce gândeam, glasul acela al răului și pustului, al neliniștii și al îndoielii cu orice preț din mine (care nu e glasul inteligenței, fiindcă nu exprimă idei, adică raporturi inteligibile între mine și lucrurile reale, ci doar o caricatură a acestei inteligențe, inventând, scornind tot soiul de probleme și întrebări acolo unde nu-i loc de nici una), acest glas vrăjmaș îmi spunea: «Dar nu vezi că tu nu ești nimic și că nu are nici o importanță unde te duci și ce faci? Nu vezi că e mult mai bine să nu te socotești atita în tot ce faci? Când stai să-ți despică atita firu-n patru, la orice pas din viață, nu faci decât să te apropii și mai mult de moarte, cu încă un pas, încet-încet, tot mai aproape de moarte, cu cât mai încet, cu atât mai inevitabil. Pe când viața concretă, reală, cum îi spui și cum o doarești tu, viața asta nu se gândește și răzgândește atita; ci o facem așa, mai plin, mai drept, mai direct, cum ne vine, dintr-o singură pornire, fiindcă asta e adevărata sinceritate cu tine însuși. Ține minte câte neajunsuri ți-ai făcut singur de atâtea ori, câte dragoste-ai pierdut, câte lucruri ce ți se ofereau, ce erau de fapt ale tale și pe care trebuia doar să te apleci să le culegi, și pe care le-ai pierdut fiindcă ai stat să mai măsoari, să cumpănești, să vezi cât face ună și alta, dacă e mai bine așa sau altfel, ca un prost negustor, și pînă la urmă, de-abia când te hotărăi pentru un anumit lucru, de-abia atunci vedeai că te-ai hotărât pentru cum era mai rău! Ține-ți minte și pe Loti, și pe Cici, și ține minte și prietenii și iubirile pe care ți le-ai pierdut din prea multă bătaie de cap, din prea multe raționamente. Cu astea te duci spre moarte, călătorești încet dar sigur, spre un singur țel; destrămarea, nimicul, pierderea tuturor lucrurilor vii».

«Așa-mi vorbea duhul rău din mine (și e pentru înțiași dată acumă când pricep înțelesul omenesc și concret al «duhului rău» din vorbirea populară), silindu-mă să uit tocmai că el fusese autorul acelor raționamente arbitrare, ipotetice, străine de realitate, fabricate, ale acelor bouche-trou-uri care m-au depărtat de viață, care mi-au falsificat dorințele adevărate, pornirile sincere și judecata limpede și dreaptă».

Confesiuni zguduitoare duse pînă la auto-anihilare, la o cumplită umilință pot fi des întîlnite:

«Sînt trufaș și stupid în trufia mea. Poate că sînt, în fond, un om rău — deci prost. De ce sînt prost? De ce sînt rău? Îmi dau seama, da, îmi dau perfect de bine seama de relațiile dintre oameni și lucruri, și totuși nu pot altfel. Acest «nu pot altfel» e îngrozitor. Știu și de ce e așa. De ce nu pot altfel. Fiindcă sînt bolnav. Așadar, răul și prostia mea se condiționează de o proastă biologie. De-aici începe mizeria, umilința mea. Sînt bolnav de boala mea, care mă face să fiu ascuns față de oameni, care mă împiedică să fiu generos și liber în gesturi, în senti-

mente, în gîndire și-n acte. Sînt, dacă nu de-a dreptul mincinos față de ei, dar fals, neintreg, neadevărat. Sînt robii biologiei eu, care vreau să triumf în mine numai spiritul, numai lumina tare a minții...»

Numai în fața mea, singur, cu mine însumi, pot să-mi permit să fiu aproape total sincer. Și atunci sînt și cu adevărat viril...

Dar în raporturile cu oamenii, mă surprind fals, mic, meschin și strîmb. Tainic, incomplet. Unei femei, ce-i pot oferi eu? O tristă inteligență ciuruită, zdrențuită de îndoiele, un fizic firav, paradic».

Celce se autopersonifica: «Am fost și sînt construit pe proporții mici; mic la minte, mic la statură, mic la inspirație; doar inima mi-a fost întotdeauna largă, generoasă, absurd de darnică». Cel ce se autoacuza de «nebunie, instabilitate, gust de hoinăreală», cel ce se autorăstignează ca «un dezaxat, un nebun, un blestemat ca mine», atât de pornit și de nedrept cu sine însuși, putînd fi de aceea, uneori, pătimaș și nedrept față de alții, ca în cazul lui Argehi, sau față de cei mai apropiați prieteni, scufundîndu-se în infernul psihic al unei sensibilități ieșite din comun, în care totul devine o rană sîngerîndă, avea nebănuite resurse de a se domina, de a scruta cu luciditate victorioasă viața și oamenii, de a-și descoperi «măsură», împins de un admirabil orgoliu al auto-desăvîrșirii. Deși în contrast cu jurnalul lui Gide, de o intelectualitate rece, controlată, cenzurată, jurnalul lui M.R.P. e tot timpul trăire incandescentă, febră, neliniște permanentă, existențială, ca la Camil Petrescu, aspirația sa subterană, străfundă este seninătatea, echilibrul, înțelepciunea milenară întruchipată de Sadoveanu, cum rezultă din emoționantele însemnări despre marele prozator, privit ca un demiurg.

«Bățul» său interior, cum își definește o intransigență supraviețuind tuturor naufragiilor, îl face să condenseze «înțelepciuni» de moralist, rezultat al experienței intime: «A rata însemnează a vrea mai mult, nu mai puțin decît poți, pe de o parte, iar pe de alta, a vrea mai tîrziu sau mai devreme ceea ce prevezi și poți înfăptui... Or, tocmai asta mi se pare că e greu; să faci miine ceea ce vrei și poți face azi. Iar nu de-a-ndoaielea: să faci azi ceea ce vrei și poți numai miine face. Or, eu unul, nu pot nici să renunț la un lucru pe care l-am pierdut azi, nici să mă-mpac azi numai cu gîndul la ceea ce e posibil să fac miine. O tiranică sete de a avea totul, sete de concret și imediat, mă face să nu cunosc nici resemnarea, nici răbdarea, care e cealaltă față a resemnării». E numai un exemplu din nenumăratele reflecții, aforisme presărate de-a lungul *Jurnalului unui cobai*, de o certă originalitate, întregind schițe de portret sau de autoportret, trădînd calitățile artistului plastic care a fost în tinerețe M.R.P.: «Mă privesc în oglindă: brazele de pe fața mea sînt mai adînci, cercănele de sub ochi fac unghi cu brazda care pornește din maxilarul de jos, pînă-n mijlocul obrazului; buza de jos iese înainte, nițel sfidătoare, tîmplele strînse, nasul mai ascuțit, mai tăios, bărbia mai subțire, cutele gurii mai adînci și mai prelungite, oblic, în jos buza de sus mai întinsă; capul mi s-a subțiat, și-a adunat trăsăturile în muchie, tocmai ca să taie un permanent obstacol din văzduh, prezent în mine și-n fața mea: regretul, durerea. Ca să le depășească, să nu se lase biruit de ele, aplazitat, capul meu s-a subțiat ca o bardă, ca un cuțit, s-a făcut dolicocefal. Penetrant, adică». Portretul politic se iscă uneori din supoziții mentale subiective, ca în cazul lui Troțchi, vîdînd mentalitatea unei generații tinere de intelectuali, alteori intuiția este excepțională, ca în cazul magistralului desen psihologic făcut lui Hitler:

«Văd la un chioșc o revistă cu un portret

al lui Hitler, făcut la München. O fotografie — autentică, foarte bine reprodusă. Cea mai autentică. E groaznic. E un nimic. Un nimic concretizat într-o figură aparent omească. Și-mi dau seama, atunci, de ce biet «omul» ăsta este ce este și cum este. Ni-meni, niciodată, sînt sigur! nu l-a iubit pe acest Adolf Hitler. Totul în el e atât de șters, atât de preș, de scindură de dușumea, de inexpressiv, de chinuitor inexistent, atât de cîrpă de bucătărie, și lighean de lături, și tot ce vrei care nu este definit, desenat, existent — încît acest Hitler devine mare. Devine tragic prin ceea ce Unamuno numește «nonvoiața de a fi»; pentru Hitler, însă, lucrul e și mai definitiv: e **nonputința** de a fi. Nu este, fiindcă nu poate, fiindcă biologic, el nu există.

Doar un ochi, stîngul, a adunat în el atita lumină tăioasă și înghețată, atita ură limpezită în cristale, încît înțelegi că, din toată neființa lui, Hitler a izbutit să fie un mare om rău. S-a realizat pe negativul cel mai desăvîrșit: pe însăși non existența lui.

Un mare poem s-ar putea scrie despre acest om care nu există — deși vizibil».

Aproape întotdeauna, însă, în prozatorul Miron Radu Paraschivescu supraviețuiește poetul. Iată, de pildă, o descriere «oarecare» a unei nopți, ale căror fraze le vom așeza în versuri:

Mergeam într-un oraș scaldat în penumbra
adînci și albastre, violete aproape,
niciodată negre,
Statura caselor se ridica prin bucățile
de argint mort ale lunii
Ca niște creste de pădure de piatră.
Orașul dormea, stătea, stătea mereu,
într-o imobilitate
Care te duce negreșit la întîia zi de după
potop.

La întîia zi de la facerea lumii,
Al cărui singur — da, singur, —
supraviețuitor eram.

Totul e un oraș pe care un cutremur
l-a scufundat în mare
Și un altul l-a scos îndărăt,
Spălat de orice murdărie omească, ireal
Cristalin în străvechea lui obscuritate.

Sau, în continuare acest «prozaic» vis
suprarealist:

Ceva se petrece în lume, în cosmos.
La un hotar, un tîrm, un mal, —
Și mereu, oceanul, o bătrîna pădure
de lavă și ape

Se scutura peste marginile acestora
Le-ncăleca și iar se trăgea, fugea,
Într-un vârtej și-o legănare
De fantastică prăpastie neagră, amețitoare
Pluteau pe apele negre-violete
Dar de-o mobilitate spăimîntătoare,
Alge de lumină, meduze fosforescente
Minunate vietăți masive, luminoase,
scliptoare.

Ochii mergeau pe cer și orașul ieșea
dintr-o mare tăcută,
Iar deasupra lui, cerul negru-violet
Marea aceea din visul copilăriei
Îl înghețea, îl îmbrățișa, îl scăpa și iar
Îl prindea,
Și tot și toate cite fuseseră odată-ntr-însul
muriseră,
Nu mai erau, n-au fost niciodată,
Și tot ce rămînea în adîncă imensitate
a cerului,

A celui cer violet și negru,
Care era adînc fiindcă era dedesubt,
Erau meduzele, scoicile, algele mărunte,
luminoase,
De-o strălucire roșie, albă, albastrie,
Erau stelele mici, într-o mereu clintită
legănare,
Și peste toate, dincolo de toate,
O limbă albă, sidereală, de străluciri de gheață
Un nor imens, un nor alb întins ca o limbă
de nisip.

De pămînt calcinat, de argint,
Se legănau pe valurile negre-violete
ale mării din cer,
Și Luna trecea peste marginile norului,
Și se-arunca ea însăși,
Cu o voluptate în care o recunoșteam
pe-a mea,
În apele vineții-violete-negre ale mării
din cerul senin,
Cu meduze și scoici și lauri de stele și salbe
— O, cit de adînc cădea Luna, și eu odată
cu ea,

Și eu mereu lunecam, lunecam.
Și toată această lume era a mea,
A copilăriei mele, a visului meu
fără margini —

Și stelele dansau în jurul ei,
O sarabandă, o alungare de fluturi și
vietăți marine

Și orașu-mpietrit, neclintit,
Sub o jumătate de lumină și-o jumătate
de umbră,

Orașul era o stranie pădure de piatră,
Din care plecase orice vietate,
pentru totdeauna.

Acest «jurnal al unui cobai», fără precedent în literatura română, care nu cunoaște prea multe jurnale într-adevăr intime, publicate, fără precedent în sensul că romanul e însoțit tot timpul de poezie, portretul psihologic de eseu, nuvela sau schița de aforism, fără precedent prin autenticitate și sinceritate aproape absolute, este mărturisire și mărturie a unei epoci zguduitoare printr-un personaj care se dezvăluie în toate resorturile sale cele mai tainice, expunîndu-se opiniei publice din acea pornire, disprețuită de sine, de cracher sur le pave, devenind un erou literar, un destin asemenea altora închipuite de fantezie. Dar care mai este granița între fantezie și realitatea psihologică revelată?

Putem spune, împreună cu M.R.P., despre *Jurnalul unui cobai*, că «opera plătita din viața noastră, din renunțările noastre la viață, nu poate decît să placă din ce în ce mai mult, fiindcă ne restituie într-un fel toată viața pe care n-am trăit-o, la care am fost constrînși să renunțăm, toată viața adevărată, de carne și sînge și oase, viața asta care mă sfîșie acum de durerea și neputința de a nu o avea niciodată; care trece pe lângă mine, peste mine, sfidătoare și puternică, rîvnită și într-una neatinsă, mereu tîrfa și mereu virgină».

După cum, reverberațiile pe care le va stîrni lectura acestui jurnal justifică pe deplin gîndurile tovarășii sale de viață, în brațele căreia a închis ochii, poeta Lena Paraschivescu, la care subscriu din toată inima:

«Pentru mine Miron este viu, pentru că eu am reprezentarea gesturilor lui, îi pot auzi glasul așa cum recompuî în minte o bucată muzicală. Eu pot aduce pe retina mea figura-i zimbătoare, sau enervată, sau suferindă, toate acele mici, imperceptibile trăsături care de-a lungul anilor s-au imprimat ceas de ceas și nu le mai poate șterge nimic. Putem șterge o bandă de magnetofon, putem arde o peliculă, retina noastră, magazia noastră secretă nu poate șterge nimic și poate lucrul acesta se cheamă suferință.

Uitarea este un alibi, este un fel de a ne adapta și a ne supune vieții, în fond nu uităm nimic.

El mă îndeamnă să trăiesc pentru ca el să poată trăi mai departe. El va muri cu adevărat odată cu retina mea, a noastră, a celor ce-i păstrăm imaginea vie.

Reprezentarea ta în alții este o poliță dată eternității, o ștafetă nevăzută cu care noi cîștigăm în fața morții.

Poate moartea nici nu există dacă noi ne transmitem unul altuia tot ce avem mai bun și uman în noi. În fiecare clipă cineva trăiește prin noi și noi vom trăi prin alții iar moartea este numai o purificare».

Ion MIHĂILEANU

^A Volum în curs de apariție la editura «Cartea Românească».

HANUL DEALUL SASULUI

Pe soseaua națională Pitesti — Cimpulung — Brașov,
la 10 kilometri de localitatea Podul Dimboviței spre Brașov,
un nou han al cooperăției de consum
oferă condiții dintre cele mai bune
pentru petrecerea unui concediu plăcut.

Vă stau la dispoziție
camere confortabile, cu încălzire centrală,
și un restaurant elegant.
Iubitorii de excursii și priveliști
pot urca spre Munții
Iezer, Păpușa și Piatra Craiului.

RECOOP

„MĂRTIȘOR '74“

Orice dar atrăgător
Poate fi un mărtișor!

Nu lăsați pe mâine...
Intrați chiar acum în magazine și alegeți
mărtișorul preferat!

Recom

treapta de lansare năstase - țiriac

După o întrerupere de un an, a fost reluat șirul plenarelor federale. Obișnuitele plene pentru care adunăm cu încredere gânduri ce ni se par capabile să ajute dezvoltarea tenisului, idei ce nu le considerăm tocite sau probleme a căror rezolvare s-a împotmolit. Vineri 15 februarie, în sala de festivități a Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport au fost prezenți 25 din cei 33 de membri investiți în Comitetul federal la plenara trecută. Li s-au adăugat peste 40 de invitați: activiști cu munci de răspundere în viața sportivă, antrenori, sportivi frunțași, ziariști, iubitori ai tenisului.

S-a vorbit puțin despre Năstase și Țiriac, poate fiindcă adevărurile absolute nu mai au nevoie de demonstrații. S-a vorbit în schimb mult despre juniori și despre momentul favorabil prin care trece tenisul. Profesorul Patrichi, din Constanța, a arătat că de fapt tenisul vine în întâmpinarea realizării unor sarcini cuprinse în hotărârea Plenarei C.C. al P.C.R. din 1973, cu privire la dezvoltarea continuă a activității de educație fizică și sport, fiind în stare să-și aducă contribuția, datorită popularității de care se bucură și particularităților sale, la mărirea numărului celor ce practică cu regularitate exercițiul fizic. Antrenorul Takats a vorbit despre juniorii celor 16 sate din împrejurimile Aradului care s-au întrecut și într-un concurs de tenis, iar Ștefan Chelaru, locatar în Drumul Taberei, cel care a pus umărul la amenajarea unui teren între blocuri, a făcut cunoscut conținutul scrisorilor primite din partea unui număr mare de părinți. «Vă mulțumim. Plecăm la ser-

viciu liniștiți, deoarece acum copiii noștri își petrec timpul liber jucând tenis».

S-a mai discutat despre: mărirea numărului de terenuri, menționându-se că cele aproximativ 500 construite în ultimii ani, deși constituie o importanță realizare, nu satisfac nevoile existente; rachetele produse la Reghin, care ar putea suferi îmbunătățiri și la prețul de vânzare; cotizațiile și taxele percepute pentru folosirea terenurilor, care s-au ridicat foarte mult și care amenință să limiteze, pe criterii financiare, practicarea tenisului; rachetele de import, ce ar trebui să încapă cu precădere pe mîna celor ce vizează performanța sportivă; introducerea tenisului printre obiectele de studiu la I.E.F.S. etc.

În intervenția sa, tovarășul general-locotenent Marin Dragnea, prim-vicepreședinte al C.N.E.F.S., a asigurat pe cei prezenți că tenisul se va bucura în continuare de tot sprijinul din partea biroului Consiliului Național, arătînd totodată că în viitor va trebui să se acorde mai multă atenție reprezentării noastre pe plan internațional, în special în Cupa Davis, și întăririi necoțenite a disciplinei.

Am plecat de la plenara federației cu sentimentul — recidivist — că tenisul românesc a mai urcat o treaptă datorită tot, în primul rînd, lui Năstase și Țiriac. Poate că următoarele trepte va trebui să le urcăm mai repede, fiindcă anul acesta Ilie Năstase împlinește 28 de ani. La anul 29. Peste doi ani 30.

Ștefan GEORGESCU

POSTA SPORTURILOR

lovitura de începere

Nimic mai vechi, în presa de pretutindeni, de totdeauna și de toate felurile, decît lansarea de rubrici noi. V-o spun de la bun început. Ca să știți la cît inedit vă puteți aștepta de la această «Poșta a sporturilor» care vine să înlocuiască «Poșta fair-play», acel curier sportiv-publicistic, despuat pînă nu demult — cu cîtă îndeminare! — de către bunul meu prieten Titu Teacă, plecat, după cum se știe, voluntar în armată (și nu luat la concentrare, cum afirmă unele guri neavizate).

Ce-ar putea să aducă nou această rubrică? Mai nimic. Sau, dacă vreți, numai noutăți de nuanță. De pildă: a fost pînă acum vorba, în acest chenar de rubrică, de un dialog între cititorii interesați de fotbal și un specialist al fotbalului, cu veleități de gazetari. Ei bine, și de-acum încolo tot un dialog va fi, numai că acel care răspunde este — observați nuanța! — un gazetar cu veleități de specialist al fotbalului și al altor sporturi. Desigur, o deosebire minoră, dar pentru obținerea ei — adică pentru ca distracția dumneavoastră săptămînală să rămînă întreagă — redacția «Flacării» a făcut tot ce era omenește posibil — și asta contează (sau, cum se zice că ar fi spus antrenorul finlandezilor oupa acel 0-9 de la București: nu rezultatul de pe tabelă mă bucură, ci faptul că băieții mei s-au dăruit!).

Să nu ne îndepărtăm însă de la enunțarea noutăților. De exemplu: după cele mai recente măsurători ale staturii (știți, la incorporare se obișnuiește), Titu Teacă are înălțimea de 152 centimetri. Ei bine, la acest capitol, subsemnatul se prezintă, mîndru de sine, cu cifra 155! Ceea ce înseamnă că, dintr-un foc, rubrica a cîștigat trei centimetri în elevare.

Apropo de cronicarii de sport. Este o datorie să-i anunț pe toți, individual și în corpore, că neliniștea, în fond omenească, pe care le-o provoacă apariția subsemnatului pe gazonul acestui chenar este cu totul nejustificată. Cu toții pot să doarmă liniștiți, adică să-și vadă de treabă, fiecare pe unde scrie sau vorbește despre fotbal. Va rămîne fiecare bun în post, căci «Poșta sporturilor» își face un punct principal de program din evitarea publicării fie și a unui singur semn tipografic care ar putea da naștere la polemici. Cu toate că asemenea tentative, o știm prea bine, nu vor lipsi din partea corespondenților acestei rubrici. Știu, de pildă, că Răducanu (ajutat, pare-se, de Cristian Mantu) lucrează la un studiu literar menit să desființeze întreaga proză a lui Eugen Barbu. Ei bine, autorul «Princepelui» poate să-și vadă liniștit de tre-

burile zilnice de la «Săptămîna»: nu voi publica, la această rubrică, nici un rînd din suszsisul studiu, oricîtă simpatie port giuleșteanului. Nu voi publica, de asemenea, nici un vers din amplul poem «Un fluier de dosadă și blestem întru pedepsirea lui Valeriu Mironescu», poem semnat *Anumiți arbitri* și care mi-a și sosit în plic închis... Știu, de asemenea, că antrenorul Urecheatu lucrează intens la o comunicare științifică pe tema «Influența masajului cu metafore asupra poziției în clasament a echipelor din zona marilor podurii». Nu voi publica nici un rînd nici din această lucrare.

Dealtfel, cu toată lumea vreau să mă pun bine (ceea ce cred că am izbutit cu brio încă din paragraful anterior, ca să nu mai vorbesc de cele următoare). De aceea nu voi publica un singur rînd din «Studiul ortografic și ortopic asupra poeziei lui Adrian Păunescu» la care lucrează un tînar ucenic al lui Esculap, din Tg. Mureș: Bôlôni (știu că rîndurile astea n-or să apară, dar le las în manuscris, ca să vadă redactorul șef ce are colaboratori informați). Dar, mai ales, nu voi face publică nici una dintre acele multe și viclene insinuări care au și început să-mi bată la poarta rubricii. Că Romulus Balaban n-ar iubi boxul nu din motive umanitarist-estetice, ci, pur și simplu, pentru că se teme de bătaie... Că apariția lui Gh. Minoiu de la «Fotbal, minut cu minut» n-ar fi trebuit să urmeze cursurile de dicțiune de la I.A.T.C., asta făcîndu-i prea teatral în relatări... Că Țopescu cam sare peste cal în programarea și răsprogramarea emisiunilor hipice... Că din vestita triplă de altădată, Maziu-Belpnegor-Mirodan, doar centrul atacant mai trăiește plăcerea jocului... Că Gh. Mitroi prea duce de multă vreme, exclusiv, o viață studentească... Că «Sportul» conține prea puțin fotbal... Că «Fotbal» conține prea puțin sport... Și cite și mai cite.

Ei bine, aici și-n cele ce vor urma, nimic din toate acestea!

Atunci, ce? De unde vreți să știu eu? Aștept să-mi sosească prețioasele dumneavoastră epistole — și-atunci vom vedea.

Petre DRAGU

P.S. Într-un singur loc n-am putut face — oricît m-am străduit — nici o modificare, nici măcar de nuanță, chiar dacă-i zice, și este, «a sporturilor», poșta noastră va trebui să rămînă... fair-play. Asta-i situația.

alt sport: fotbalul!

În epoca asta de secetă, cînd echipele noastre sînt dispărute în deșerturi sub soarele blînd ca să se dezmoțtească și noi nu știm mai nimic despre ele, cînd Autobuzul bate pe Dinamo cu 3-2 și Universitatea Cluj pierde la V.S.S. Kosice cu 2-3, pe teren propriu, cînd B.K.S. Stal bate la Timișoara pe C.F.R. Timișoara cu 1-0, și C.S.M.-Reșița dispune de Universitatea Craiova cu 2-1, în timp ce C.S. Tirgoviște face 0-0 cu Steagul Roșu, și de Pitic cu Steluța lui nu mai știm nimic — noi ce să mai credem?!... Și atunci, de dorul fotbalului ne uităm la televizor.

La televizor, ce se vede? 23 de goluri în 10 minute! Toate din campionatul R.F. Germania, luate ca spuma din meciuri, poate din cînd în cînd, plicticoase, adică ceva *muc și sfirc*, ca să ne mai alinăm dorul după fazele cele mai gustate atît de rar în campionatul nostru.

Nu vreau să sperii pe nimeni, dar privind eu la televizor, mi-am spus că undeva, aiurea, a fost inventat un sport nou: fotbalul! El se joacă tot ca la noi, cu 11 inși într-o echipă, tot pe terenuri alunecoase, ca iarna, dar nimeni nu cade și mingea zboară de la jucător la jucător, ca trasă cu ața. Unde mai pui precizia șuturilor pe poartă, unde mai pui schimbările de locuri, viteza derutantă... Alt sport: e clar, n-am văzut nici un pas la adversar, n-am văzut nici un jucător bătut în cuie în mijlocul terenului după ce a dat pasa, n-am văzut înghesuiala sufocantă care domnește pe terenurile noastre, n-am văzut lufturni, n-am văzut bilbișeli!

Care să fie explicatia? Au băieții aceia, văzuți la televizor, benzina în sînge? Au ei niște antrenori care-i hipnotizează noaptea sau înaintea meciurilor? Vorbesc ei, acei antrenori, altă limbă de care o înțeleg numai unii fotbalști din lume? Mister, mister, mister! ...La Dinamo aud că se exersează dublarea fundașilor de către doi *libero!*... De unde o fi venit ideea asta, nu cunosc!... Dar ceva nu e în regulă! Probabil; campionii noștri și-au zis că e vremea să nu mai pri-

mească nici un fel de goluri. Și cu asta problema, măcar a unui punct, s-a rezolvat! Cînd înaintarea care să dubleze halia și al bîzdigăanii tactice născute în Ștefan cel Mare înaintea unui turneu în Italia, Dinamo întar cu Gojgaru, nici măcar nu-l încearcă prima formație și-l rodează la tineret. A înțeles: o să facă băiatul o tușă de n-o să mai vadă! La drept vorbind lui Dinamo lipsește o extremă dreapta la ora asta și achiziționat, acolo unde avea două virful de atac, un al treilea! Pe curînd o să vede o extremă Gojgaru care nu va fi însă Gojga cel pe care-l știm. Înțeleg de-aici că în mater de achiziții, practicăm după vechi mehteh nu luăm *piesele* care ne trebuie, achiziționăm *nume*. Și ele, aceste nume, descurcă-s

Mai cu o săptămîină în urmă aud că gi leștenii au făcut o primire ca-n filme! Dumitru, salutîndu-l cu sticle pisate. Frumgest, n-am ce să spun! Mai lipseau ciomege halebardele și tunul de cireș! Se mai spusă că *Rapidulețul* a fost ajutat, ca să nu-și piar moralul, acum, la început de retur, de arbitru binevoitor care a ținut cu ori preț ca *Realul* să cîștige. *Realul* a dar *Realul* e mai bun din cauza asta?... Mă ravuri, năravuri... vai, cînd o să-nțelege că fotbalul nu poate fi ajutat nici cu fluier nici cu sticla!

Ce-ar mai fi de adăugat?... Mai avem, da știu bine, paisprezece zile pînă să leșim iarbă. Lunie bate la ușă și noi vom fi absenți de la Campionatul mondial. O să ne mulțumim să ne uităm la TV și să suspinăm, poate că cineva, cițiva băieți, vor face cînd în cînd cîte-un joc frumos, care ne evoca fotbalul practicat de cea mai bu echipă pe care am avut-o în urmă cu pat ani, și pe care un antrenor lipsit de curaj a dus-o de ripă cu ceea ce s-a numit sinistru «temporizare».

Acestea am avut de spus, sufletul meu e ușurat, dar parcă folosește la ceva?

Eugen BARB

SĂPTĂMINA SPORTIVĂ

premiul 15

Nu numai pentru că Autobuzul-Dinamo 3-2 (trei-doi) este un subiect pentru Savoy sau, oricum, pentru o veselă cronică rimată, rîndurile acestei tablete sînt hotărîte — sîmbăta aceasta și alte sîmbete — să trădeze fotbalul autohton de dragul celorlalte sporturi. Nu, motive sînt mai multe și, firește, mai profunde, unul dintre ele plecînd chiar de la inechitatea de tratament a multor discipline care în viața de toate zilele îi duc, smerite, fotbalului trena, deși unele se răsfață în cupe și diplome, așa cum se răsfață, adesea, fotbalul în bare, la propriu și la figurat.

Nu vom debuta totuși cu un sport de tipul arbore plin cu roade, cum sînt de ani de zile handbalul sau canoada, de pildă. La aceste discipline federațiile au saci cu medalii, sportivii și antrenorii (de lot) sînt emeriți, iar cite un ne-emerit rătăcit printre ei și căzut parcă din lună, își trage cu siguranță o cacialma la prima sau la a doua competiție, unde ori bate 2-3 recorduri europene sau mondiale, ori, în cazul handbalului, îl vezi că ajunge golgeterul turneului sau portarul nr. 1 etc.

Deci o lăsam mai moale, deocamdată, cu apa de trandafiri și atacăm un subiect de strictă, de foarte strictă actualitate. E iarnă. E frig. E zăpadă. Pentru copiii pasionați de jocul numit «fazan» — răspunsul e foarte simplu. *Schi*. Și chiar despre el este vorba. Sport superb. Mult curaj. Multă bărbăție.

Multă grație. Tony Seiler, Marielle Goitsch Feerie știuteietoare în alb. Toate acest însă — la televizor. Numai la televizor Pentru noi, cel puțin. Pentru noi, locuitorii unei țări care ne mîndrim cu frumusețea naturală a unor munți lăudați de toți străii care ne vizitează patria. Bucegii. Da, avu Bucegii. Bucegii au culmi semețe, au par abrupte, au și pante domoale, au și zăpa Bucegii noștri.

Au de toate Bucegii și totuși n-au ceva ar fi aproape în firea lucrurilor să ail N-au schi, domnule! Firește, mă refer cel de performanță. Pentru că oricît de ni și de credul, și de înțelegător aș fi față elanul «constructiv-mobilizator» pe care profesază cite un specialist, nu pot să împac cu taxarea unui loc 15 — fie el obștin și într-un campionat mondial — drept reușită «mai mult decît merituoasă». Ori am fi de modești, oricît ne-am pretinde realiști (invocînd cortegii de condiții obicitive al căror handicap ne este foarte gr să-l depășim — lipsa tradiției, a specialiștil etc.), este cel puțin jenant să «premiem» vorbe sfôrtoare un loc 15. Ne rid ...Bucegii!

«Premiul 15» poate să fie o metaforă profund umanism. Să nu amestecăm totu aiurea planurile, spre a nu fi luați dre producători de gogorie.

Marius POPESC

vulcani

Aud că din nou erupe Etna, și dacă vara trecută n-aș fi stat pe marginea craterelor de la Nicolossi, deasupra Cataniei, privind în hăurile căscate către adâncuri ca în gura unor gigantice furnale siderurgice părăsite, nu mi-aș fi putut imagina decât foarte sumar ce înseamnă un vulcan trezit din pălănia lui adormire. Craterelor de la Nicolossi erau ca niște abcese ale muntelui negru, uscate, sterpe dar necatrazitate sub dopurile cărora lava mocnea, magma își strîngea explozibilul gazelor pentru a scuipa într-o zi stăvila din gîtulejul pietrificat și a țîșni cu toată blestemăția de strînsură roșie și incandescentă din măruntaiele Etnei. O potecă de zgură urca într-o diagonală tăiată parcă cu rigla pe conul vulcanului și pulberea neagră zbura de sub pașii oamenilor ca și cînd tălpile ar fi scos fum, iar deasupra muntelui cerul își vînzolea norii într-o răscruce a tuturor vînturilor prinse în sarabanda morții.

Nici un fir de iarbă, nici o pasăre, doar roiuri de musculite pișcătoare, trăind pe lava petrificată și hrînindu-se aparent cu cenușa zburătoare. Un coșmar geologic fără altă noimă decât cea a haosului, cascade de zgură încremenite pe povîrnișuri, răni adînci ale pămîntului, talazuri care au fost roșii și s-au înnegrit, o stare de alarmă mută sub care se ghiceau tunetele strîngîndu-și pe dedesubt grohăitul de fiare apocaliptice, ațipite vremelnice, creste de horbote negre croșetate pe muchea craterelor de un zeu dement, nici un strop de apă, nici un firisor de vlagă, doar răsufări de aburi fierbinți țîșnind ici-colo, din piatra incinsă.

Aud că Etna erupe din nou, după ce a dormit o mie de zile și o mie de nopți, și eu văd sfinții de pe frontispiciile catedralelor cataneze cu gesturile lor patetice încremenite către un cer neînduplecat, cu încrunțatura lor gravă, cu strigătul neuzit al anatemelor sau cu expresiile de resemnare neputincioasă în fața desfriului geologic pe care semnele sacre purtate de ei nu îl pot potoli. Nicăieri pe lume n-am văzut sfinți mai umani, mai omenește speriați de stihie, mai pămîntean îndărătnici în a supraviețui coșmarului, mai îndrîjiți în a împărtași soarta oamenilor care nu pot învăța cuvîntul abandonare, nici renunțarea, nici nebiruința. Ovidiu n-are dreptate cînd spune că acel care a naufragiat odată se teme și de ape liniștite. Cataneezii și-au văzut orașul naufragiind de zeci de ori, răvășit la pămînt de cumplitre și devastatoare zguduiri tectonice, dar n-au deprins a se teme nici de cele mai pustiitoare furtuni, după fiecare prăpăd și-au ridicat sfinții din moloz, i-au spălat de cenușă și i-au înălțat din nou pe semeția zidurilor lor.

La Taormina, scena teatrului antic își deschide printre coloane corintice fundalul spre panorama golfului dominat de Etna, și cred că nicăieri în lume tragediile antice nu pot avea un decor mai răscolitor patetic decât cel al vulcanului trezit din adormire, improșcînd din depărtare un cer ce se apleacă să-și spele fruntea înnegrită de fum în albastrul Mediteranei. Anticii știau bine că numai acela care veșnic se ostenește năzuind, merită victoria, altfel n-ar fi amplasat aici, în plină confruntare între forțele primogene ale Terrei, această scoică de piatră cu gradenele dispuse în amfiteatru pentru un spectacol neîntrerupt al neingenucherii. Sub o Etnă explodînd haotic, prăvălindu-și fluviile de lavă incandescentă pe povîrnișurile conului negru înalt de 3 200 metri, Oedip nu poate rămîne orb, căci rătăcește prin templul naturii și lecția supraviețuirii cetății prin însuși sacrificiul fericii sale este aici, sub desfriul morții, o pildă de rațiune a rezistenței. Teatrul antic, de pe promontoriul Taorminei are șansa unică a celui mai surprinzător scenograf, Etna îi învață pe oameni adevărul cuvintelor lui Bacon: «nu poruncim naturii decât supunîndu-ne ei», dar cei ce și-au făcut vatră din acest pămînt mereu terorizat de capriciile naturii știu că suprema supunere față de cea care impune ascultarea pentru a putea asculta de poruncile supușilor ei este rațiunea nepărăsirii, înțelegerea că mai rezistentă decât orice stihie este țaria omului, capacitatea lui de a se întoarce mereu acolo unde i-a asudat fruntea, a trăit și a iubit, știind că nu poate birui decât prin perseverență.

Aud că Etna erupe din nou, și eu nu pot să nu mă gîndesc la copiii Siciliei cu care m-am hîrjonit pe plajele cataneze, alergînd după bulgării de piatră ponce săltați ca niște bureți pe crestele valurilor și pescuțiți pentru a fi dăruiți fetelor ca să-și frece călcîiele cu ele, ori să le facă sidonii, roze ca petalele de trandafiri, bune de sărutat și de făcut să înflorească sub călcătura lor văile sterpe ale Etnei.

Aud că Etna erupe din nou, și văd craterelor de la Nicolossi scuipînd măruntaiele iadului spre un cer terorizat de improșcătura pietrelor și nu mă mai gîndesc la inutilul gest al sfinților de pe frontispiciile catedralelor cataneze, ci la copiii aceia care au învățat printre primele cuvinte ale prunciei lor cuvîntul rezistență, căci natura nu acceptă a i se porunci de către supușii ei decât rezistîndu-i-se.

Ioan GRIGORESCU

balanței de plăți, devalorizarea lirei sterline, consecințele nefavorabile ale situației speciale a Marii Britanii de consumator de produse agroalimentare în cadrul Pieței comune, reducerea activității în economie la trei zile pe săptămînă cu reducerea corespunzătoare a salariului. Toate acestea se reflectă puternic și negativ în viața socială, determinînd nemulțumiri profunde în rîndul celor direct loviți de creșterea continuă a prețurilor, concomitentă cu înghețarea salariilor, cu sporierea numărului șomerilor, cu starea nesatisfăcătoare în ce privește construcția de locuințe, școli și instituții pentru ocrotirea sănătății.

Minerii din Marea Britanie, care au constituit totdeauna și continuă să reprezinte un detașament avansat, puternic și solidar al clasei muncitoare, sînt dintre cei mai greu loviți de starea precară a economiei țării, cu toate consecințele arătate. Salariile mineri-

lor sînt dintre cele mai rămase în urmă, în raport cu creșterea prețurilor la toate bunurile de consum; centrele miniere sînt cele mai vitregite din punctul de vedere al construcției de locuințe, școli, spitale. Drept urmare, cei 270 000 de mineri britanici — dintre care 216 000 (80 la sută) au votat la începutul lunii februarie pentru grevă — au hotărît acum continuarea ei și un răspuns negativ apelului primului ministru pentru suspendarea acțiunilor greviste pe toată perioada electorală.

Orice formulă de guvern va fi hotărîtă de rezultatul alegerilor de la 28 februarie, cererile legitime ale minerilor vor trebui să fie luate în considerație și rezolvate într-un fel, ca o condiție a restabilirii echilibrului politic în țară.

În fotografie: un pichet al minerilor greviști de la Agecroft Colliery, Salford.

vechea gardă moare, confecțiile supraviețuiesc!

Unde sînt vremurile de altădată, cînd moda era o artă și încă una de avangardă? Ea vestea venirea primăverilor și moartea toamnelor prin acele mici festivaluri care precedau anotimpurile. Dar ceea ce mai ieri era considerată drept artă, n-a putut să supraviețuiască decât transformîndu-se într-o industrie. Pentru că și vremurile s-au schimbat. Odinioară marii croitori își cheltuiau imaginația supuși excentricității multor Mrs. Biddle care comandau nu mai puțin de 25 de rochii venind la Paris. Azi doar cîteva doamne în vîrstă mai păstrează aceste vechi obiceiuri. Pentru că sînt din ce în ce mai puține doamne care sînt dispuse să plătească, de exemplu, 11 000 de franci pentru un taior care necesită 180 de ore de lucru! Nu pentru că lumea bogăților ar fi în descreștere (cu toate că numărul prințeselor e din ce în ce în scădere!), ci pur și simplu pentru că fastul a fost înlocuit pe nesimțite. Clientul șic este acum simplul consumator de confecții, omul de pe stradă sau, cum bine precizează un cunoscut creator de modă, Pierre Balmain: «Astăzi moda excentrică este considerată ca atare cu cît este mai ieftină». Iată cum marii creatori plîng pe orizonturile trecutului la fel ca menestrellii. Nu fără puțină ipocrizie. Pentru că veniturile caselor de modă nu s-au diminuat, ci dimpotrivă. Cele pariziene au o cifră de afaceri de 400 milioane de franci la vînzările interne și de 2 miliarde la vînzările în străinătate (65 la sută din produse sînt exportate). Casele de modă n-au renunțat nici la prezentările fastuoase ale colecțiilor lor, cu toate că în fiecare colecție (cam 2 500 de modele) se investesc circa

1 milion de franci pentru o sută de modele care de altfel se demodează în cîteva luni și aduc pierderi imediate. Dar totul se compensează, deoarece aceste prezentări atrag cel puțin de fiecare dată cîte șase-șapte sute de ziaristi străini, care redactează cel puțin șapte sute de pagini de publicitate gratuită. Un patron al unei case de modă cît de cît cunoscută mai are și altă șansă de a supraviețui invaziei confecțiilor. Pentru că are un nume, devenit marcă. Cel care și-a exploatat pentru prima oară numele și pare că a fost Paul Poiret care prin 1911 a avut ideea să lanseze sub marca sa un 'parfum pe care l-a numit «Rosine». L-a imitat Patou, Chanel, Schiaparelli și alți care călătoresc de multă vreme prin eternitatea acestei lumi sub formă de marcă. Chiar dacă marii creatori de azi nu au propria lor producție de parfumuri, ei încașează redevențe importante din concesionari: numelui lor. Ba chiar se afirmă că nu există azi vreun parfum celebru fără ca să poarte numele unei nu mai puțin celebre case de modă. Se estimează că marile case DIOR, ESTEREL, CARDIN, COURRÈGES s.a. au mai puțin de 5 la sută din cifra lor de afaceri din lucrări de croitorie propriu-zise. Cele mai multe își completează veniturile vînzînd bijuterii și pantofi, ciorapi și blănuri, accesorii de viaj sau de birou! Deci articole complementare.

Lumea de azi vrea haine ieftine și în același timp cu șic. Odinioară o rochie se făcea în medie în zececi de ore. Dar azi cine își mai permite să plătească această cantitate de muncă înglobată într-un veșmînt pe care îl poartă, probabil, doar un sezon?

DE LA LUME ADUNATE

Un business contemporan: răpirile. Să aruncăm o privire sumară asupra plăgii «kidnapping»-ului în lume: în Italia — în ultimii zece ani s-au înregistrat circa 400 răpiri, pentru care s-au plătit răscumpărări în valoare de 27 milioane dolari; în Argentina — numai în primele 11 luni ale anului 1973 au fost răpiți 27 oameni de afaceri străini, pentru care au fost plătiți 20 milioane dolari. Ziarul american «Journal of Commerce» apreciază că în 1973 s-au produs în lume 150 cazuri de kidnapping, răpitorii primind în schimb fabuloasa sumă de 400 milioane dolari.

Dacă pînă acum n-ați știut, aflați că orașul cel mai vechi din U.R.S.S. este Erevan, capitala Armeniei. La această concluzie s-a ajuns după ce săpăturile arheologice efectuate în cetatea Erevan, situată la periferia Erevanului, au arătat că ea a fost construită în anul 782 i.e.n. de către Arghiști I, regele statului Urartu.

Sistemul «audio» și unele noi utilizări. Un hobby de ultimă oră bîntuie prin orașele S.U.A.: utilizarea sistemelor de ascultare în scopul spionării vecinilor. Cu privire la aceasta, un ziar din S.U.A. scrie: «Va veni, fără îndoială, o zi cînd numeroase familii americane în loc să deschidă televizoarele, își vor petrece serile ascultînd ce se întîmplă de pildă, în apartamentele de vizavi sau de alături».

Birocrație clericală. Vicenzio d'Onofrio, bucătar șef la un hotel din Castellabate, o stațiune balneară din Italia, cere 200 milioane lire despăgubiri preotului localnic Alfonso Maria Farina. Iată și motivul: d'Onofrio trebuia să se căsătorească cu bogata americană Gertrude

Bach, cu care era logodit de doi ani. Preotul însă a întîrziat în mod nepermis și nejustificat redactarea hîrtiilor pentru căsătorie, lucru ce a determinat-o pe nefericita americană să-și piardă încrederea în făgăduiala logodnicului și să se întoarcă subit la Philadelphia.

Roata morii se-nvîrtește. În curînd va fi inaugurat în localitatea Heidegemeinde Suhlendorff, R.F. Germania, primul muzeu al morilor. În mai multe săli, precum și pe un teren alăturat, pe o suprafață de 6 000 metri pătrați, vor fi expuse pentru început 36 de modele de mori de vînt, de apă și cu motor din întreaga lume. Inițiatorul muzeului, Horst Wrobel, a construit aceste exponate — copii după natură la scara de 1:20 — după o muncă asiduă de opt ani.

Atenție la reni! Bietele animale nordice, pe lîngă dușmanii lor de moarte — lupii și urșii — trebuie să se teamă acum și de automobiliștii dezlănțuiți, care le decimează pe șoselele nordice, mai ales în timpul nopții. Drept care, pentru a le proteja, autoritățile finlandeze au hotărît să se aplice pe coarnele și cozile tramoaselor cervidee niște semnale reflectorizante, menite să atragă atenția conducătorilor auto asupra prezenței renilor.

Fair-play-ul se învață la maturitate? Pamela Marlborough, una dintre puținele femei arbitru de fotbal din Marea Britanie, refuză să mai conducă meciurile interșcolare pentru că — potrivit spuselor ei — micii sportivi folosesc niște expresii care ar face să roșescă, de pildă, chiar și pe domnul Doolittle, gunoierul din «Pygmalion».

GREVA CELOR 270 000

Cu puține zile înainte de alegerile generale anticipate din Marea Britanie, în care, după cum arată prognozele, celor doi rivali tradiționali — conservatorii și

laburiștii — li se adaugă acum liberalii, prezumțivii «arbitri ai situației politice», tabloul general economico-politic al țării este destul de sumbru: deficit grav al

dac-aș fi cal...

Ce perspective minunate aș avea dac-aș fi cal!

Nici așa, ca om, nu stau rău — dar dac-aș fi cal... dac-aș fi cal... ameteșc! Căci se zice, se socotește, se scrie — atrăgându-ni-se desigur atenția că e un calcul cu totul relativ, dar ce mă interesează relativul în fața absolutului? — că șase ani din viața unui om corespund abia unui an cabalin. Adică aș avea azi șapte ani. Dac-aș fi cal.

La opt ani, armăsarul Axios a câștigat — la Paris — «Premiul Franței», prima sa cursă clasică. E ca și cum un om ar da marea lovitură la 48 de ani, marea roman, marea piesă, marea simfonie — lumea bipedă s-ar mira, dar noi, caii, între cai vorbind, nu ne mirăm. Tidalium Pelo — cel mai bun trăpaș francez al anilor '70 — s-a relevat ca atare, a cucerit gloria la vârsta mea umană, adică la 7 ani, dacă acceptăm sublimul punct de vedere că $7 \times 6 = 42$.

Aș avea șapte ani, dac-aș fi cal. De mult și fi terminat cu cei șapte ani de acasă. Să ai șapte ani și să fi încheiat totuși perioada celor șapte ani de acasă — ce veselie! Să ai șapte ani și să cucerești lumea! Să ai șapte ani și să decizi destinele a mii de oameni, domni, doamne, femei, bărbați, popor — căci mai sînt bipezi care-și joacă averea pe ansa ta, pe forța ta, și dacă nu câștigă, mor, se sinucid, explodează. Să rizi de ei, să-i privești superior, să nu-ți pese de ei, să-ți rezii mai departe de mersul tău, de trapul și galopul tău, să-i plîngi de proști ce sînt, să nu le spui nimic, nici măcar că ești de vârsta lor, dar că tu ai avantajul de a poseda patru picioare, în timp ce ei n-au decît două. Calculul cel mai aproximativ spune următoarele. Un Boeing 707 traversează Atlanticul în 7 ore. «Concordul» în 3 ore și jumătate, pe cînd unu aerostat i-ar trebui 40 de ore. Și totuși, fanaticii dirijabilelor nu se dau bătuți. Ei nu vor să concureze avioanele, ci doar să le completeze sarcinile! Ei afirmă că sînt zone ale lumii unde accesul e dificil și unde nu există instalații aeroportuare, cum sînt pădurile tropicale sau jungla Amazoanelor. Aici numai aerostatele ar putea avea acces. Susținătorii dirijabilelor mai au și un alt argument: ele ar putea îmbarca azi nu cîteva sute de kilograme, ca odinioară, ci zeci de tone, la o altitudine de ordinul a 20 000 de metri. Astfel, ele ar putea fi folosite, cu succes la nenumărate cercetări și sarcini științifice: drept observatoare astronomice, relee de telecomunicații sau emițătoare de televiziune.

ORA DIRIJABILELOR?

Nimeni nu se mai gîndește azi că baloanele, care în secolul trecut au stîrnit atîta senzație, ar putea să concureze avioanele de transport. Calculul cel mai aproximativ spune următoarele. Un Boeing 707 traversează Atlanticul în 7 ore. «Concordul» în 3 ore și jumătate, pe cînd unu aerostat i-ar trebui 40 de ore. Și totuși, fanaticii dirijabilelor nu se dau bătuți. Ei nu vor să concureze avioanele, ci doar să le completeze sarcinile! Ei afirmă că sînt zone ale lumii unde accesul e dificil și unde nu există instalații aeroportuare, cum sînt pădurile tropicale sau jungla Amazoanelor. Aici numai aerostatele ar putea avea acces. Susținătorii dirijabilelor mai au și un alt argument: ele ar putea îmbarca azi nu cîteva sute de kilograme, ca odinioară, ci zeci de tone, la o altitudine de ordinul a 20 000 de metri. Astfel, ele ar putea fi folosite, cu succes la nenumărate cercetări și sarcini științifice: drept observatoare astronomice, relee de telecomunicații sau emițătoare de televiziune.

PĂZIȚI-VĂ DE FLORI!

Într-un număr recent, cunoscuta revistă medicală britanică «Lancet» arată cît de dăunător este obiceiul de a aduce flori bolnavilor. Astfel, afirmă revista, o anchetă efectuată la facultatea de medicină a Universității din Miami (S.U.A.) revelează că după o oră, în apa din vasul cu flori, cît de proaspătă ar fi ea, apar bacterii foarte periculoase. După trei ore, anumite bacterii devin imune la antibiotice. Prestigioasa revistă recomandă să nu se aducă flori, în special bolnavilor care au suferit intervenții chirurgicale, celor cu arsuri și copiilor.

NICI UN FOC DE ARMĂ PÎNĂ LA SFÎRȘITUL SECOLULUI

În R.S.S. Kazahă au fost repartizate recent suprafețe foarte întinse, circa un milion hectare, pentru rezervații în care va fi organizată protecția sporită a faunei — antilope, fazani, pellicani etc. În acest scop se însămîntează ierburi și plante necesare animalelor respective și li se asigură apa trebuincioasă. În ce privește vinatul în zona respectivă, el a fost interzis pînă în anul 2000.

INDIA — CU TOATĂ VITEZA SPRE NORD

Cercetătorii au ajuns la concluzia că în urmă cu 75 milioane de ani India se afla cam în dreptul Madagascarului, deci mult mai la sud cît azi. Pe atunci, se presupune că exista un continent sudic, care îngloba Africa, India, Australia și Antarctica. Cum s-au separat și în ce ordine? Greu de precizat. Cert este că India a pornit

tere a cererii pe piață de circa 20—25 la sută. Lucrurile se complică și mai mult prin aceea că în Japonia au fost distruse — ca urmare a unor explozii — două mari uzine producătoare de pvc, iar în S.U.A., una din cele mai mari asemenea uzine s-a văzut nevoită să-și închidă porțile din lipsă de petrol. În consecință, marii consumatori de pvc din Japonia și S.U.A. investighează piețele europene cu oferte de prețuri cunoscute îndeobște sub numele de bursă neagră. Cum, în general, consumatorul este cel ce pînă la urmă plătește oalele sparte, el va plăti și discurile scumpte cu 8 pînă la 15 la sută. În afară de aceasta, se prevede o reducere substanțială a emisiunii de discuri pentru gusturi mai alese în favoarea celor de largă cerere și care nu sînt întotdeauna și de mare valoare artistică.

Specialiștii nu întrevăd o soluție a crizei discului înainte de 2—3 ani, interval de timp în care se vor materializa unele noi proiecte americane și europene de construcție a unor uzine petrochimice de cracare și sinteză. Se pun mari speranțe și în obținerea unui nou tip de materie primă prin procedee carbochimice. Și în tehnologia actuală de fabricare a discurilor sînt avute în vedere modificări de natură să economisească materia primă prin optimizarea dimensiunilor și greutateilor produsului finit.

Oricum, piața discului, cu enorma ei cerere, este prea tentantă pentru a-i lăsa indiferenți pe producători.

E. DASCĂLU

CAPODOPERA SECOLULUI XX

Cu 150 de ani în urmă, marele naturalist Alexander von Humboldt spunea că pe malurile Amazonului se va întinde odată un spațiu vital pentru oameni. Profeția s-a adevărat azi, cînd Transamazonia — marea șosea care pornește din portul Recife și traversează patru fluvii imense și partea cea mai sălbatică a Americii de Sud, atîngînd frontiera peruviană — este o realitate. Ea a fost declarată «capodopera secolului XX», poate nu atît pentru frumusețea ei, ci mai ales pentru marea efort uman și material care s-a investit în ea, poate și pentru lupta oamenilor dusă cu natura, pentru că această uriașă peliculară rutieră străbate nu mai puțin de 3 000 de kilometri prin cea mai sălbatică pădure a lumii. Odată pătrunși aici, oamenii vor putea să redea civilizației și să dezvolte o regiune care reprezintă 59 la sută din teritoriul brazilian, dar care înglobează numai 8 la sută din populația sa. Proiecte ale guvernului brazilian vor să transforme statul federal Amazonas într-un loc adecvat pentru agricultură. În acest scop, de-a lungul autostrăzii gigant va trebui defrișată o bandă de pămînt de 10 kilometri, care va avea menirea nu numai să protejeze șoseaua împotriva unei noi tentative de invazie a pădurii tropicale, dar să constituie și un fond funciar. Institutul național al colonizării și reformei agrare prevede să împartă parcele pentru o sută de mii de familii, cel puțin în prima etapă. Se estimează că, de-a lungul șoselei, circa 500 000 de familii din regiunile secetoase ale nord-estului Braziliei urmează să-și găsească și ele o nouă patrie. Va deveni într-adevăr Amazonia o regiune agricolă? Există voci sceptice care afirmă că pămîntul pădurilor tropicale este sărac, nisipos, poros și acid, că el se numără printre cele mai sterile soluri de pe planetă (80% din solul regiunii amazoniene s-ar încadra în această clasificare), că însăși istoria agriculturii tropicale ne-ar învăța că efortul omului de a cultiva pămîntul în astfel de zone ar fi sortit eșecului. Dar cei sceptici nu țîn seamă de îndirjirea omului și de mijloacele tehnice și chimice care îi stau la dispoziție. Mai optimiști se arată a fi geologii care prospectează de ani de zile locurile. Ei afirmă că subsolul regiunii ascunde materii prime care încă nu pot fi estimate cu precizie. Se vorbește de zăcăminte enorme de minereu de fier, de aluminiu, de mangan, de uraniu, cupru, plumb etc. Amazonia intră astfel în lumea secolului XX cu aceea șosea pe care oamenii vin să schimbe poate cea mai misterioasă parte a globului.

cu toată viteza spre nord, parcurgînd anual circa 16 centimetri, întrecînd cu mult viteza de deplasare a platourilor continentale. În drumul său spre nord, India a întîlnit masa continentală asiatică, iar șocul produs, ciocnirea dintre cele două mase enorme, a dat naștere Munților Himalaya. Cel puțin aceasta e părerea unor savanți care au studiat deplasările continentelor în Oceanul Indian.

CE TE DOARE, MÎNDRU PORUMBEL!

Grație inițiativei unei asociații columbofile cu o sută de mii de membri, la Essen (R.F. Germania) a luat ființă de curînd o clinică pentru porumbelii voiajori. Acestora li se oferă posibilitatea de a primi îngrijiri medicale imediate în cazul unor boli contagioase, sau de a fi operați dacă sînt răniți. La clinică lucrează un grup de medici veterinari dintre cei mai calificați.

«HIBERNATUS» — EDIȚIE 1974!

Precum în filmul omonim cu Louis de Funès, cizmarul italian Guido Mancini, în vîrstă de cincizeci de ani, este de acord să fie congelat în scopuri științifice și să fie crezut după douăzeci de ani, adică în 1994. Iată noutatea comunicată la recentul Congres de medicină de la Barcelona de către profesorul italian Petruccio. Noul «Hibernatus» își asumă întreaga răspundere în cazul nereușitei experienței, dar pretinde ca trupul să-i fie expus într-un muzeu, accesul asigurîndu-se contra unei taxe de intrare.

TRĂIASCĂ ARTA MODERNĂ!

Sculptorul australian Robert Juniper a hotărît să-și restructureze radical tehnica sa artistică. El a renunțat la ciocan și la celelalte instrumente de lucru tradiționale, începînd să folosească aparatul de sudură și dinamita. În prezent el sudează și face să sară în aer un bloc de metal de 6 metri înălțime. Ce mai operă de artă o fi ieșind din treaba asta!...

OPINII DESPRE UN ANUMIT SPORT

Săptămînalul «New York Times Magazine» publică opiniile ziaristului Roger Kahn referitoare la fotbalul american. «Acest sport — afirmă Kahn — este un joc brutal care te distruge fizic și moral. În fotbal, dacă nu-l doborî pe adversar, te doboară el pe tine». Articolul este însoțit de un desen reprezentînd un podium. Sus de tot este înfățișat un homo sapiens. Pe locul II, un jucător de rugbi și omul din Neanderthal. Pe locul III, un jucător de fotbal american și cel mai îndepărtat strămoș al omului. Cei doi stau în patru labe și seamănă foarte mult unul cu celălalt...

Dar pînă atunci... pînă atunci... le-aș dovedi că o viață de cal adevărat nu-i mai prejos decît o viață de om adevărat.

Radu COSAȘU

o grosolană, incalificabilă pastișă

În anul 1968, luna mai, ziua 21, la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) este înregistrat brevetul numărul 54441. Acest brevet se numește: «Procedeu alcalin de zincare în electroliți fără cianuri». Autor, inginerul chimist Ioan Crișan, pe atunci cercetător științific principal la ICTCM (actualul ICPTCM). Brevetul a fost cesionat ICTCM-ului, instituție de stat care astfel a devenit unicul deținător legal al drepturilor de folosință, revenindu-i și toate obligațiile prevăzute de lege privind protecția, publicarea și valorificarea atât în țară, cât și peste hotare.

În anul 1971, luna noiembrie, în numărul 11, vol. 62, revista «Galvanotechnik», care apare în R.F. Germania, publică un articol semnat de profesor Tibor Bereczky și doctor chimist Ernst Grünwald, ambii din Cluj. Articolul, publicat în paginile 969-972, conține descrierea procedurii de zincare cu polifosfați și piperonal, înscris de inginerul chimist Ioan Crișan în anul 1968, procedeu cesionat ICTCM-ului, deci statului român.

«Coautorii» brevetului 52310/66, atinși în orgoliu, intervin pe lângă conducerea Triumf pentru crearea condițiilor de aplicare în uzină a brevetului 54441/68 — autor unic Ioan Crișan, titular ICTCM. Este ultima lor încercare onestă de a-și înscrie numele alături de cel al inventatorului.

În perioada aceea Ioan Crișan este preocupat de teza de doctorat. Tema a fost fixată la sugestia conducerii ICTCM care, suplimentar, a introdus-o și în planul de cercetare prin hotărârea Consiliului științific din 2 decembrie 1969. Este vorba de problema zincării netoxice, la care Ioan Crișan lucrase începând din 1964.

Din acest moment încep să se petreacă lucruri străni.

Conducerea ICTCM cere distrugerea întregului tiraj al brevetului 54441/68 aflat în curs de apariție la Editura tehnică, institutul suportând costul integral al tirajului respectiv.

Este semnificativ pentru ce, deși tardiv ca apariție, tirajul privind invenția înscrisă la

anumite avantaje materiale, dar ilicite. Spun ilicite, pentru că întreaga publicație se bazează în exclusivitate pe documentele secrete ale lucrării lui Ioan Crișan, lucrare deținută de ICTCM.

Se știe că orice invenție cesionată statului nu mai este un bun de care anumite persoane particulare pot dispune după plac. Or, în cazul de față, întreaga lucrare elaborată de inginerul Ioan Crișan, depusă la ICTCM, «la loc sigur», a fost copiată integral, conținând până și erorile de măsurare! În naivitatea lor (prefer ironia, cuvântul naivitate fiind mai puțin dur) deci, în naivitatea lor, acei care au copiat totul, n-au știut nici cel puțin că rezultatele trecute pe o diagramă obținută experimental, nu sînt niciodată aceleași, ele variind în jurul unor valori aproximative, funcție de foarte mulți factori. Diagramele apărute în «Galvanotechnik» pot fi confruntate în orice moment cu cele îndosariate la ICTCM. Nu există nici o deosebire!!

Opt diagrame, un tabel generalizator, reacția chimică și concluziile stau măturie, vorbesc dureros de sincer despre o faptă ce nu mai poate și nu mai trebuie să stea ascunsă.

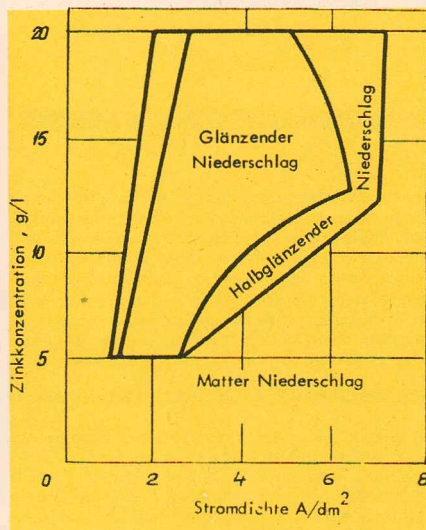
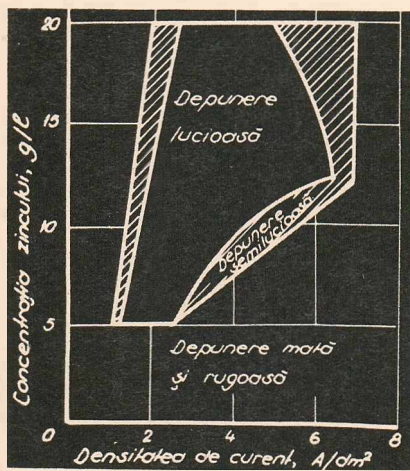
Iar acum voi trece la întrebările pe care le generează situația descrisă. O primă întrebare este: Cum au ajuns lucrările lui Ioan Crișan, cesionate ICTCM-ului, la dispoziția celor din Cluj? O a doua întrebare ar fi: Cine a aprobat trimiterea spre publicare a lucrării și pe ce bază? A treia întrebare: Cît a fost păgubit statul român și cam cît va mai fi păgubit prin nevalorificare, începând din momentul înregistrării invenției 54441/68 și pînă cînd, ipotetic vorbind, ar fi putut fi aplicată în țară și oferită ca licență în străinătate?

Semne de întrebare. Multe, multe semne de întrebare la care cineva trebuia să răspundă. Acei care se fac vinovați de înstrăinarea unui avut național, fie el și o invenție, stau oare liniștiți acolo unde stau?

Nicolae SAVU

Cyanidfreies Verzinken

Von Prof. Dr. Tibor Bereczky und Dr. Ernst Grünwald, Cluj/Rumänien

Fotografia de sus vă înfățișează titlul lucrării cercetătorului Ioan Crișan tipărit în revista vest-germană «Galvanotechnik» sub semnătura «autorilor» Tibor Bereczky și Ernst Grünwald. Pe cele două coloane alăturate vă înfățișăm două exemple care demonstrează fără drept de tăgadă odioasa pastișă. În stînga, reproducere după lucrarea originală, în dreapta, copiile lor identice publicate în aceeași revistă vest-germană.

Voi încerca să fiu cît mai reținut în comentarii, expunînd mai întîi și cît de succint posibil cîteva amănunte suficiente de grație prin sine.

Cei doi, Tibor Bereczky și Ernst Grünwald, colaborau cu uzina «Triumf», actualul «Sinterom» din Cluj. Asta se întîmpla prin anul 1965. Între Triumf și ICTCM existau legături, colaborări, ca și în prezent, astfel că printr-un firesc concurs de împrejurări se realizează un tandem între Ioan Crișan (ICTCM) și Tibor Bereczky — Ernst Grünwald («Triumf»). Ultimii, entuziasmați de ideea lui Ioan Crișan — zincarea fără cianuri — propun inventatorului o fructuoasă și strînsă colaborare. Ioan Crișan acceptă și, deși metoda fusese elaborată în întregime de el, participă la beneficii în procentaj de 33,3%; celelalte 2/3 revenindu-le celor din Cluj care-și aduc doar aport de «personalitate». Brevetul este cesionat ICTCM, instituție care a publicat și protejat cu promptitudine lucrarea în străinătate, conform legilor în vigoare — Br. 52310/66.

Invenția a fost mult comentată în străinătate și calificată drept inaplicabilă practic, datorită unor substanțe dăunătoare zincării. Ioan Crișan cunoștea acest neajuns. Remediul însă îl descoperă ceva mai tîrziu, după îndelungate și epuizante căutări, fiind în măsură să-l prezinte la OSIM pe data de 21 mai 1968, după cum am menționat la început. Noul brevet, intrînd prin cesionare în proprietatea ICTCM, nu se mai bucură de nici unul din avantajele celui anterior. Lipsa, se pare, «aportul de personalitate».

OSIM în 21 mai 1968, este distrus; apăruse articolul în «Galvanotechnik» din 1971! Este evident faptul că nepublicarea se impunea.

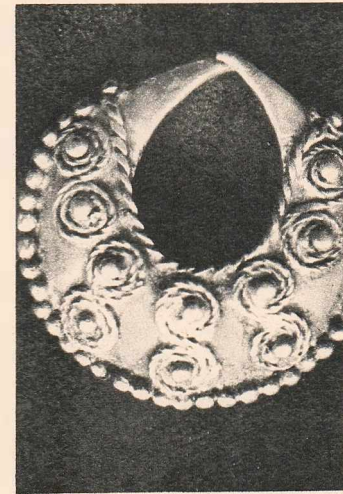
DAR DIN CE CAUZĂ S-A AȘTEPTAT ATÎTA VREMĂ, DIN MOMENT CE PROCESUL DE VALORIFICARE TREBUIA SĂ ÎNCEAPĂ IMEDIAT DUPĂ BREVETARE?

Ioan Crișan, autorul brevetului 54441/68, își vedea liniștit de lucrările sale cînd a fost chemat să ia parte întîia oară la discuții cu reprezentanți ai unor firme străine extrem de interesați în cumpărarea procedurii de zincare netoxică. Afacerea a fost tergiversată circa doi ani de către reprezentanții noștri. Inventatorul era revoltat, dar nu putea interveni cu nimic. Discuțiile continuau, timpul trecea, și într-o zi unul din reprezentanți făcu aluzie la articolul din «Galvanotechnik», spunînd că procedeuul nu e nou, el fiind deja publicat în urmă cu doi ani — tot de către niște români!

Pentru inventator a fost un moment de stupoare, apoi de derută și jenă. A fost o clipă de care-și va aminti tot restul vieții. A fost clipa în care a aflat adevărul, anume că esența brevetului său cesionat instituției în care activa fusese publicată într-o revistă de specialitate occidentală, sub numele unor persoane particulare — Tibor Bereczky și Ernst Grünwald.

«Coautorii» brevetului 52310/66 se răz-bunaseră pe Ioan Crișan.

O răzbunare care a păgubit statul român de o invenție suprasolicitată de parteneri externi. Poate, cei doi au beneficiat și de

dobrogea, în atenția arheologilor

De curînd, arheologii constănte au intrat în posesia a două tezaure monetare de mîna întîi. Primul a fost descoperit pe malul lacului Razelm, punctul numit Călugăra. Aici s-a găsit o ulciță din lut ars conținînd 36 c monede istriene datînd din secole IV-III î.e.n. — deci vechi de aproximativ 2400 de ani. Piesele sînt din argint de valoarea unui obol sau unui sem obol. Pe față au gravate un vultur și un pește în gheare, iar pe revers capetele inversate ale Dioscurilor (doi uă divinități). Este pentru prima dată ne informează doctor Adrian Rădulescu, directorul muzeului de arheologie din Constanța — cînd pe teritoriul Dobrogei se găsesc într-un singur loc un număr atît de mare de monede de un asemenea tip. Se crede că această «comoară» a fost ascunsă în pămînt într-un moment de restriște — în cel de-al treilea secol după crearea lui Iisus, cînd peste cetate s-au abătut evenimente dramatice. Al doilea tezaur a fost descoperit în satul Pelin din sudul Dobrogei. Săpînd la temelul unei case, un sătean a găsit și el o «comoară» conținînd de data aceasta 300 de monede macedonene din bronza. Ele datează din timpul lui Filip al II-lea și al lui Alexandru cel Mare, ceea ce corespunde cu prima jumătate a secolului al IV-lea înainte erei noastre. Tezaurul respectiv, ajuns acum în mîna specialiștilor (arheologi și numismat) ridică probleme de ordin științific privind circulația acestui tip de monede în Dobrogea, într-o epocă în care se făceau încercări de instaurare a dominației macedonene în regiunea respectivă. Așadar, o pagină de istorie foarte veche. Mai exact de acum aproximativ două milenii și jumătate.

O altă descoperire a fost făcută tot în Dobrogea, pe malul Dunării, într-un loc situat în apropiere de satul Izvoarele (Pirjoada), unde un sătean din Canlia, pe nume Ioachim Betan, a găsit — și aceasta cu totul întîmplător — o bijuterie bizantină de o frumusețe excepțională. Este vorba de un cerce de o mărime nemaipomenită (il reproducem în fotografie), confecționat din aur masiv, în greutate de 45 de grame. După cît se pare, este o piesă din epoca bizantină (secolele XI-XII e.n.), lucrată cu mare rafinament artistic. Cînd înfățișare seamănă cu o semilună. Piesa n-a fost încă cercetată pînă acum de către specialiștii de la muzeul din Constanța. Se crede totuși că a fost lucrată într-un atelier aflat în apropiere de cetatea Sucidava, fie în insula Păciul lui Soare, despre care se știe că păstrează și azi urmele unei cetăți bizantine.

F. URSEAN

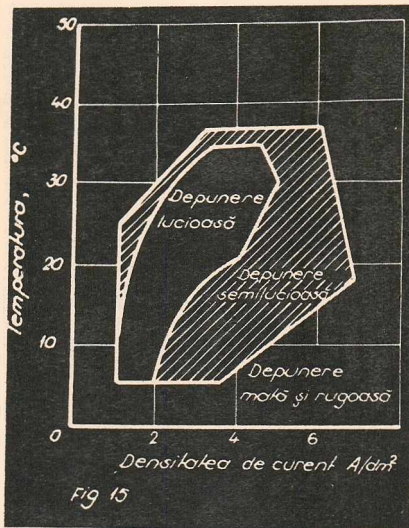
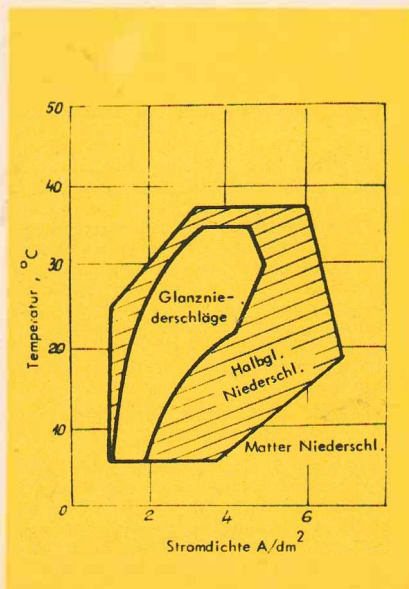

Fig. 15

s-au rătăcit trei fete

VA FI UN PROCES TRIST

Pe banca acuzării vor fi trei fete între 14 și ani. Vor fi judecate trei fete la vârsta când smele își pierd farmecul, când jocurile lasă gândurilor și întrebărilor, când «lumea minilor» lasă loc minunilor lumii reale. Vor avea deci pe banca acuzării trei fete vinote la vârsta nevinovăției.

Procesul a fost precedat de dezbateri ale mitetului executiv al Consiliului popular orașului Făgăraș, care, prin rezoluțiile adoptate, consideră, de trei ori la rând, că: «...pății nu sînt capabili să-i asigure minorei o ucație corespunzătoare, și, ca atare, rămînea ei în familie îi pune în primejdie educația creșterea», propunîndu-se soluția decăderii alor părinți din drepturile părintești și în-edințarea minorilor unor instituții de ocro- e socială.

Astfel, trei mame sînt considerate nedemne, pierd calitatea de care este legat cel mai ios dintre cuvintele omenești. Este cuvîntul re înseamnă iubire; cuvîntul care înseamnă ruire; care înseamnă educarea copilului în ne, frumos, demnitate, cinste. Dar cîte nu ocă acest minunat cuvînt la care cele trei ame au pierdut dreptul?

«ERAM CU UN PRIETEN»

Victoria O., mama Mariane O., este o feie încă tînără, căsătorită, are patru copii știe, da, știe demult tot adevărul despre ta Mariane, ca și despre celelalte fiice ale ca și despre băiatul care are treisprezece i, dar fuge mereu de acasă.

Citez din una din declarațiile ei: «Pe 15 iulie '73 eram cu un prieten într-o meră dintr-un cămin de nefamiliști al Combi- tului chimic. Deodată s-a deschis ușa și a trat un grup de băieți și fete, printre care fetele mele, Mariana și Garofița. Nu am vrut mă amestec cu tinerii, așa că am plecat cu ietenul meu în altă cameră...»

«Nu știu ce să mă fac cu fetele mele care gabondează toată ziua, lipsesc de la școală...»

Tulburătoare și revoltătoare declarație! Oare, în adevăr, această mamă nu știe, sau i își dă seama că primul și cel mai trainic odel uman care înfrîurește și definește com- ortarea copiilor este părintele? Cînd este istă de către fetele ei, ea, mama lor, femeie sătorită, într-o situație despre care îmi este hamite să vorbesc, în căminul de bărbăți, ce isește de făcut? Poate postura în care a fost isită nu îi mai oferea ascendența morală unei itudini! Adevărat, și asta tot din vina ei. Dar, iar așa, descalificată ca mamă sub aspect oral, e inferioritoare indiferența ei față de ea ce îi fac copilele la asemenea vîrstă, ne- isind altceva mai bun de făcut decît să se mutesc în altă cameră. În fond, și la urma rmei, fetele nu făceau altceva decît să urmeze, it de timpuriu, exemplul mamei lor.

Liliana N., a doua dintre fetele care vor fi idecate, a mai fost cercetată de miliție pentru rturi, părinții ei au fost preveniți și indemați să o supravegheze, dar, cu toate acestea, 25 mai, asupra fetei miliția a mai găsit un eas furat. Învățătoarea Liliane N., în caract- rizarea de la finele anului școlar, scrie cu egret: «Dacă ar fi fost supravegheată, dacă fi avut condiții de viață și învățatură cores- unzătoare, ar fi promovat normal fiecare an olar și ar fi fost un element bun».

Despre Ileana T., cea de-a treia fată impli- tă în proces, părinții ei, care au în total cinci opii, spun: «Cu minora Ileana am făcut o reșeală». Da, spun eu, o foarte mare greșeală, îndcă această fată care de la 13 ani vagabon- ează prin țară «neobservată», a rămas de două ri repetent în clasa a cincea, a părăsit școala, toate acestea sub privirile părinților.

FRUMOSUL NAPOLEONE

Erau vorbăreți, galanți, gata mereu de pe- eceri, aveau mașini și teribil de repede pron- unțau cuvîntul «amore». Știa să facă și mici idouri, aproape fleacuri de fapt, dar oricum, rau foarte atenți cu cele trei minore.

Mai ales știa să le vorbească, să le povest- ească despre vile mobilate ca în seriarele de

simbătă seara, despre mașini care, uite așa, poate să le aibă oricine, despre neasemuitele stațiuni unde toată lumea numai lenevește și tot lenevește, despre valeți stilați și servante care numai atîta știu, să aștepte porunci, despre fantasticele spectacole din baruri, despre colacii care numai așteaptă să fie culeși din cozile cîinilor și se transformă în brățări de aur. Și naivele, prostuțele credeau în vorbele lor, credeau în dragostea lor, în intențiile lor «foarte serioase», în ceea ce li se va oferi în Italia.

Cum lucrurile erau stabilite, înțelegerile «serioase» erau făcute, trebuind deci să se căsătorească în țara aceea de vis și de serial de simbătă seara, cele trei prostuțe s-au imbarcat în mașinile lor, cu înțelegerea că vor fi trecute peste graniță, ascunse în portbagaje.

Dar, după frumoasa «petrecere» de la Arad, după ce au depășit Nădlacul, «viitorii lor soți» au schimbat între ei cîteva cuvinte pe care ele nu le-au înțeles și, apoi, cu gesturi energice și voci aspre, răstite (ei care vorbeau atît de frumos de parcă ar fi cîntat mereu!), le-au obligat să coboare. Li s-au strîns inimile cînd i-au văzut rîzînd ciudat. Unul dintre ei a făcut un fel de gest de adio, de «pa și pusi». Au sărit apoi în mașini, au auzit motoarele amba- lîndu-se, cauciucurile scrișnînd pe șosea în por- nire forțată și, cu ochi măriți de mirare, au văzut mașinile cum dispar în lungul șoselei.

Nu le venea să creadă cînd, vrînd-nevrînd, au trebuit să înțeleagă că au fost lăsate singure în mijlocul șoselei și că iubiții lor sînt alfel decît îi credeau. Au început să plîngă și să se certe între ele. Cu prea multe minciuni fru- moase au fost încîntate, prea strălucitoare erau promisiunile ca să accepte că totul s-a sfîrșit. Pînă la urmă au hotărît să plece singure în urmărirea lor. Una, fiindcă îl iubea cu adevărat pe cel ce își spunea Napoleone, alta fiindcă îi era rușine și frică să se întorcă acasă, iar cea de-a treia, nici mai mult, nici mai puțin decît ca să se răzbune! Da, să îl găsească pe minci- nosul acela și să-i ceară ea socoteală pentru faptul că a fost tratată ca atare. Și, în timp ce ele porneau pe jos, în urmărirea lor pînă în Italia, avînd asupra lor o foaie ruptă dintr-un caiet de școală pe care scria: «Napoleone» și o altă notiță «prețioasă» pe care era însemnat: «Vareze-Italia», cei trei goneau în mașinile lor, rîzîndu-și de aventura galantă cu trei fetețe naive.

TREI FETE RĂTĂCITE...

Grânicerii le-au găsit zgribulite de frig, flă- mînde, ștergîndu-și lacrimile și nasurile, îndrîjite totuși în hotărîrea lor de a-și urmări iubiții cu mașini atît de rapide.

Pentru aceste trei fete rătăcite, marea lor aventură, alimentată de minciună și înșelăciune cînică, stupidă și caraghioasă lor aventură, a luat sfîrșit. Nu este cazul ca noi să îi judecăm pe minciñoșii și joscnicii donjuani. Ei, în general, vin și se întorc în țările lor. Dar să-i judeco ai lor! Nouă ne rămîne judecata noastră.

Și gîndindu-ne numai la ale noastre, ce ar fi valorat vorbele lor minciinoase, ce ar fi valorat propunerile și promisiunile lor false, dacă nimeni nu le-ar fi ascultat? Nu este numai naivitate. Penibila și trista aventură a celor trei fete rătăcite a fost posibilă și datorită exemplului rău sau indiferenței părinților, datorită unei oarecare indiferențe a fiecăruia dintre oamenii orașului lor.

Acum, prin instituțiile specializate de ocro- tire a minorilor și de reeducare a lor, socie- tatea își asumă obligația creșterii și privegheii celor trei fete. Dar, procesul rămîne trist și pentru faptul că, undeva, în spatele băncii pentru acuzate stau cu mare vină și mamele lor, și, în oarecare măsură, stă și indiferența noastră. Cîți nu au văzut ce se petrece? Cîți nu le-au întîlnit în compania acestora prin localuri și nu au semnalat, nu au intervenit. Erau doar la vîrstă care cere ocrotire, și noi sîntem ai unei societăți care așază mai presus de orice binele și viitorul fiecărui om, al fiecărui tînăr, al fiecărui copil.

Da, va fi un proces trist...

Emil POENARU

bilanț tragic în noaptea de anul nou

În Italia de sud tradițiile dure ale răzbunării singelui înfruntă veacurile și sfidează morala omului contemporan ● Copii nevinovați plătesc cu viața trufia exacerbată, crudă și prostească a părinților ● Bilanț tragic al unui An nou într-un sat calabrez: șase morți, patru răniți, trei familii indoliate.

LOCUL DRAMEI:

Grandvalle, un sat cu 6 000 de locuitori din Calabria.

COMBATANȚI:

Neamul Randazzo, alcătuit din 5 frați. Victime: 2 dintre cei cinci frați, morți — Luigi și Domenico și 2 răniți — Vito Salvatore și Francesco.

Neamul Tedesco și aliații lor, frații Gallace. Victime: Nicola Tedesco, Maria Teresa Tedesco, Agazio Sama (gînerul lui Nicola) și Rocco Gallace, toți morți.

ÎN PIATA «IMACULATA CONCEPTIUNE» CURGE SÎNGE

Începutul acestei băi de sînge, rar întîlnită fie și într-un sat calabrez sau chiar într-unul sicilian, trebuie căutat cu vreo cinci ani în urmă. Atunci a fost ucis, în împrejurări nelămu- rite nici pînă astăzi, cel mai vîrstnic din neamul Tedesco, familie numeroasă de țărani, cei mai mulți sărmani, abia țînîndu-și zilele din puțînul pămînt pietros și cele cîteva capre, întreaga lor avere.

Așadar, bătrînul Tedesco moare împușcat. Asasinul nu este cunoscut, dar familia nu are nici o îndoială: trebuie să fie un Randazzo. Între clanurile Tedesco-Gallace de o parte și Randazzo de alta, cearta este veche, iar genera- ția de azi nici nu mai cunoaște originile ei.

Ajun de An nou. Pe ulița satului Grandvalle, oamenii au ieșit în străie de sărbătoare. Se salută, își zimbesc, își fac urări de Anul nou, după buna-cuviință țărănească, pretutindeni aceeași. E pace și armonie în sat. O asemenea zi de pace și armonie și-au ales frații Tedesco pentru a-1 răzbuna pe cel ucis cu cinci ani în urmă. Printre oamenii veseli, ieșiți pe uliță să întîmpine sărbătoarea, patru bărbăți încrunțați pășesc în tăcere, aruncînd priviri cercetătoare în stînga și-n dreapta. Sînt cei doi frați, Nicola și Libertato Tedesco și verii lor, Agazio și Vincenzo Gallace. Se opresc tuspătru în colțul uliței cu piața satului. Piața se cheamă — macabră glumă — a «Imaculatei Concep- țuni». Armele grupului Tedesco-Gallace ful- geră și pe caldarîmul pieței se prăbușesc, fără viață, doi din cei cinci frați Randazzo: Luigi (58 de ani) și Domenico (44 de ani). În mijlocul tumultului iscat, al țipetelor și injurăturilor, ucigașii dispar.

MOARTE PENTRU MOARTE, CU UN SPOR DE 100%

Spre deosebire de cei din neamul Tedesco-Gallace, Ranzazzo alcătuesc o familie de oameni înstăriți. Toți cei cinci frați sînt antreprenori de

construcții, se poartă în haine orășenești și după obiceiurile orașului. Dar vendeta e ven- detă, legea imuabilă a locurilor. Cei trei frați rămași în viață trebuie să-i răzbune pe cei doi ucii. Actul răzbunării trebuie să se producă nu numai fără întîrziere, ci și cu virf și îndesat. Rolul de răzbunător și-l asumă Nunziato, în vîrstă de 44 ani. Înarmat cu două pistoale și cu o «Lupara», armă cu două țevi retezate, Nunziato pornește în zorii zilei de An nou la vînătoare de oameni. Se oprește întîi la cocioaba lui Giuseppe Gallace, tatăl celor doi Gallace care i-au înșoțit cu o zi înainte pe frații Tedesco. Giuseppe se află în grajdul caprelor împreună cu feciorul său cel mai mic, Cosimo, în vîrstă de 12 ani. Alt fiu, Rocco, de 13 ani, se află în ogradă, în calea răzbunătorului. Un foc de armă, și băiatul cade lovit în picior. Un al doilea foc de armă îl răpune. Tatăl și fratele privesc îngroziți din ușa grajdului, dar mai au putere să fugă și să se ascundă într-un tufiș. Nunziato nu și-a potolit încă setea de sînge. Pornește prin sat în căuta- rea altor victime. Îi iese în drum Nicola Tes- desco împreună cu gînerul lui, Agazio Sama. Două focuri de armă și încă două vieți răpuse. Cîteva pași mai încolo în bătaia puștii lui Nun- ziato apare Maria Teresa Tedesco (44 de ani). Orbit de ură, Nunziato încalcă legea aspră a vendetei care interzice uciderea femeilor. Maria Teresa cade și ea răpusă. Uciagașul pornește mai departe și trage — din fericele rîndindu- doar ușor — în doi ciobani, «vinovați» de a fi prieteni cu cei din neamul Tedesco. Apoi fuge în munți.

E liniște în sat la Grandvalle. Oamenii pășesc în tăcere pe ulițe și se închină smeriți în fața statuii Madonei. Nu sînt nesimțitori oamenii. Sînt impresionai de cele întimplute, ba chiar suferă, compătinesc cu familiile indoliate. Dar suferă în felul lor și înțeleg lucrurile alt fel decît cei nerobiți de legea neiertătoare a răzbunării singelui.

Un reporter sosit în sat după dramă, știind dinainte ce răspunsuri ar căpăta de la oamenii maturi, s-a adresat unui copil, lui Cosimo Gallace, băiețușul de 12 ani, martor la uciderea frățiorului său.

— Ce crezi, Cosimo, n-ar fi mai bună o împăcare și să nu mai fie ucii oamenii de către alți oameni?

— Nu — a răspuns băiețușul. La noi nu se poate așa. La noi se merge pînă la capăt.

Oare ce semnificație or fi avînd cuvintele «pînă la capăt» în mintea crudă a băiatului? Și cîte generații de băieți vor mai crede în această tiranică lege a pseudoonoarei, grosolană falsificare a noțiunii de demnitate umană? Fiindcă nimeni și nimic nu poate despărți vendeta de crimă.

E. DASCĂLU

VREMEA ÎN SĂPTĂMINA VIITOARE

Un dicton popular sună cam așa:
Dacă la Sfîntul Timotei (21 februarie)
Țarca n-are cuib în tei
E un semn adevărat
Că lupu iarna n-a mîncat,
Ea revine la cîmpie și stîni
În martie două săptămîni.

Se pare că anul acesta cotofenele nu s-au învrednicit să-și clădească un cuib mai de- vreme indicînd prin această prelungire u- nele fenomene caracteristice iernii și după 1 martie.

Astfel în intervalul 24 februarie-2 martie este de așteptat ca un val de aer rece să se extindă în cea mai mare parte a țării, dar mai ales în jumătatea de nord-est a teri- toriului unde nopțile vor fi cu îngheț ac- centuat iar zilele fără dezgheț, deci zile de iarnă. Cele mai scăzute temperaturi se vor înregistra în Moldova, estul Transilvaniei și Bărăgan. Timp ceva mai cald va fi în Banat și Oltenia.

Cerul va prezenta două caracteristici: în primele două zile vor predomina înnoură- rile, apoi inseninările vor deveni din ce în ce mai pronunțate și mai persistente, mai ales în regiunile de cîmpie.

Vor cădea ninsori cu caracter local mai ales în primele zile cînd ele vor fi semnalate în toate ținuturile. Apoi se vor înregistra numai fulguieli izolate în zona de munte și Transilvania.

Ceața de dimineață și seara va deveni un fenomen frecvent începînd cu 1 martie.

Între 25 și 27 februarie se vor produce intensificări ale vîntului în cea mai mare parte a teritoriului.

Cea mai rece zi de 1 martie a fost la București în 1932 (—13 grade) iar cea mai caldă în 1936 (+21 grade).

TOPOR

COPERTA NOASTRĂ

SEVER FRENȚIU:

Aspirațiile universale ale omului.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1
Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL
executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

Prezentarea artistică:

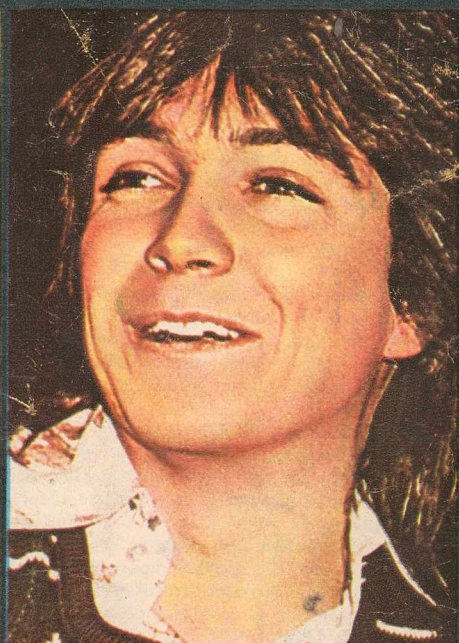
Dan BÎRLĂDEANU

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

ALBUM

Julie Christie face film după film dar se menține «Departee de mulțimea dezlănțuită» (fotografia din dreapta).

O posibilă distribuție pe un viitor generic de film: cîntăreții Anda Călugăreanu, David Cassidy și actrițele Teri Torday și Anita Strindberg (fotografiile de jos).

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 150 000 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU